KOTTAYAM PUBLIC LIBRARY

Call No. 894.8 KUM-A Acc. No. 38153

Author. കുമാരൻനായർ

Title. അരിഷ്ടാസുരൻ

അരിസ്റ്റോട്ടൽ

രാഷ്ട്രതന്ത്രം

1560

ARISTOTTAL

By

P. M. KUMARAN NAIR

Publishers:

P. K. BROTHERS, CALICUT.

Price Rs. 1—50

പാശ്ചാത്യദർശനമാല — 2

38153

അരിസ്റ്റാട്ടൽ

— ഒരു പഠനം —

ഗ്രന്ഥകർത്താ:

പി. എം. കുമാരൻനായർ

പ്രസാധകന്മാർ:

പി. കെ. ബ്രദേഴ്സ്, കോഴിക്കോട്ട്.

NATIONAL BOOK STALL
SPCS LTD
BR KOZ

വില: 1ക. 50പ.

ഒന്നാം പതിപ്പ്
ആയിരംകോപ്പി

1968 ജൂൺ

പകർപ്പവകാശം:
പ്രസാധകന്മാക്കു്

അച്ചടി:
കേരളഭൂമി പ്രസ്സു്,
വടക്കാഞ്ചേരി.

ആമുഖം

ഏതൻസിൽനിന്നു് സുമാർ 200 നാഴിക വടക്കു ഭാഗത്തായി സ്ഥിതിചെയ്യുന്ന ഒരു മാസഡോണിയൻ നഗരമായ സ്റ്റാഗിറയിൽ ബി. സി. 384ൽ അരിസ്റ്റോട്ടൽ ജനിച്ചു. മാസിഡോണിയൻ രാജാവായ അമിന്താസിന്റെ ചങ്ങാതിയും വൈദ്യനുമായിരുന്ന അദ്ദേഹത്തിന്റെ അച്ഛൻ. അലസ്സാണ്ടറുടെ പിതാമഹനായിരുന്ന അമിന്താസ്. എസ്ക്ലിപിയാഡ് സിലെവൈദ്യശാസ്ത്ര കൌൺസിലിൽ ഒരു മെമ്പറായിരുന്ന അരിസ്റ്റോട്ടൽ എന്നാണു് പറയപ്പെട്ടുന്നതു്. എങ്കിലും വൈദ്യശാസ്ത്രത്തിന്റെ അന്തരീക്ഷത്തിലാണു് അദ്ദേഹം വളത്തപ്പെട്ടതു് എന്നു കാണുന്നു. അതിനാൽ ഒരു ശാസ്ത്രീ

യവീക്ഷണകോണം മിനഞ്ഞെടുക്കുവാൻ അദ്ദേഹത്തിനു് സവ്വ് സാഹചര്യങ്ങളും ഉണ്ടായിരുന്നു. ആദ്യംതൊട്ടേ അദ്ദേഹം വളത്തപ്പെട്ടതു് സയൻസിന്റെ സ്ഥാപകനായിത്തീരാൻ പറ്റുന്ന വിധത്തിലാണു്.

അരിസ്റ്റോട്ടലിന്റെ ബാല്യകാലത്തെക്കുറിച്ചു് പല കഥകളുമുണ്ടു്. പൈതൃകമായി അദ്ദേഹത്തിനു് ധാരാളം സമ്പത്തു് ലഭിച്ചിരുന്നുവെന്നും അതു മുഴുവൻ ഔദ്ധത്യപൂർണ്ണമായ ജീവിതം നയിച്ചു് അദ്ദേഹം കളഞ്ഞുകുളിച്ചുവെന്നും ഒരു കൂട്ടർ പറയുന്നു. അങ്ങിനെ സാമ്പത്തികമായ വിഷമതകൾ അനുഭവിക്കേണ്ടി വന്നപ്പോൾ പട്ടാളത്തിൽ ചേർന്നുവെന്നും പിന്നീടു് സ്റ്റാഗിറയിലേയ്ക്കു മടങ്ങി ഒരു വൈദ്യനായി പ്രാക്ടീസു് ആരംഭിച്ചുവെന്നും മുപ്പതാമത്തെ വയസ്സിലാണു് ഏതൻസിൽ വന്നു് പ്ലാറ്റോവിന്റെ കീഴിൽ തത്വജ്ഞാനപഠനം ആരംഭിച്ചതെന്നും പറയപ്പെടുന്നു. മറ്റൊരു കഥയിൽ പറയുന്നതു് അദ്ദേഹം ഏതൻസിൽവന്നതു് 18-ാമത്തെ വയസ്സിലായിരുന്നു എന്നാണു്. ഏതായാലും ചെറുപ്പത്തിൽ അദ്ദേഹം ഉദ്ധതനായ ഒരു യുവാവായിരുന്നുവെന്നു് ഈ രണ്ടു കഥകളിൽനിന്നും വ്യക്തമാവുന്നുണ്ടു്.

പ്ലാറ്റോവിന്റെ കീഴിൽ അദ്ദേഹം എട്ടുകൊല്ലം പഠിച്ചുവെന്നു് ഒരുകൂട്ടർ പറയുന്നു. മറ്റൊരു കൂട്ടർ 22 കൊല്ലം പഠിച്ചുവെന്നാണു് പറയുന്നതു്. പ്ലാറ്റോവിന്റെ തത്വശാസ്ത്രത്തെക്കുറിച്ചുള്ള അദ്ദേഹത്തിന്റെ വിമർശനസമ്പ്രദായം കണ്ടാൽ കൂടുതൽ കൊല്ലങ്ങൾ പഠി

ച്ചിരിക്കണം എന്നാണ് ഊഹിക്കേണ്ടത്. മഹാനായ ഒരു ഗുരുനാഥന്റെ മഹാനായ ഒരു ശിഷ്യനായിരുന്ന അദ്ദേഹം. അപ്പോൾ ഗുരുവിനെ കടത്തിവെക്കാൻ ശിഷ്യൻ ശ്രമിക്കുന്നത് സാധാരണയാണ്. വെടിമരുന്നും തീയുംകൂടി ചേർന്നാലത്തെ ഫലമാണ് ഇതു ചെയ്യുക. അപരിഷ്കൃതരുടെ രാജ്യമായ വടക്കുനിന്നു വന്ന പ്രതിഭാസമ്പന്നനായ ഈ വിദ്യാർത്ഥിയുടെ മഹത്വം പ്ലാറോവും മനസ്സിലാക്കിയിരുന്നു. തന്റെ അക്കാഡമിക്കു് ആയാൽ അഭിമാനസ്തംഭമാണെന്നു് അദ്ദേഹം കണ്ടിരുന്നു. ബുദ്ധിയുടെ മൂർത്ത രൂപമെന്നാണ് അദ്ദേഹം അയാളെ വിശേഷിപ്പിച്ചത്. പുസ്തകങ്ങൾ വാങ്ങുവാൻ അരിസ്റ്റോട്ടൽ പണം പുല്ലുപോലെ ചിലവഴിച്ചു. യൂറിപ്പിഡസ്സിനുശേഷം ഏറ്റവും വലിയ ഒരു ഗ്രന്ഥശാല നിർമ്മിക്കുകയും പുസ്തകങ്ങളെ തരംതിരിച്ചു് വെക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുള്ളതു് അദ്ദേഹമാണ്. അതുകൊണ്ടാണ് ഒരിക്കൽ പ്ലാറോ അരിസ്റ്റോട്ടലിന്റെ ഗൃഹത്തെ 'വായനക്കാരന്റെ ഗൃഹ'മെന്നു വിശേഷിപ്പിച്ചതു്. ഇതു് തികച്ചും ആത്മതൃപ്തമായ ഒരഭിനന്ദനമാണെന്നു തോന്നാമെങ്കിലും കുറു വ്യംഗ്യംകൂടി അതിലടങ്ങീട്ടുണ്ടെന്നാണ് പറയപ്പെട്ടുന്നതു്. അതായതു് പ്ലാറോ അരിസ്റ്റോട്ടലിന്റെ അസാധാരണമായ പുസ്തകപ്രേമത്തെ കളിയാക്കുകയാണ് ചെയ്തിട്ടുള്ളതെന്നു് കരുതപ്പെട്ടുന്നു. പ്ലാറോവും അരിസ്റ്റോട്ടലും തമ്മിലുള്ള അഭിപ്രായവ്യത്യാസം മൃത്യുശയ്യയിൽ എത്തിയതു് പ്ലാറോവിന്റെ അന്ത്യ

കാലത്തായിരുന്നുവെന്നു് കാണുന്നു. തത്വജ്ഞാനത്തോടു് പ്ലാറോറാ കാണിച്ച അസാധാരണമായ പ്രേമത്തെ അദ്ദേഹം അപലപിച്ചു. പ്ലാറോറാവിന്നുശേഷം പ്രതിഭ മരിക്കില്ലെന്നു് അദ്ദേഹം പരസ്യമായി പറഞ്ഞു. ഇതു് ഗുരുവിനെ അത്യധികം വേദനിപ്പിച്ചുവെന്നു് പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ. അരിസ്റ്റോട്ടിലിനെക്കുറിച്ചു് വളരെയധികം പുകഴ്ത്തിപ്പറഞ്ഞിട്ടുള്ള ലേഖകന്മാർ ഇതെല്ലാം കെട്ടുകഥകളാണെന്നു സമർത്ഥിക്കുവാൻ ശ്രമിച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിലും തീയുള്ളേടത്തു മാത്രമേ പുകയുണ്ടാവൂ എന്ന തത്വമനുസരിച്ചു് അല്പം ചില യാഥാർത്ഥ്യങ്ങൾ അതിലുണ്ടെന്നുതന്നെ വിചാരിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു.

അക്കാലത്തെ ഏതൻസിൽ പല പ്രശ്നങ്ങളും സമാധാനം കാണാതെ നിലകൊണ്ടിരുന്നുവത്രേ. ഐസോക്രാറ്റസ്സിനെതിരായി ഒരു മുന്നണി അരിസ്റ്റോട്ടൽ സൃഷ്ടിച്ചിരുന്നുവെന്നും ആയതിന്നു് ഒരു പ്രസംഗപരിശീലനക്ലാസ്സു് അദ്ദേഹം നടത്തിയിരുന്നുവെന്നും ചില ജീവചരിത്രകാരന്മാർ പറയുന്നു. ധനികനായ ഹെർമിയസ് ആ ക്ലാസ്സിൽ പഠിച്ചിരുന്നുവത്രേ. അയാൾ അധികം താമസിയാതെ അറാർനിയസ് നഗരരാജ്യത്തിലെ സർവ്വാധിപതിയായിത്തീർന്നു. അതിന്നുശേഷം അയാൾ അരിസ്റ്റോട്ടിലിനെ തന്റെ ദർബാറിലേയ്ക്കു ക്ഷണിച്ചു. അങ്ങിനെ ബി സി. 344ൽ അയാൾ തന്റെഗുരുവിന്നു് സ്റ്റേറ്റു് ബഹുമതി നൽകുകയും ഒരു സഹോദരിയെ അദ്ദേഹത്തിന്നു് വിവാഹം ചെയ്തുകൊടുക്കുകയും ചെയ്തു.

മരണംവരെ തന്റെ ഭാര്യയെ അദ്ദേഹം വളരെ സ്നേഹിച്ചിരുന്നുവെന്നും അവരെപ്പറ്റി അദ്ദേഹം തന്റെ ഒസ്യത്തിൽ പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടെന്നും ചരിത്രകാരന്മാർ പറയുന്നു. അരിസ്റ്റോട്ടലിന്റെ വിവാഹം കഴിഞ്ഞു് ഒരു കൊല്ലത്തിനുശേഷമാണു് മാസിഡോണിയൻ രാജാവായ ഫിലിപ്പ് അദ്ദേഹത്തെ തന്റെ ദർബാറിലേയ്ക്കു് ക്ഷണിച്ചതു്. അലക്സാണ്ടറെ പഠിപ്പിക്കാൻ വേണ്ടിയായിരുന്നു ഇതു്. അരിസ്റ്റോട്ടലിന്റെ പ്രശസ്തി അങ്ങേ അറ്റത്തോളം വളർത്തിയ ഒരു സംഭവമായിരുന്നു ഇതു്. പിന്നീടു് ലോകംമുഴുവൻ ജയിച്ചു കീടക്കിയ അലക്സാണ്ടർ ചക്രവർത്തിയുടെ ഗുരുവായിത്തീരാൻ അദ്ദേഹത്തിനു ഭാഗ്യം ലഭിച്ചു.

തന്റെ പുത്രനു് സർവ്വവിധത്തിലുള്ള വിദ്യാഭ്യാസസൌകര്യങ്ങളും നൽകണമെന്നു് ഫിലിപ്പു് രാജാവു് നിശ്ചയിച്ചു. ബി. സി. 356ൽ ത്രാസു് പിടിച്ചടക്കിയതോടുകൂടി അയാൾക്കു് ധാരാളം സ്വർണ്ണനിക്ഷേപങ്ങളും ലഭിച്ചു. വിശേഷപ്പെട്ട ഈ ലോഹത്തിനു് അക്കാലത്തെ ഏതൻസിൽ വമ്പിച്ച വിലയുണ്ടായിരുന്നു.

ഫിലിപ്പിന്റെ പ്രജകളും കൃഷിക്കാരും യുദ്ധവീരന്മാരുമായിരുന്നു. അതിനാൽ ആഡംബരങ്ങളിൽ അവർക്കു് താല്പര്യമുണ്ടായിരുന്നില്ല. ക്ലേശങ്ങളും കഷ്ടതകളും അനുഭവിച്ചു് യുദ്ധം ചെയ്യുവാൻ അവർക്കു് വളരെ ഇഷ്ടമായിരുന്നു. തന്നിമിത്തം ഫിലിപ്പിനു് നിരവധി നഗരരാജ്യങ്ങളും പിടിച്ചടക്കി തന്റെ സാമ്രാജ്യത്തെ വിക

സിപ്പിക്കുവാൻ കഴിഞ്ഞു. അങ്ങിനെ ആദ്യമായി ഗ്രീസ്സിൽ രാഷ്ട്രീയമായ ഏകീകരണമുണ്ടായി. ഗ്രീസ്സിലെ കലയേയും ബുദ്ധിശക്തിയേയും വികസിപ്പിച്ച വ്യക്തിതത്ത്വത്തോട് ഫിലിപ്പിനു അനുഭാവമുണ്ടായിരുന്നില്ല. അവിടത്തെ സാമൂഹ്യക്രമത്തെ വികസ്വരമാക്കുവാൻ മാത്രമേ അതു് സഹായിച്ചുള്ളുവെന്നു് അയാൾ വിശ്വസിച്ചു. സമ്പന്നമായ സംസ്കാരമോ ശാശ്വതമായ കലാമൂല്യമോ എങ്ങുംതന്നെ കാണാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. ലാഭക്കൊതിയും രാഷ്ട്രീയമായ സ്ഥാപിതതാല്പര്യങ്ങളും മാത്രമാണു് കാണപ്പെട്ടിരുന്നതു്. കണ്ണിൽ ചോരയില്ലാത്ത കച്ചവടക്കാരേയും ബാങ്കർമാരേയും മാത്രമാണു് അയാൾ കണ്ടതു്. അവർ രാജ്യത്തിന്റെ സമ്പത്തു് മുഴുവൻ വലിച്ചെടുത്തിരുന്നു. സമ്പന്നന്മാരായ പ്രാസംഗികന്മാർ ജനങ്ങളെ പലതും പറഞ്ഞു് തെറ്റിദ്ധരിപ്പിച്ചു് ഇളക്കിവിടുകയും ചെയ്തിരുന്നു. ജാതികളായും ഉപജാതികളായും ജനങ്ങൾ ഭിന്നിച്ചുനിന്നിരുന്നു. ഇതു് ഒരു രാജ്യമല്ലെന്നും വ്യക്തികളുടെ ഒരു സമൂഹം മാത്രമാണെന്നും ഫിലിപ്പ് പറഞ്ഞു. സമ്പന്നന്മാരുടേയും അപ്രാപ്തന്മാരുടേയും ഒരു സമൂഹം മാത്രം. ഇതിനൊരു മാറ്റം വരുത്താൻ അയാൾ നിശ്ചയിച്ചു. ഗ്രീസ്സിനെ ഏകീകരിച്ചു് സുശക്തമായ ഒരു രാഷ്ട്രമാക്കിത്തീർക്കാൻ തീരുമാനിച്ചു. അങ്ങിനെ അതു് ലോകത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനവും കേന്ദ്രസ്ഥാനവുമായിത്തീരണം എന്നാഗ്രഹിച്ചു. ചെറുപ്പത്തിൽ തെബിസിൽവെച്ചു് സൈനികതന്ത്രം അയാൾ

അഭ്യസിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഭരണതന്ത്രവും അയാൾക്കറിയാം. അതുല്യമായ ധൈര്യവും ഉണ്ടായിരുന്ന അയാൾക്ക് അങ്ങിനെ ബി. സി. 338ൽ അയാൾ ഏതൻസ് കീഴടക്കുകയും ഗ്രീസിനെ ഏകീകരിച്ച് ഒരു രാഷ്ട്രമാക്കിത്തീർക്കുകയും ചെയ്തു ഇപ്രകാരം വിജയശ്രീലാളിതനായ ഫിലിപ്പ് തന്റെ പുത്രനെ ലോകജേതാവാക്കിത്തീർക്കണമെന്നാഗ്രഹിച്ചതിൽ കുറ്റംതന്നെ അത്ഭുതപ്പെടാനില്ലല്ലോ. എന്നാൽ അതു കാണാൻ അയാൾ ജീവിച്ചിരുന്നില്ല. ഒരു ഘാതകന്റെ കൈകൊണ്ടായിരുന്നു അയാൾക്ക് മരിക്കേണ്ടിവന്നതു്.

അരിസ്റ്റോട്ടൽ പഠിപ്പിക്കാൻ വന്ന കാലത്തു് അലക്സാണ്ടർ 13 വയസ്സു പ്രായമുള്ള മഹാ വികൃതിയായ ഒരു കുട്ടിയായിരുന്നു. മുൻകോപിയും ഉദ്ധതനും മദ്യപാനിയുമായിരുന്ന ആ യുവാവു്. മനുഷ്യക്കു് മെരുക്കാൻ കഴിയാത്ത കുതിരകളെ മെരുക്കുന്നതു് അയാൾക്കു് ഒരു വിനോദമാണു്. ഭീകരനായ ഈ യുവാവിനെ നിയന്ത്രിക്കുവാൻ അരിസ്റ്റോട്ടലിനു് വളരെ പ്രയാസപ്പെടേണ്ടിവന്നു. എന്നാൽ അതുകൊണ്ടു് വലിയ ഫലമൊന്നുമുണ്ടായില്ല. എങ്കിലും കാലക്രമേണ അലക്സാണ്ടർ അരിസ്റ്റോട്ടലിനെ ബഹുമാനിക്കാൻ തുടങ്ങി. പ്ലൂട്ടാർക്കു് പറയുന്നു:—"സ്വന്തം പിതാവിനോടെപ്പോലെയാണു് അലക്സാണ്ടർ അരിസ്റ്റോട്ടലിനെ സ്നേഹിക്കുകയും ബഹുമാനിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നതു്. ഒരാൾ തനിക്കു് ജന്മം തന്നുവെങ്കിലും മറ്റൊരാളാണു് തന്നെ ജീവിക്കാൻ പഠി

പ്പിച്ചതു് എന്നു് അദ്ദേഹം പലപ്പോഴും അനുസ്മരിക്കാറുണ്ടു്" അരിസ്റ്റോട്ടലിനുള്ള ഒരു കത്തിൽ അലക്സാണ്ടർ പറയുന്നു:- "എന്നെ സംബന്ധിച്ചേടത്തോളം പറയുകയാണെങ്കിൽ അധികാരശക്തിയേയും സാമ്രാജ്യവികസനത്തേയും അപേക്ഷിച്ചു് കൂടുതൽ ഉത്തമമായതു് അറിവു് സമ്പാദിക്കലാണെന്നു് ഞാൻ മനസ്സിലാക്കീണ്ടു്" എന്നാൽ ഇതു് ഉള്ളിൽതട്ടിയ ഒരു വചനമല്ലെന്നു് അനന്തരസംഭവങ്ങൾ തെളിയിക്കുകയുണ്ടായി. തത്വജ്ഞാനത്തിന്റെ മഹത്തായ പാരമ്പര്യത്തിനു് ഉജ്ജ്വലനും തന്നിഷ്ടക്കാരനുമായ ഒരു രാജകുമാരനെ നിയന്ത്രിച്ചു നിർത്താനുള്ള ശക്തിയുണ്ടായിരുന്നില്ല. രണ്ടുകൊല്ലത്തിനുശേഷം അലക്സാണ്ടർ തത്വശാസ്ത്രപഠനം ഉപേക്ഷിക്കുകയും ലോകം ജയിച്ചു കീഴടക്കാൻ പുറപ്പെട്ടുകയും ചെയ്തു. അലക്സാണ്ടരിൽ കാണപ്പെട്ട ഉൽഗ്രഥനപ്രവണത അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഗുരുവിൽനിന്നു് ലഭിച്ചതാണെന്നു് ചരിത്രം രേഖപ്പെടുത്തുന്നു. തത്വചിന്തയുടെ ചരിത്രം പരിശോധിച്ചാൽ ഉൽഗ്രഥനാത്മകമായി ചിന്തിച്ച വ്യക്തികളുടെ കൂട്ടത്തിൽ അരിസ്റ്റോട്ടലിന്നാണു് ഒന്നാംസ്ഥാനം നൽകേണ്ടിവരിക. തത്വജ്ഞാനത്തിന്റെ വ്യവസ്ഥിതമായ പുനഃസംഘടനയ്ക്കു് ഗുരു പ്രയത്നിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നപ്പോൾ രാഷ്ട്രീയ പുനഃസംഘടനയ്ക്കു് ശിഷ്യൻ പാടുപെടുകയായിരുന്നു. അങ്ങിനെ ഉജ്ജ്വലപ്രഭരായ രണ്ടു മാസിഡോണിയക്കാർ തകർന്ന രണ്ടു ലോകങ്ങളെ ഏകീകരിക്കുകയായിരുന്നു.

ഏഷ്യ പിടിച്ചടക്കാൻ പുറപ്പെട്ട അലക്സാണ്ടർ ഗ്രീസ്സിലെ നഗരരാജ്യങ്ങളുടെ ഭരണം തന്റെ അനുയായികളെ ഏല്പിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിനു് അവർ സമ്മതന്മാരായിരുന്നു. പക്ഷെ ജനങ്ങളോടു് അവർ ക്രൂരമായി പെരുമാറി. വളരെക്കാലം സ്വാതന്ത്ര്യം അനുഭവിച്ചുവന്ന, അധീശത്വം നിലനിത്തിയ, ഏതൻസ് അടിമരാജ്യമായി മാറി. ഡൊമസ്തനീസിന്റെ കടുത്ത വിമർശനങ്ങൾ മാസിഡോണിയൻ കക്ഷിക്കെതിരായ ഒരു പ്രക്ഷോഭം പൊട്ടിപ്പുറപ്പെടുന്നതിനുള്ള അന്തരീക്ഷം സൃഷ്ടിച്ചു. ബി. സി. 334ൽ അരിസ്റ്റോട്ടൽ ഏതൻസിലേയ്ക്കു മടങ്ങിവന്നപ്പോൾ സ്വാഭാവികമായും അദ്ദേഹം മാസിഡോണിയൻ കക്ഷിയുമായി സഹകരിക്കയാണുണ്ടായതു്. അങ്ങിനെ അലക്സാണ്ടറുടെ ഉൽഗ്രഥനപ്രവണതയ്ക്കു് അദ്ദേഹം അംഗീകാരം നൽകി. അങ്ങിനെ പന്ത്രണ്ടു കൊല്ലത്തിനുള്ളിൽ ഭാവനാപരമായും ഗവേഷണപരമായും അരിസ്റ്റോട്ടൽ നടത്തിയ വിജയകരമായ പ്രവർത്തനങ്ങളാണു് അദ്ദേഹത്തെ ഒരു മഹാനാക്കിത്തീർത്തതു്. നിരവധി മഹൽസ്ഥാപനങ്ങൾക്കു് അദ്ദേഹം നേതൃത്വം നല്കി. ഒരു മനുഷ്യനേക്കൊണ്ടു് മുമ്പൊരിക്കലും ചെയ്യാൻ കഴിയാത്ത ഒരു കാര്യമായിരുന്നു ഇതു്.

അരിസ്റ്റോട്ടലിന്റെ കൃതികൾ

ചക്രവർത്തിയുടെ ഗുരുവായ അരിസ്റ്റോട്ടലിന്നു് ഏതൻസിലെ സാധാരണ വിദ്യാർത്ഥികളുടെ നിലവാരം മനസ്സിലാക്കാൻ പ്രയാസമുണ്ടായില്ല. തന്റെ അമ്പതാമൂന്നാമത്തെ വയസ്സിലാണു് അരിസ്റ്റോട്ടൽ 'ലൈസിയം' എന്ന വിദ്യാലയം സ്ഥാപിച്ചതു്. നിരവധി വിദ്യാർത്ഥികൾ അതിൽ ചേർന്നു. വിദ്യാർത്ഥികളുടെ ആധിക്യംമൂലം ക്രമസമാധാനം പാലിക്കാൻപോലും വിഷമമായിത്തീർന്നു. അങ്ങിനെ വിദ്യാർത്ഥികൾ സ്വയം നിയമനിർമ്മാണം നടത്തുകയും പത്തുദിവസം കൂടുമ്പോൾ വിദ്യാലയത്തിന്റെ നടത്തിപ്പു് പരിശോധിച്ചുവരികയും ചെയ്തു. എന്നാൽ യാന്ത്രികമായ അച്ചടക്കം അവിടെയുണ്ടായിരുന്നുവെന്നു് പ്രതീക്ഷിക്കാൻ വയ്യ. അദ്ധ്യാപകന്മാരും അദ്ദേഹാക്കളും ഒരുമിച്ചു ജീവിച്ചുവന്നു. പഠിപ്പുകഴിഞ്ഞാൽ അവർ ഒന്നിച്ചാണു് കായികവിനോദങ്ങൾക്കായി മൈതാനത്തിൽ പോവുക.

ഈ വിദ്യാലയം പ്ലാറോ സ്ഥാപിച്ച വിദ്യാലയത്തിന്റെ പകർപ്പായിരുന്നില്ല. പ്ലാറോവിന്റെ അക്കാഡമിയിൽ ഗണിതവും സാങ്കല്പികവും രാഷ്ട്രീയവുമായ തത്വശാസ്ത്രങ്ങളും ആയിരുന്നു പ്രധാനമായും പഠിപ്പിക്കപ്പെട്ടിരുന്നതു്. എന്നാൽ ലൈസിയത്തിൽ ജീവശാസ്ത്രവും പ്രകൃതിശാസ്ത്രങ്ങളുമായിരുന്നു പഠിപ്പിച്ചിരുന്നതു്. തന്റെ നായാട്ടുകാർ, മൃഗസംരക്ഷകർ, തോട്ടക്കാർ, മത്സ്യം പിടിക്കുന്നവർ എന്നിവരോടു് അരിസ്റ്റോട്ടലിനു് ആവശ്യമായി വരുന്ന ജന്തുശാസ്ത്രപരവും സസ്യശാസ്ത്രപരവുമായ എല്ലാ വസ്തുക്കളും കൊടുക്കണമെന്നു് അലക്സാണ്ടർ കല്പിച്ചിരുന്നുവത്രെ. ഒരുകാലത്തു് അരിസ്റ്റോട്ടലിന്റെ കീഴിൽ ഗ്രീസ്സിലും ഏഷ്യയിലുമായി ആയിരത്തോളം പേർ ഇതിനുവേണ്ടി പ്രവർത്തിച്ചിരുന്നു എന്നാണു് ചില ചരിത്രകാരന്മാർ പറയുന്നതു്. അങ്ങിനെ അനന്തമായ ഈ വിഭവങ്ങളുടെ സഹായത്തോടുകൂടി അദ്ദേഹത്തിനു് വലിയൊരു ജന്തുശാസ്ത്രപഠനകേന്ദ്രം ആദ്യമായി ഏർപ്പെടുത്തുവാൻ കഴിഞ്ഞു. ഈ പഠനകേന്ദ്രത്തിന്റെ സ്വാധീനമാണു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ തത്വശാസ്ത്രത്തിലും ഭൌതികശാസ്ത്രത്തിലും നാം ദർശിക്കുന്നതു്.

ഇതുപോലെ വലിയൊരു സ്ഥാപനം സംഘടിപ്പിക്കുവാൻ അരിസ്റ്റോട്ടലിനു് ധനസഹായം ലഭിച്ചതെങ്ങിനെ എന്നു് നാം അത്ഭുതപ്പെടുമായിരിക്കാം. എന്നാൽ അക്കാലത്തു് അദ്ദേഹം വളരെയധികം വരുമാനമുള്ള സമ്പന്നനായ ഒരു വ്യക്തിയായിരുന്നു. കൂടാതെ

ഗ്രീസ്സിലെ അക്കാലത്തെ ധനികരും വിഖ്യാതരുമായ പലരും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഗവേഷണോപകരണങ്ങൾ വാങ്ങുവാൻ നാലുലക്ഷം പവൻ വിലവരുന്ന ഒരു സംഖ്യ കൊടുത്തിരുന്നുവത്രേ. അരിസ്റ്റോട്ടലിന്റെ അഭിപ്രായമനുസരിച്ച് അലക്സാണ്ടർ നൈൽനദിയുടെ ഉത്ഭവസ്ഥാനമറിയുവാനും അതിലുണ്ടാവുന്ന വെള്ളപ്പൊക്കത്തിന്റെ കാരണമറിയുവാനും ഒരു പഠനസംഘത്തെ അയച്ചിരുന്നുവത്രേ. അബ്വീനിയൻ പർവ്വതങ്ങളിൽനിന്നാണ് നദിയുടെ ഉത്ഭവമെന്നും അവിടെ കിടക്കുന്ന മഞ്ഞ് ഉരുകിട്ടാണ് വെള്ളപ്പൊക്കമുണ്ടാവുന്നതെന്നും പ്രസ്തുത പഠനസംഘം റിപ്പോർട്ടുചെയ്തതായും പറയപ്പെടുന്നു. 158 ഭരണഘടനകൾ അരിസ്റ്റോട്ടലിന്നുവേണ്ടി ശേഖരിക്കപ്പെട്ടതായി അറിയുന്നു ഇതിനു് വലിയ സഹായധനവും വളരെ ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരും വേണ്ടിവന്നിരുന്നു. യൂറോപ്പിന്റെ ചരിത്രത്തിൽ സയൻസിന്നുവേണ്ടി ഇത്രയുമധികം പൊതുഫണ്ട് ഉപയോഗിക്കുന്നതു് നാം ആദ്യമായിട്ടാണു് കാണുന്നതു്.

പര്യവേഷണത്തിന്റെ മണ്ഡലത്തിൽ ഏറ്റവും പരിമിതമായ സൌകര്യങ്ങൾ മാത്രമായിരുന്നു ഇതു്. മറ്റു പല ഉപകരണങ്ങളും ആവശ്യമായിരുന്നു. എന്നിട്ടും അരിസ്റ്റോട്ടൽ യാതൊരു മടുപ്പും കൂടാതെ ഗവേഷണം തുടർന്നു എന്നതിൽ അദ്ദേഹത്തെ നാം തികച്ചും അഭിനന്ദിക്കണം. സമയം അറിയാൻ ഒരു വാച്ചില്ലാതെ ചൂടളക്കാൻ ഒരു താപമാപിനിയില്ലാതെ, ആകാശനിരീ

ക്ഷണം ചെയ്യാൻ ഒരു ദൂരദർശിനിയില്ലാതെ, കാലാവസ്ഥ അറിയുവാൻ ഒരു സമ്മർദ്ദമാപിനി (Barometer) യില്ലാതെ അദ്ദേഹം തന്റെ പ്രവൃത്തി തുടർന്നു. ഗണിതശാസ്ത്രപരമോ ദൃഷ്ടിവിഷയമോ ശരീരശാസ്ത്രപരമോ ആയ യാതൊരുപകരണങ്ങളും അദ്ദേഹത്തിന്റെ പക്കൽ ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. നിയമത്തേയും പരിമാണത്തേയുംമാത്രം ആധാരമാക്കിയായിരുന്നു അദ്ദേഹം പ്രവർത്തിച്ചിരുന്നതു്. ഇതിനും തീരെ അപര്യാപ്തങ്ങളായ മറ്റു ചില ഉപകരണങ്ങളും ഉണ്ടായിരുന്നു. രാസകവിശകലനം, അളവിന്റെയും തൂക്കത്തിന്റെയും കൃത്യമായ കണക്കു് ഭൌതികശാസ്ത്രത്തിൽ ഗണിതത്തിന്റെ ഉപയോഗം മുതലായവ അക്കാലത്തു് അജ്ഞാതങ്ങളായിരുന്നു. പദാർത്ഥത്തിന്റെ ആകർഷണശക്തിയേയും ഗുരുത്വാകർഷണനിയമത്തേയും വൈദ്യുത പ്രതിഭാസത്തേയും പറ്റി അന്നു് അറിവുണ്ടായിരുന്നില്ല. രാസകപരിണാമം, വായുവിന്റെ സമ്മർദ്ദവും പരിണാമങ്ങളും, വെളിച്ചം, ചൂടു്, ജ്വലനം എന്നിവയുടെ പ്രകൃതി മുതലായ കാര്യങ്ങളെപ്പറ്റി അന്നു് ആർക്കും വിവരമുണ്ടായിരുന്നില്ല. ചുരുക്കത്തിൽ ആധുനികസയൻസിന്റെ പദാർത്ഥവിജ്ഞാനം ഏതെല്ലാം വസ്തുക്കളെ ആശ്രയിച്ചാണോ സ്ഥിതിചെയ്യുന്നതു് അവയെല്ലാംതന്നെ അക്കാലത്തു് കണ്ടുപിടിക്കപ്പെട്ടിരുന്നില്ല.

കണ്ടുപിടുത്തങ്ങളും ചരിത്രം സൃഷ്ടിക്കുന്നു. ഒരു ദൂരദർശിനിയുടെ അഭാവത്തിൽ അരിസ്റ്റോട്ടലിന്റെ

ഖഗോളശാസ്ത്രം കുട്ടികളുടെ മനക്കോട്ട മാത്രമായിരുന്നു. ഒരു സൂക്ഷ്മദർശിനിയില്ലാതിരുന്നതുകൊണ്ടാണു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജീവശാസ്ത്രപരമായ ഗവേഷണങ്ങളും വിഫലമായിത്തീർന്നതു്. ഗ്രീക്കുകാർക്കു സിദ്ധിച്ച അതുല്യമായ നേട്ടങ്ങളും ഫലപ്രദമാവാതെ പോയിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ അതിനു കാരണം വ്യവസായികവും സാങ്കേതികവുമായ കണ്ടുപിടുത്തങ്ങളുടെ അഭാവം ഒന്നു മാത്രമായിരുന്നു. ദേഹാദ്ധ്വാനത്തെ ഗ്രീക്കുകാർ വെറുത്തിരുന്നു. അതുകൊണ്ടാണു് അവിടെ എണ്ണമറ്റ അടിമകളുണ്ടായിത്തീർന്നതു്. ഉൽപ്പാദനകാര്യത്തിൽ അവരാണു് പ്രവർത്തിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നതു്. ബുദ്ധിജീവികളും ഇതിൽനിന്നു് അകന്നുനിന്നിരുന്നതുകൊണ്ടോ അവർക്കതിൽ താല്പര്യമില്ലാതിരുന്നതുകൊണ്ടോ ആയിരിക്കണം ഗ്രീസ്സിൽ സാങ്കേതികമായ കണ്ടുപിടുത്തങ്ങളും ഉണ്ടാവാതിരുന്നതു്. പണിയെടുക്കാൻ അടിമകളും ധാരാളമുണ്ടായിരുന്നു മനുഷ്യശക്തി യന്ത്രശക്തിയേക്കാളും ആദായമുള്ളതായിരുന്നു ഗ്രീക്കുകാരുടെ വ്യാപാരവും തത്വശാസ്ത്രവും മദ്ധ്യധരണിപ്രദേശങ്ങളിൽ വ്യാപിച്ചപ്പോൾ അവരുടെ സയൻസും വ്യവസായവും ഗതിമുട്ടിനില്ക്കുകയായിരുന്നു ഈ വസ്തുതകളെ മുൻനിർത്തി നോക്കുമ്പോൾ അരിസ്റ്റോട്ടൽ നവീനമായ കണ്ടുപിടുത്തങ്ങൾക്കു് താല്പര്യം പ്രദർശിപ്പിക്കാതിരുന്നതിൽ ഒട്ടുംതന്നെ അത്ഭുതപ്പെടേണ്ടതില്ല അദ്ദേഹത്തിനു് അങ്ങേ അറ്റത്തോളം ചെയ്യാൻ കഴിഞ്ഞതു് സാവ്വലൌകികവും അനുസ്യൂതവുമായ നിരീക്ഷണം നടത്തൽ മാത്രമായിരുന്നു. അങ്ങിനെ അദ്ദേഹവും അനുയായികളും കൂടി

സംഗ്രഹിച്ച വിപുലമായ ഉപാധികൾ സയൻസിന്റെ അടിത്തറ പാകുന്നതിനും പുരോഗതിക്ക കാരണമായിത്തീർന്നു. രണ്ടായിരം കൊല്ലങ്ങൾക്ക മുമ്പുള്ള വിജ്ഞാനത്തിന്റെ പാഠപുസ്തകമായിരുന്ന അതു്.

അരിസ്റ്റോട്ടൽ വളരെയധികം എഴുതീട്ടുള്ള ഒരാളാണു്. നാനൂറിൽപരം ഗ്രന്ഥങ്ങളുടെ കർത്താവാണു് അദ്ദേഹമെന്നു് ചിലർ പറയുന്നു. മറ്റു ചിലർ പറയുന്നതു് ആയിരത്തോളം ഗ്രന്ഥങ്ങൾ അദ്ദേഹം രചിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നാണു്. ഇപ്പോൾ അതിന്റെ ഒരംശം മാത്രമേയുള്ളു എന്നിട്ടും ഒരു ഗ്രന്ഥശാലയിലേയ്ക്കു വേണ്ട പുസ്തകങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ വകയായിട്ടുണ്ടു്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ പുസ്തകങ്ങളെ താഴെ പറയുംപ്രകാരം തരംതിരിച്ചിരിക്കുന്നു ആദ്യമായി ന്യായശാസ്ത്രഗ്രന്ഥങ്ങളാണു്. 1) കാറഗറീസ് (വിഭാഗങ്ങൾ) 2) ടോപ്പിക്കസ് [പ്രകരണങ്ങൾ] 3) പ്രിയർ ആൻറ് പോസ്റ്റീരിയർ അനലിറ്റിക്കസ് (പൂർവ്വീകവും ഔത്തരീയവുമായ വിശകലനങ്ങൾ) 4) പ്രൊപ്പോസിഷ്യൻസ് (പ്രമേയങ്ങൾ) 5) സോഫിസ്റ്റിക്കൽ റഫ്യൂട്ടേഷൻ (കുതർക്കനിഷേധം) ഈ ഗ്രന്ഥങ്ങൾ 'സുബദ്ധമായ ചിന്താഗതിയിലേക്കു നയിക്കുന്ന അരിസ്റ്റോട്ടലിന്റെ ഗ്രന്ഥങ്ങൾ' എന്ന പേരിലാണു് സമ്പാദനം ചെയ്യപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതു്. രണ്ടാമതായി ശാസ്ത്രീയകൃതികളാണു്. 6) ഫിസിക്സ് (ഭൌതികശാസ്ത്രം) 7) ഓൺ ദി ഹെവൻസ് (ആകാശത്തെപ്പറ്റി) 8) ഗ്രോത്ത് ആൻറ് ഡിക്കേ (വളർച്ചയും തളർച്ചയും) 9) മെറ്റീറോള

ജി (കാലാവസ്ഥനിരൂപണം) 10) നേച്ചറൽ ഹിസ്റ്ററി (പ്രകൃതിചരിത്രം) 11) ഓൺ ദി സോൾ (ആത്മാവിനെപ്പറ്റി) 12) ദി പാർട്ട്സ് ഓഫ് അനിമൽസ് (ജന്തുക്കളുടെ ഭാഗങ്ങൾ) 13) ദി മൂവ്മെൻറ് ഓഫ് അനിമൽസ് (ജന്തുക്കളുടെ പ്രകൃതി) 14) ജനറേഷൻ ഓഫ് അനിമൽസ് (ജന്തുക്കളുടെ വംശപാരമ്പര്യം) മൂന്നാമതായി കലാപരമായ കൃതികളാണ്. 15) റെട്ടോറിക (സാഹിത്യശാസ്ത്രം) 16) പോയററിക്സ് (കാവ്യശാസ്ത്രം) നാലാമത്തേത് ദാർശനികകൃതികളാണ്. 17) എത്തിക്സ് (നീതിശാസ്ത്രം) 18) പൊളിററിക്സ് [രാഷ്ട്രവിജ്ഞാനം) 19) മെററാഫിസിക്സ് [അദ്ധ്യാത്മശാസ്ത്രം]

അങ്ങിനെ ഗ്രീസ്സിലെ എൻസൈക്ലോപീഡിയ ബ്രിട്ടാനിക്കയായിത്തീർന്നിട്ടുണ്ട് അദ്ദേഹത്തിൻെറ കൃതികൾ ആകാശത്തിനും ഭൂമിക്കുമിടയിലുള്ള സർവ്വ പ്രശ്നങ്ങളേയും അദ്ദേഹം കൈകാര്യം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. അതുകൊണ്ട് മറെറ ദാർശനികന്മാരെ അപേക്ഷിച്ച് അരിസ്റ്റോട്ടൽ കൂടുതൽ തെറെറകളും അബദ്ധങ്ങളും ചെയ്തിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ അതിൽ ഒട്ടുംതന്നെ അത്ഭുതപ്പെടുവാനില്ല. സ്റ്റെൻസറുടെ കാലംവരെ ഇത്രയധികം വിജ്ഞാനശാഖകളെ സമന്വയം ചെയ്ത ഒരു മനുഷ്യൻ ഉണ്ടായിട്ടില്ല. പിന്നീടും ഇത്രമാത്രം ഉജ്ജ്വലസഫലമായി പ്രവർത്തിച്ചവർ ഉണ്ടോ എന്നും സംശയമാണ്. അലക്സാണ്ടറുടെ മൂഗിയശക്തികൊണ്ടുള്ള വിജയത്തേ അപേക്ഷിച്ച് അരിസ്റ്റോട്ടലിൻെറ ദിഗ്വിജയമാണ് കൂടുതൽ അഭികാമ്യ

മായിട്ടുള്ളതു്. ദർശനമാണു് ഐക്യത്തിന്റെ പ്രേരക ശക്തിയെങ്കിൽ അരിസ്റ്റോട്ടലാണു് യഥാർത്ഥത്തിൽ പ്രശസ്തൻ. കഴിഞ്ഞ 20 നൂറ്റാണ്ടുകൾ അദ്ദേഹത്തിനു് തത്വജ്ഞാനി എന്ന പേർ നൽകിയിരിക്കുന്നു.

ശാസ്ത്രീയ മനസ്ഥിതിയുള്ള ഒരാൾക്കു് കവിതാവാസന ഇല്ലെങ്കിൽ അതു് സ്വാഭാവികം മാത്രമാണു്. നാടകകൃത്തും തത്വജ്ഞാനിയുമായ പ്ലാറോവിന്റെ കൃതികളിൽ കാണപ്പെടുന്ന സാഹിത്യഭംഗി അരിസ്റ്റോട്ടലിന്റെ കൃതികളിൽ പ്രതീക്ഷിച്ചുകൂടാ. സുന്ദരമായ സാഹിത്യത്തിൽ പൊതിഞ്ഞ തത്വശാസ്ത്രം പ്ലാറോ നമുക്കു കാഴ്ചവെച്ചപ്പോൾ അരിസ്റ്റോട്ടൽ സാങ്കേതികശാസ്ത്രത്തിന്റെ സത്തായ സംഗ്രഹമാണു് നമ്മുടെ മുമ്പിൽ വെച്ചിട്ടുള്ളതു്. വിനോദത്തിന്നായി അദ്ദേഹത്തെ സമീപിക്കേണ്ടതില്ല. പ്ലാറോ സാഹിത്യത്തിന്നു് അലങ്കാരം നൽകി. അരിസ്റ്റോട്ടലാകട്ടെ സയൻസിന്നും തത്വശാസ്ത്രത്തിന്നും സാങ്കേതികസംജ്ഞകൾ നിർമ്മിച്ചു. അരിസ്റ്റോട്ടൽ നിർമ്മിച്ച സംജ്ഞ കൂടാതെ ഇന്നു സയൻസിനെപ്പറ്റി നമുക്കു സംസാരിക്കുക സാദ്ധ്യമല്ല. ഫക്കൾട്ടി, മീൻ, മാക്സിം, കാറ്റഗറി, എനർജി, ആക്ചാലിറ്റി, മോട്ടീവ്, എൻഡ്, പ്രിൻസിപ്പ്ൾ, ഫോം എന്നിങ്ങിനെയുള്ള പല പദങ്ങളും കാണാം. സയൻസിന്റെ സഹായത്തോടുകൂടിയാണു് അദ്ദേഹം തത്വശാസ്ത്രത്തെ വികസിപ്പിക്കാൻ ശ്രമിച്ചതു്. തത്വശാസ്ത്രത്തിന്റെ അടിത്തറയും നട്ടെല്ലുമാണു് സയൻസ്

എന്നു് അദ്ദേഹം വിശ്വസിച്ചു. പ്ലാറ്റോവിനെപ്പോലെ പ്രശസ്തമായ ചില സാഹിത്യകൃതികൾ അരിസ്റ്റോട്ടലും രചിച്ചിട്ടുണ്ടു്. പക്ഷെ അവ ഇന്നു് കിട്ടാനില്ല. പ്ലാറ്റോവിന്റെ ശാസ്ത്രലേഖനങ്ങൾ നഷ്ടപ്പെട്ടതുപോലെ അവയും നഷ്ടപ്പെട്ടു. എന്നാൽ കാലം ഓരോരുത്തക്കും അർഹിക്കുന്ന യോഗ്യത കല്പിച്ചു കൊടുത്തുവെന്നു് നമുക്കു സമാധാനിക്കാം.

അരിസ്റ്റോട്ടലിന്റെ ഗ്രന്ഥങ്ങളാണെന്നു പറയപ്പെടുന്നവ അദ്ദേഹത്തിന്റെയല്ലെന്നു പറയുന്നവരും ഉണ്ടു്. അവയിൽ മിക്കതും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശിഷ്യന്മാരും അനുയായികളും ചേർന്നു് സമ്പാദനം ചെയ്തതായിരിക്കണം എന്നവർ പറയുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രസംഗങ്ങളുടെ നോട്ടെടുത്തു് വ്യവസ്ഥിതമായി എഴുതിയതായിരിക്കണം അവയെന്നാണു് അവരുടെ അഭിപ്രായം. അരിസ്റ്റോട്ടലിന്റെ ജീവിതകാലത്തു് ന്യായശാസ്ത്രവും സാഹിത്യശാസ്ത്രവുമൊഴിച്ചു് മറ്റു സാങ്കേതിക ശാസ്ത്രഗ്രന്ഥങ്ങളും ഒന്നംതന്നെ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടില്ലെന്നാണു് അറിയാൻ കഴിയുന്നതു്. ഇന്നു കാണപ്പെടുന്ന ന്യായശാസ്ത്രഗ്രന്ഥം പിന്നീടു സമ്പാദനം ചെയ്തതാണെന്നും കരുതേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. അദ്ധ്യാത്മശാസ്ത്രത്തേയും രാഷ്ട്രവിജ്ഞാനത്തേയുംപറ്റി പറയുകയാണെങ്കിൽ അരിസ്റ്റോട്ടൽ തയ്യാറാക്കിയ നോട്ടുകൾ പരിശോധിക്കുകയോ മാറ്റുകയോ ചെയ്യാതെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ അനുയായികൾ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചതാണെന്നു പറയപ്പെടുന്നു. അദ്ദേഹത്തി

ന്റെ ശൈലി പ്രസ്തുത ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ കാണപ്പെടുന്നുണ്ട്. ഈ ഗ്രന്ഥങ്ങൾ അരിസ്റ്റോട്ടലിന്റെയാണോ എന്നു സംശയിക്കുന്നവർക്ക് നല്ലൊരു മറുപടിയാണിത്. ചുരുക്കി പറഞ്ഞാൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെതെന്നു പറയപ്പെടുന്ന എല്ലാ ഗ്രന്ഥങ്ങളിലും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആത്മാവിനെ ദർശിക്കാൻ കഴിയുമെന്നുള്ളതു് അവിതർക്കിതമാണു്. ഒരുപക്ഷെ അതെഴുതിയ കൈകൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെതാവില്ല. പക്ഷെ മസ്തിഷ്കവും ഹൃദയവും അദ്ദേഹത്തിന്റേതാണെന്നതിനു സംശയമില്ല.

ന്യായശാസ്ത്രത്തിന്റെ ആവിഷ്കരണം

മറ്റു ദാർശനികന്മാരെ അപേക്ഷിച്ച് അരിസ്റ്റോട്ടലിനുള്ള മഹത്വം അദ്ദേഹം സ്വന്തം പ്രതിഭയുടെയും ചിന്തയുടെയും സഹായത്തോടുകൂടി ഒരു നവീനശാസ്ത്രം—ന്യായശാസ്ത്രം—കണ്ടുപിടിച്ചു എന്നുള്ളതാണ്. 'ഗ്രീക്കുകാരുടെ മനസ്സിനു സമുചിതമായ പരിശീലനം ലഭിക്കാത്തതുകൊണ്ട് അത് പ്രത്യക്ഷമായോ പരോക്ഷമായോ ഗ്രീസ്സിന്റെ സാഹചര്യങ്ങൾക്കു വിധേയമായി വർത്തിക്കുന്നില്ല' എന്നാണ് റനാൻ 'ഇസ്രയില്യകാരുടെ ചരിത്രം' എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ പറയുന്നത്. എന്നാൽ ഗ്രീക്കുകാരുടെ മനസ്സല്ല ബുദ്ധിയാണ് യഥാർത്ഥത്തിൽ അവ്യവസ്ഥിതവും അനിയന്ത്രിതവുമായിരുന്നത്. അതിനാൽ ചിന്തകളെ പരിശോധിച്ച് ശരിപ്പെടുത്തുന്നതിനുള്ള കർശനമായ ഒരു പദ്ധതി അരിസ്റ്റോട്ടൽ ആവിഷ്കരിച്ചു. പ്ലാറോവിനുപോലും വ്യവസ്ഥിതമായ ഒരു ചിന്താഗതിയുണ്ടായിരുന്നില്ലെന്നു വേണം പറയുവാൻ.

38153

യാഥാർത്ഥ്യത്തെ കടംകഥകളുടെ മോഹനമായ ആവരണംകൊണ്ടു് അദ്ദേഹം പലപ്പോഴും മൂടുന്നതായി നമുക്കു കാണാം. അരിസ്റ്റോട്ടൽ ആവിഷ്കരിച്ച കർശനമായ നിയമങ്ങളും അദ്ദേഹംതന്നെ പലപ്പോഴും അതിലംഘിച്ചതായി പറയപ്പെടുന്നു. എന്തെന്നാൽ അദ്ദേഹം ഭൂതകാലത്തിന്റെ സൃഷ്ടിയായിരുന്നുവല്ലൊ. ഗ്രീസ്സിന്റെ രാഷ്ട്രീയവും സാമ്പത്തികവുമായ അധഃപതനം ഗ്രീക്കുകാരുടെ മനസ്സിനേയും സ്വഭാവത്തേയും ദുർബ്ബലമാക്കിത്തീർത്തു. അരിസ്റ്റോട്ടലിനുശേഷമാണു് ഇതു സംഭവിച്ചതു്. ഏതാണ്ടിനെ കുറെ കാലത്തിനുശേഷം ഒരു പുതിയ തലമുറ ആവിർഭവിച്ചു. അരിസ്റ്റോട്ടലിന്റെ ന്യായശാസ്ത്രഗ്രന്ഥങ്ങൾ ബോത്തിയസ് (എ ഡി. 470—525) വിവർത്തനംചെയ്തു. മദ്ധ്യകാലചിന്താഗതിയെ അതു വളരെയധികം സ്വാധീനിക്കുകയുണ്ടായി.

ന്യായമെന്നാൽ ശരിയായി ചിന്തിക്കുന്ന കലയാണു്, പദ്ധതിയാണു്. എല്ലാ ശാസ്ത്രങ്ങളുടേയും പദ്ധതിയാണതു്. കലയും ശിക്ഷണവുമെല്ലാം ഉൾപ്പെട്ടതു്. സംഗീതംപോലും അതൊരു ശാസ്ത്രമാണു്. എന്തെന്നാൽ ഒരു പരിധിവരെ സുബദ്ധമായ ചിന്തയുടെ പ്രക്രിയ ഭൌതികശാസ്ത്രത്തിനേറയും രേഖാഗണിതത്തിനേറയും നിയമങ്ങൾക്കു് വിധേയമാക്കിത്തീർക്കുവാനും ഒരു സാധാരണക്കാരനെ പഠിപ്പിക്കുവാനും സാധിക്കും അതൊരു കലയാണു്. എന്തെന്നാൽ അഭ്യാസംകൊണ്ടു് അബോ

ധാവസ്ഥയിലും കൃത്യമായ പ്രവർത്തനപാടവം ലഭിക്കുന്നു. ഒരു ഹാർമോണിയസ്റ്റിന്റെ വിരലുകൾ യാതൊരു ശ്രമവും കൂടാതെ പ്രസ്തുത യന്ത്രത്തിൽ ചലിക്കുന്നതും അതു മനോഹരസംഗീതമായി രൂപാന്തരപ്പെടുന്നതും നാം കണ്ടിട്ടുണ്ട്. ന്യായത്തെപ്പോലെ അത്ര അധികം മനം മടുപ്പുണ്ടാക്കുന്നതും അതേ അവസരത്തിൽതന്നെ സുപ്രധാനവും ആയ ഒരു ശാസ്ത്രമില്ല.

നിർവ്വചനം നൽകുവാൻ സോക്രട്ടീസ് ആവേശപൂർവ്വം ആവശ്യപ്പെടുന്നതിലും ഓരോ വിഷയവും വ്യക്തമായി പ്രതിപാദിക്കുവാൻ പ്ലാറോ കാണിച്ച വ്യഗ്രതയിലും ഈ പുതിയ ശാസ്ത്രത്തിന്റെ ഒരു സൂചന നമുക്കു ലഭിച്ചിരുന്നു. നിർവ്വചനത്തെപ്പറ്റി അരിസ്റ്റോട്ടൽ എഴുതിയ പ്രബന്ധത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ന്യായശാസ്ത്രം എപ്രകാരമാണ് പരിപോഷിതമായിട്ടുള്ളതെന്ന് നാം ദർശിക്കുന്നു. "നിങ്ങൾ എന്നോട് സംസാരിക്കാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നുണ്ടെങ്കിൽ അതിനുള്ള ഉപാധികളെന്തെന്ന് വ്യക്തമാക്കണം" എന്നു വാഗ്മിയർ ഒരിക്കൽ പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. ന്യായശാസ്ത്രത്തിന്റെ കാതലായ തത്ത്വമാണിതു്. ഓരോ പോയൻറും വളരെയധികം വിശദമാക്കണം പ്രധാനപ്പെട്ട ഒരു ചർച്ചയിൽ. അതു് വിഷമമേറിയ ഒരു കൃത്യമാണ്, നിഷ്കൃഷ്ടമായ മനഃപരിശോധന അതിന്നാവശ്യമാണ്. എന്നാൽ ഒരിക്കൽ അതു ചെയ്തുകഴിഞ്ഞാൽ പിന്നെ പകുതി ഭാരം കഴിഞ്ഞതുപോലെയായി.

ഒരു വസ്തുവേയോ ഉപാധിയേയോ നാം എങ്ങിനെയാണ് വിശദീകരിക്കുക? ഓരോ നല്ല നിർവ്വചനത്തിനും രണ്ടു വശങ്ങൾ ഉണ്ടെന്ന് അരിസ്റ്റോട്ടൽ പറയുന്നു. അവ രണ്ടും സുശക്തമായ ആധാരശിലകളിലാണ് സ്ഥിതിചെയ്യുന്നത്. ആദ്യമായി നിർവ്വചനം നൽകപ്പെടേണ്ട വസ്തുവെ അതിന്റെ പൊതുസ്വഭാവതത്വമനുസരിച്ച് ഒരു വർഗ്ഗത്തിൽ അഥവാ വിഭാഗത്തിൽ ഉൾപ്പെടുത്തുന്നു. പിന്നീട് അതിനെ അതിന്റെ തനതായ രൂപത്തിൽ എടുത്ത് പരിശോധിക്കുന്നു. അങ്ങിനെ നോക്കിയാൽ ഒന്നാമതായി മനുഷ്യൻ ഒരു ജന്തുവാണ്. രണ്ടാമതായി അവൻ അവന്റെ വർഗ്ഗത്തിൽ പെട്ട മറ്റു ജന്തുക്കളിൽനിന്ന് എങ്ങിനെയാണ് വ്യത്യസ്തനായിത്തീർന്നതെന്ന് വ്യക്തമാക്കുന്നു. അങ്ങിനെ അരിസ്റ്റോട്ടലിയൻ സമ്പ്രദായത്തിൽ മനുഷ്യൻ ബുദ്ധിയുള്ള ഒരു ജന്തുവാണ്. 'നിർദ്ദിഷ്ടമായ വ്യത്യാസം' മറ്റു ജന്തുക്കൾക്കില്ലാത്ത ബുദ്ധിവിശേഷം അവനുണ്ടെന്നുള്ളതാണ്. ഒരു വസ്തുവെ അതിന്റെ വർഗ്ഗമാകുന്ന സമുദ്രത്തിലേയ്ക്ക് എറിയുന്നു എന്നിട്ട് അതു പുറത്തെടുക്കുന്നു. അപ്പോൾ അതിന്റെ വ്യക്തിത്വം തികച്ചും പ്രകാശിക്കുന്നു. അതുപോലുള്ള മറ്റു വസ്തുക്കളിൽനിന്ന് തികച്ചും വ്യത്യസ്തമായ അതിന്റെ രൂപം നാം കാണുന്നു.

ന്യായത്തിന്റെ അപൂർവ്വമായ ഈ മാർഗ്ഗത്തിൽ നിന്നു കടന്നാൽ പിന്നെ നാം അരിസ്റ്റോട്ടലിനെ കാണുന്നതു പ്ലാറ്റോവിന്റെ 'സമൂഹ്ന'ത്തോട് ഭയങ്കര സ

മരം നടത്തുന്നതായിട്ടാണ്. അന്നുതൊട്ട് ആരംഭിച്ച ആ യുദ്ധം ഇന്നേവരെ നിലകൊള്ളുന്നുണ്ട്. അങ്ങിനെ മദ്ധ്യകാലയൂറോപ്പ് ആത്മവാദികളുടേയും അനാത്മവാദികളുടേയും ഒരു സംഘട്ടനമായി മാറിയതു് നമുക്കു കാണാവുന്നതാണു്. പ്ലാറോവിനേയും അരിസ്റ്റോട്ടലിനേയും പ്രതിനിധീകരിക്കുന്നവരായിരുന്നു ഇവർ. സന്മൂണ്ണമെന്നതു് അരിസ്റ്റോട്ടലിനെ സംബന്ധിച്ചേടത്തോളം ഒരു സാധാരണസംജ്ഞയാണു്. ഒരു വർഗ്ഗത്തിൽപെട്ട അംഗത്തെ അങ്ങിനെ പൊതുവായി വിളിക്കാവുന്നതാണു്. അപ്പോൾ മൃഗവും മനുഷ്യനും പുസ്തകവും മരവുമെല്ലാം 'സന്മൂണ്ണ'മാണു്. എന്നാൽ ഈ സന്മൂണ്ണങ്ങൾ കർത്തൃപ്രധാനമായ ധാരണകളാണു്, വസ്തുപ്രധാനമായ യാഥാർത്ഥ്യങ്ങളല്ല. അവ പേരുകൾ അഥവാ സംജ്ഞകൾ ആണു, വസ്തുക്കൾ അല്ല. വസ്തുക്കളുടെ മൂർത്തവും വ്യക്തിപ്രധാനവുമായ ഒരു ലോകം മാത്രമാണു് പുറമേ സ്ഥിതി ചെയ്യുന്നതു്. പൊതുസ്വഭാവമുള്ളതോ സന്മൂണ്ണമുള്ളതോ ആയ വസ്തുതത്വങ്ങളല്ല. മനുഷ്യരും മൃഗങ്ങളും മരങ്ങളുമെല്ലാം സ്ഥിതിചെയ്യുന്നതു് മേൽപ്പറഞ്ഞ രൂപത്തിലാണു്. അല്ലാതെ മനുഷ്യനെന്ന പൊതു തത്വമോ സാർവ്വലൌകികമനുഷ്യനോ ഇല്ല. ചിന്തയിൽമാത്രമാണു് അതുള്ളതു്. മനുഷ്യൻ പരിമിതമായ ഒരു മാനസികപ്രക്രിയാമാത്രമാണു്. അല്ലാതെ സാർവ്വത്രികമായ ഒരു ഭാവമോ യാഥാർത്ഥ്യമോ അല്ല.

അങ്ങിനെ സാർവ്വലൌകികമായ ഈ ഭാവത്തിനു് വസ്തുപ്രധാനമായ അസ്തിത്വം പ്ലാറോ കൽപ്പിച്ചിട്ടു

ണ്ടെന്നു് അരിസ്റ്റോട്ടൽ മനസ്സിലാക്കുന്നു. എന്നാൽ വ്യക്തിതത്വത്തെ അപേക്ഷിച്ചു് വസ്തുതത്വത്തിനു് ശാശ്വതത്വവും പ്രാധാന്യവും സന്മൂല്യതയും അദ്ദേഹം കല്പിച്ചിട്ടുണ്ടു്. മനുഷ്യർ ജനിക്കുകയും മരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നുണ്ടെങ്കിലും മനുഷ്യത്വം എന്നും സ്ഥിതിചെയ്യുന്നു എന്നാണു്. അരിസ്റ്റോട്ടലിന്റെതു് കാര്യമാത്രപ്രസക്തമായ ഒരു മനസ്സാണു്. വില്യം ജെയിംസ് പറയുന്നതുപോലെ ദൃഢവും മൂടലമല്ലാത്തതുമായ ഒരു മനസ്സു്. പ്ലാറ്റോവിന്റെ യാഥാർത്ഥ്യവാദത്തിൽ അനന്തമായ രഹസ്യവാദത്തിന്റെയും പാണ്ഡിത്യ പ്രധാനമായ വിസ്തൃതത്തിന്റെയും വേരു് അദ്ദേഹം കാണുന്നു. അതിനെ നിശിതമായി അദ്ദേഹം എതിർക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. 'ബ്രൂട്ടസ് സീസറെയല്ലറോമിനേയാണു് കൂടുതൽ സ്നേഹിച്ചിരുന്നതു്". അപ്രകാരംതന്നെ അരിസ്റ്റോട്ടൽ പറയുന്നു:— "പ്ലാറ്റോ പ്രിയപ്പെട്ടവനാണു്, എന്നാൽ അദ്ദേഹത്തേക്കാൾ കൂടുതൽ പ്രിയപ്പെട്ട ഒന്നാണു് സത്യം."

അരിസ്റ്റോട്ടൽ പ്ലാറ്റോവിൽനിന്നു് വളരെയധികം കാര്യങ്ങൾ കടം വാങ്ങിയിട്ടുള്ള ഒരാളാണെന്നും കടപ്പെട്ടവരോടു് ഔദാര്യം കാണിക്കാൻ തെയ്യാറില്ലാത്തവരെപ്പോലെയാണു് അദ്ദേഹം പ്ലാറ്റോവിനെ വിമർശിക്കുന്നതെന്നും അരിസ്റ്റോട്ടലിന്റെ കടുത്ത വിമർശകന്മാർ പറയുന്നു. എന്നാൽ യാഥാർത്ഥ്യമതല്ല. അരിസ്റ്റോട്ടലിനു് സുശക്തമായ ഒരു നിലപാടുണ്ടു്. ആധുനികാർത്ഥത്തിൽ അദ്ദേഹം ഒരു യാഥാർത്ഥ്യവാദിയല്ല. കർമ്മപ്രധാനമായ വർത്തമാനകാലത്തോടു് ഇണങ്ങിച്ചേർന്നുനില്ക്കുന്നാണു് അ

ദ്ദേഹമാഗ്രഹിച്ചതു്. എന്നാൽ പ്ലാറോറാ ആകട്ടെ കർത്തൃപ്രധാനമായ ഭാവികാലത്താണു് ജീവിച്ചിരുന്നതു്. വസ്തുക്കളുടെയും യാഥാർത്ഥ്യങ്ങളുടെയും ലോകത്തിൽ നിന്നകന്നുനിന്നു് സിദ്ധാന്തങ്ങളുടെയും ഭാവനകളുടെയും മണ്ഡലത്തിൽ സഞ്ചരിക്കാനുള്ള വ്യഗ്രത പ്ലാറോറാവിന്റെയും സോക്രട്ടീസിന്റെയും വിശദീകരണസമ്പ്രദായത്തിൽ നമുക്കു കാണാൻ സാധിക്കും. അപ്രകാരംതന്നെ സവിശേഷതയിൽനിന്നു് സാമാന്യത്തിലേയ്ക്കും ശാസ്ത്രതത്ത്വങ്ങളിൽനിന്നു് പാണ്ഡിത്യത്തിലേയ്ക്കും അവർ കാലുമാറിയിരുന്നു. ഒടുവിൽ പ്ലാറോറാ തന്റെ സാമാന്യ സിദ്ധാന്തത്തോടു് സാത്മ്യം പ്രാപിക്കുകയും അങ്ങിനെ പ്രസ്തുത സിദ്ധാന്തത്തിലൂടെ സവിശേഷതയെ നിർണ്ണയിക്കുക എന്ന ഒരു സ്ഥിതിവിശേഷത്തിൽ എത്തിച്ചേരുകയും ചെയ്തു. ഇപ്രകാരംതന്നെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ 'ഭാവങ്ങൾ' വസ്തുസ്ഥിതികളെ വിശദീകരിക്കാനും തരം തിരിക്കാനും തുടങ്ങി. വീണ്ടും പദാർത്ഥലോകത്തിലേയ്ക്കു മടങ്ങാൻ അരിസ്റ്റോട്ടൽ ആഹ്വാനം നല്കി. പ്രകൃതിയുടെ സച്ഛന്ദസുന്ദരമായ മുഖത്തെ ദർശിക്കാനും യാഥാർത്ഥ്യത്തെ കാണാനും അദ്ദേഹം ഉപദേശിച്ചു. സുവ്യക്തമായ സവിശേഷതയോടു് അദ്ദേഹത്തിനു് ഒരു പ്രത്യേക മമതയുണ്ടായിരുന്നു. മാംസവും രക്തവുമുള്ള വ്യക്തിയോടു്. എന്നാൽ പ്ലാറോറാവിനു് സാമാന്യത്തിലും സാർവ്വത്രികത്തിലുമായിരുന്നു താല്പര്യം. അതുകൊണ്ടാണു് 'റിപ്പബ്ലിക്കിൽ' അദ്ദേഹം അന്യൂനമായ ഒരു രാഷ്ട്രത്തിന്റെ സൃഷ്ടിക്കുവേണ്ടി വ്യക്തിയെ ബലികൊടുത്തതു്.

എന്നാൽ വിപ്ലവകാരിയായ അരിസ്റ്റോട്ടൽ തന്റെ ഗുരുവിന്റെ പല ഗുണങ്ങളും ആർജ്ജിച്ചിരുന്നു. നമ്മെ വെറുക്കുന്ന പല സ്വഭാവങ്ങളും സാധാരണയായി നമുക്കുണ്ടാവാറുണ്ട്. പല കാര്യങ്ങളിലും സാദൃശ്യമുള്ളവർ തമ്മിലായിരിക്കും കടുത്ത മത്സരം നടക്കുന്നത്. അങ്ങിനെയുള്ളവർ തമ്മിൽ നിസ്സാരമായ അഭിപ്രായ വ്യത്യാസങ്ങളും ഉണ്ടായാൽ മതി, അത് ഉഗ്രമായ ഒരു കൊടുങ്കാറ്റിന്റെ രൂപം കൈക്കൊള്ളും. പ്ലാറ്റോവിന്റെയും അരിസ്റ്റോട്ടലിന്റെയും കാര്യത്തിൽ ഇതാണ് നാം കാണുന്നത്. അരിസ്റ്റോട്ടലിന്നു പ്ലാറ്റോവിനോടുള്ള കടുത്ത ശത്രുതയിൽനിന്നു നാം കാണുന്നത് അദ്ദേഹത്തിൽ പ്ലാറ്റോ വളരെയധികം സ്വാധീനം ചെലുത്തീട്ടുണ്ടെന്നാണ്. പൊതുതത്വങ്ങളുടെയും സിദ്ധാന്തങ്ങളുടെയും കാര്യത്തിൽ അരിസ്റ്റോട്ടലും വലിയ കണിശക്കാരനായിരുന്നു തന്റെ ആശയങ്ങളും പരമ പ്രധാനങ്ങളാണെന്നും യുക്തിയുക്തങ്ങളാണെന്നും സ്ഥാപിക്കുവാൻ അദ്ദേഹം പൊതുതത്വങ്ങളെ ആശ്രയിക്കുന്നത് കാണാൻ കഴിയും.

തത്വജ്ഞാനത്തിനു അരിസ്റ്റോട്ടൽ നൽകിയ സംഭാവനകളിൽ മൌലികവും സവിശേഷവുമായ പല കാര്യങ്ങളുമുണ്ട്. ന്യായസിദ്ധാന്തം ഇതിനൊരു ഉദാഹരണമാണ്. ന്യായം മൂന്നു പ്രമേയങ്ങളും ഉൾക്കൊള്ളുന്ന ഒരു സിദ്ധാന്തമാണ്. മൂന്നാമത്തെ പ്രമേയമായ 'ഉപസംഹാരം' അതിന്റെ മുമ്പത്തെ 'പ്രധാനവും' 'ലഘു

വു'മായ പ്രമേയങ്ങളുടെ അംഗീകൃത അസ്തിത്വത്തിൽനിന്നാണു് ഉടലെടുക്കുന്നതു്. ഉദാഹരണം പറയാം. മനുഷ്യൻ ബുദ്ധിയുള്ള ഒരു ജീവിയാണു്. എന്നാൽ സോക്രട്ടീസു് ഒരു മനുഷ്യനാണു്. അതുകൊണ്ടു് സോക്രട്ടീസു് ബുദ്ധിയുള്ള ഒരു ജീവിയാണു്. ഗണിതജ്ഞനായ ഒരു വായനക്കാരൻ, ഒരു വസ്തുവിനു് തുല്യമായ രണ്ടു വസ്തുക്കൾ എല്ലാം ഒരുപോലെയാണെന്ന നിഗമനം പോലെയാണു് ഈ ന്യായമെന്ന മനസ്സിലാക്കുന്നു എ, ബിയും സി, എയും ആണെങ്കിൽ സി, ബിയാണു്. ഗണിതശാസ്ത്രത്തിൽ നിഗമനത്തിൽ എത്തിച്ചേരുന്നതു് മുൻ രണ്ടു പ്രമേയങ്ങളിൽനിന്നും അവയുടെ പൊതു സംജ്ഞയായ 'എ' ഒഴിവാക്കിക്കൊണ്ടാണു് അങ്ങിനെ അരിസ്റ്റോട്ടലിയൻ ന്യായത്തിൽ നിഗമനത്തിൽ എത്തിച്ചേരുന്നതു് മുൻ രണ്ടു പ്രമേയങ്ങളിൽനിന്നും പൊതുസംജ്ഞയായ മനുഷ്യനെ ഒഴിവാക്കിക്കൊണ്ടാണു്. ഇതിനു് ന്യായശാസ്ത്രകാരന്മാർ ചില വിഷമതകളും ചൂണ്ടിക്കാണിക്കുന്നുണ്ടു്. ന്യായത്തിലെ പ്രമേയം വ്യക്തമാക്കപ്പെടേണ്ട ആശയത്തെ വേണ്ടതുപോലെ അവതരിപ്പിക്കുന്നു. സോക്രട്ടീസു് ബുദ്ധിമാനല്ലെങ്കിൽ (അദ്ദേഹം ഒരു മനുഷ്യനാണെന്ന കാര്യത്തിൽ ആരും പ്രോദ്യം ചെയ്യുന്നതല്ല) മനുഷ്യൻ ബുദ്ധിയുള്ള ഒരു ജീവിയാണെന്നതു് സാർവ്വത്രികമായ ഒരു സത്യമായിരിക്കുന്നതല്ല. ഇതിനു് അരിസ്റ്റോട്ടൽ പറയുന്ന സമാധാനം ഇതായിരിക്കാം. ഒരു വർഗ്ഗത്തിന്റെ മിക്ക ഗുണവിശേഷങ്ങളും (സോക്രട്ടീസു് ഒരു മനുഷ്യനാണു്) ഒരു വ്യക്തിയിൽ കാണപ്പെ

ട്ടുമ്പോൾ, വ്യക്തിക്ക് വർഗ്ഗത്തിന്റെ ഗുണവിശേഷങ്ങളും (ബുദ്ധിശക്തി) ഉണ്ടായിരിക്കണമെന്നുള്ള ശക്തിയായ ഒരനുമാനം സ്വാഭാവികമായും ഉണ്ടാവുന്നു. എന്നാൽ ന്യായമെന്നത് സത്യം കണ്ടുപിടിക്കുന്ന ഒരു യന്ത്രമല്ല. വ്യാഖ്യാനത്തിനും ചിന്തയ്ക്കും വിശദീകരണം നല്കുക അതിനു സാദ്ധ്യമല്ല

ന്യായത്തിന്റെ ഇത്തരം സവിശേഷതകൾക്കെല്ലാംതന്നെ അതിന്റേതായ മൂല്യമുണ്ട്. ബൻ പറയുന്നു:—"പ്രത്യയശാസ്ത്രപരമായ ദാർഢ്യത്തിന്റെ എല്ലാ പ്രമാണങ്ങളും അരിസ്റ്റോട്ടൽ ആവിഷ്കരിക്കുകയും ആസൂത്രണം ചെയ്യുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. അങ്ങിനെ വൈരുദ്ധ്യാധിഷ്ഠിതമായ വിവാദത്തിനു് അദ്ദേഹം കളമൊരുക്കുകയാണു്. സുവ്യക്തവും കണിശവുമായ ഒരു നിലപാടു് അംഗീകരിക്കുന്നതിൽ അദ്ദഹം പരാജയപ്പെട്ടിരിക്കയാണു്. എന്നാൽ ഈ രംഗത്തിൽ അദ്ദേഹം ചെയ്തുവെച്ച പ്രവൃത്തികൾ അദ്ദേഹത്തിനു ശേഷമുണ്ടായ ഒരു വ്യക്തിക്കും ചെയ്യാൻ സാധിച്ചിട്ടില്ലെന്നുള്ളതാണു് യാഥാർത്ഥ്യം. ബുദ്ധിജീവികളുടെ സമാദരമർഹിക്കുന്ന അദ്ദേഹം" ന്യായശാസ്ത്രത്തെ ഇത്രയും സുഗമമായി കൈകാര്യംചെയ്ത ഒരാളുണ്ടായിട്ടില്ല ചിന്താഗതിയെ സുഖപ്രദമാക്കിത്തീർക്കുന്നതിനു് അതിന്റെ മാർഗ്ഗദർശനം നമുക്കു ലഭിക്കുന്നുണ്ട്. എത്ര കേമനായ ദാർശനികനും ന്യായശാസ്ത്രത്തെ തൊട്ടുകളിക്കാൻ ധൈര്യപ്പെട്ടിട്ടില്ല.

സയൻസിന്റെ വ്യവസ്ഥാപനം.

അരിസ്റ്റോട്ടലിനു മുമ്പുണ്ടായിരുന്ന ഗ്രീക്കു സയൻസിന്റെ സ്ഥിതി എന്തായിരുന്നുവെന്നു പറയാം. റിനാൻ പറയുന്നു—"സോക്രട്ടീസ് തത്വജ്ഞാനം മനുഷ്യസമുദായത്തിനു നൽകി. എന്നാൽ അരിസ്റ്റോട്ടൽ നൽകിയതു് സയൻസാണു്. സോക്രട്ടീസിനു മുമ്പ് തത്വജ്ഞാനവും അരിസ്റ്റോട്ടലിനു മുമ്പ് സയൻസും ഉണ്ടായിരുന്നു എന്നാൽ സോക്രട്ടീസിന്റെ കാലം മുതൽക്കാണു് തത്വജ്ഞാനത്തിനു് അനിതര സാധാരണമായ വികാസം സംഭവിച്ചതു്. അപ്രകാരംതന്നെ അരിസ്റ്റോട്ടലിന്റെ കാലം മുതൽക്കു് സയൻസിനും. എന്നാൽ അവ വികാസം പ്രാപിച്ചതു് ഈ രണ്ടു മഹാന്മാർ പാകിയ അസ്ഥിവാരത്തിന്മേൽക്കൂടിയായിരുന്നു." അരിസ്റ്റോട്ടലിനു മുമ്പു് സയൻസ് ഗർഭത്തിലായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കാലത്താണു് അതു ജനിച്ചതു്.

പുരാതനകാലങ്ങളിലും ഗ്രീക്കുകാർ സയൻസിനു വേണ്ടി പ്രയത്നിച്ചിട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ അക്കാലത്തെ അവരുടെ തത്പിഷയകമായ ചിന്താഗതിയെ പരിശോധിച്ചു നോക്കിയാൽ ബ്രഹ്മവാദത്തിൽനിന്നും വ്യത്യസ്തമായ ഒന്നായിരുന്നില്ല സയൻസ്. അതായത് അക്കാലത്തെ ജനങ്ങൾ പ്രകൃതിയിലുള്ള എല്ലാ പ്രതിഭാസങ്ങളും പ്രകൃതിക്കതീതമായ ഒരു ശക്തിവിശേഷത്തിന്റെ പ്രേരണയോടുകൂടിയാണ് ഉണ്ടാവുന്നതെന്നു വിശ്വസിച്ചിരുന്നു. എവിടെനോക്കിയാലും ദൈവങ്ങളെ കാണാം. എന്നാൽ ഇയോണിയൻ ഗ്രീക്കുകാരാണ് ആദ്യമായി സൃഷ്ടിസംബന്ധമായ രഹസ്യങ്ങളേയും അജ്ഞാതസംഭവങ്ങളേയും വിശദീകരിക്കുവാൻ ധൈര്യപ്പെട്ടത്. ഓരോ പ്രത്യേക സംഭവത്തിന്റേയും പ്രാകൃതികമായ കാരണങ്ങൾ എന്തെന്ന് അവർ ഭൗതികവിജ്ഞാനത്തിൽ അന്വേഷിച്ചു. തത്വശാസ്ത്രത്തിൽ അടിസ്ഥാന തത്വങ്ങളെക്കുറിച്ച് അന്വേഷണം നടത്തി തെയിൽസ് (640—550 ബി. സി.) തത്വശാസ്ത്രത്തിന്റെ ജനയിതാവ് എന്ന പേരിലാണ് അറിയപ്പെട്ടിരുന്നത്. അദ്ദേഹം ഒരു ഖഗോളശാസ്ത്രജ്ഞനായിരുന്നു. മിലേഷ്യസ്സിലെ ജനങ്ങളോട് അദ്ദേഹം സൂര്യനും നക്ഷത്രങ്ങളും തീയുണ്ടകൾ ആണെന്നു പറഞ്ഞു അവരെ വല്ലാതെ അമ്പരപ്പിച്ചു. സൂര്യനേയും നക്ഷത്രങ്ങളേയും അവർ ദേവന്മാരായി ആരാധിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുകയായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശിഷ്യനായിരുന്ന അനക്സിമാണ്ടർ (610—540 ബി. സി.) ആണ് ഖഗോളശാസ്ത്രപരവും ഭൂമിശാസ്ത്രപരവുമാ

യ പാർട്ടുകൾ ഉണ്ടാക്കിയ ആദ്യത്തെ ഗ്രീക്കുശാസ്ത്രജ്ഞൻ. വിശ്വം ആരംഭിച്ചതു് തിരിച്ചറിയാൻ കഴിയാത്ത ഒരു പിണ്ഡമായിട്ടാണെന്നു് അദ്ദേഹം വിശ്വസിച്ചിരുന്നു. അതിൽനിന്നാണു് വൈരുദ്ധ്യങ്ങളുടെ പൃഥക്കരണത്തിലൂടെ സർവ്വ വസ്തുക്കളും ആവിർഭവിച്ചതു്. അനന്തമായ ലോകങ്ങളുടെ വികാസ വിലയനങ്ങളിൽക്കൂടിയാണു് ഖഗോളശാസ്ത്ര ചരിത്രം ആവർത്തിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നതു്. അന്തഃസ്ഥിതമായ പ്രേരണകളുടെ സമസ്ഥിതികാരണമായി അന്തരിക്ഷത്തിൽ ഭൂമി വിശ്രമംകൊള്ളുകയായിരുന്നു. ഒരു കാലത്തു് എല്ലാ ഗ്രഹങ്ങളും ദ്രവരൂപത്തിലായിരുന്നു. എന്നാൽ സൂര്യോഷ്ണം നിമിത്തം ജലമെല്ലാം വറ്റിപ്പോയി. ജീവൻ ആദ്യമായി ആരംഭിച്ചതു് സമുദ്രത്തിലാണു്. പിന്നീടു് വെള്ളത്തിന്റെ തിരോഭാവത്തോടുകൂടി അതു് കരയിലേയ്ക്കു പ്രവേശിച്ചു. അങ്ങിനെ കരയിൽപ്പെട്ട ജീവികൾക്കു് വായുശ്വസിക്കാനുള്ള കഴിവുണ്ടായിത്തീർന്നു. അങ്ങിനെ അവയിൽനിന്നുണ്ടായ സന്താനങ്ങൾ കരയിലെങ്ങും വ്യാപിച്ചു. ആദ്യകാലത്തു് മനുഷ്യൻ ഇന്നു കാണുന്ന രൂപത്തിലായിരുന്നിരിക്കയില്ല. എന്തെന്നാൽ ഇന്നു കാണുന്നതുപോലെ ജനിച്ചതുതൊട്ടു് പ്രായപൂർത്തിയാവുന്നതുവരെ മനുഷ്യനു് നിസ്സഹായസ്ഥിതി ഉണ്ടായിരുന്നെങ്കിൽ അക്കാലത്തു് അവൻ ഒരിക്കലും അതിജീവിക്കുമായിരുന്നില്ല. മറെറാരു മിലേഷ്യൻ ശാസ്ത്രജ്ഞനായ അനക്സിമൻ (ബി. സി. 450) ആദ്യകാലത്തെ സ്ഥിതി

കളെ വിവരിച്ചിരിക്കുന്നതു് ഇപ്രകാരമാണു്. ആദ്യകാലത്തു് വിശ്വം നേത്ത ഒരു പിണ്ഡമായിരുന്നു. കാലക്രമേണ അതു് ഘനീഭവിച്ചു് കാറ്റു്, മേഘം, വെള്ളം, ഭൂമി, പാറ എന്നിങ്ങനെ മൂന്നു പ്രകാരത്തിലുള്ള പദാർത്ഥങ്ങളായിത്തീർന്നു. ബാഷ്പം, ദ്രവം, ഘനം എന്നിങ്ങനെ ഘനീകരണത്തിന്റെ പുരോഗതി പ്രാപിച്ച രൂപങ്ങളാണിതു്. ചൂടും തണുപ്പും ഘനീകരണമോ സംസ്കരണമോ മാത്രമായിരുന്നു ഭൂമികുലുക്കം സംഭവിച്ചിരുന്നതു് മൌലികമായി ദ്രവരൂപത്തിലുള്ള ഭൂമി ഘനരൂപമായിത്തീരുമ്പോഴായിരുന്നു ജീവനും ആത്മാവും ഒന്നാണു്. എല്ലായിടത്തും എല്ലാ വസ്തുക്കളിലും കാണപ്പെടുന്ന ചേതനാപൂർണ്ണവും വ്യാപകവുമായ ഒരു ശക്തിയാണതു്. പെരിക്ലീസിന്റെ ഗുരുവായ അനക്സഗോറസ് (500—428 ബി. സി.) ആണു് സൂര്യഗ്രഹണത്തിനും ചന്ദ്രഗ്രഹണത്തിനും ശരിയായ ഒരു വിവരണം നൽകീട്ടുള്ളതെന്നു കാണുന്നു. സസ്യങ്ങളിലും മത്സ്യങ്ങളിലും അദ്ദേഹം ശ്വാസോച്ഛ്വാസപ്രക്രിയ കണ്ടുപിടിച്ചു. നടത്തത്തിൽനിന്നു് കൈകളെ സ്വതന്ത്രമാക്കിയതുതൊട്ടാണു് മനുഷ്യനിൽ ബൌദ്ധികവ്യാപാരം ആരംഭിച്ചതെന്നു് അദ്ദേഹം പറയുന്നു. അങ്ങിനെ ക്രമേണ ഇവരുടെ അറിവാണു് സയൻസായി വളർന്നുവന്നതു്.

ഹെരാക്ലിറസ് (530—470 ബി. സി.) തനിക്കുണ്ടായിരുന്ന സമ്പത്തു മുഴുവൻ ഉപേക്ഷിച്ചു് ദരിദ്രമായ ഒരു ജീവിതത്തെ സ്വയം വരിക്കുകയും ഈഫെസസ്സിലെ

ക്ഷേത്രഗോപുരത്തിലിരുന്നു് പഠനം നടത്തുകയും ചെയ്തു. അദ്ദേഹമാണു് ഖഗോളശാസ്ത്രത്തിന്റെ പിടിയിൽനിന്നു് സയൻസിനെ വേർപെടുത്തി ഭൗമികമായ ഒന്നാക്കിത്തീർത്തതു്.

എല്ലാ വസ്തുക്കളും സദാസമയത്തും പ്രവഹിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുകയും പരിവർത്തനം ചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നുണ്ടെന്നു് അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു. ഏറ്റവും നിശ്ചലമായ വസ്തുവിൽപോലും അദൃശ്യമായ തരത്തിൽ പ്രവാഹവും പരിവർത്തനവും ഉണ്ടായിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നുണ്ടു്. സൃഷ്ടിചരിത്രം ആവർത്തനയുക്തമായി തിരിഞ്ഞുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. ഓരോന്നിന്റേയും ഉത്ഭവവും അന്ത്യവും തീയിൽ ആണു്. കുസ്ത്യാനികളുടേയും വൈരാഗികളുടേയും അവസാനത്തെ വിധി, നരകം മുതലായവയുടെ ഉറവിടം ഇവിടെയാണു്. ഹെരാക്ലീറസ് പറയുകയാണു:—

"സംഘട്ടനത്തിലൂടെ എല്ലാ വസ്തുക്കളും ഉണ്ടാവുകയും നശിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. യുദ്ധമാണു് എല്ലാ സംഘട്ടനങ്ങളുടേയും പിതാവും രാജാവും. ചിലരെ ദൈവങ്ങളായും ചിലരെ മനുഷ്യരായും ചിലരെ അടിമകളായും ചിലരെ സ്വതന്ത്രന്മാരായും അതു് നിലനിർത്തിവരുന്നു സംഘട്ടനമില്ലെങ്കിൽ അവിടെ നാശമാണു്. ചലനമില്ലാത്തതു് നശിക്കുന്നു. മാറ്റത്തിന്റേയും സംഘട്ടനത്തിന്റേയും ഉദ്ധരണത്തിന്റേയും പ്രവാഹത്തിൽ അചലമായി നിലകൊള്ളുന്നതു് നിയമം മാത്രമാണു്. എല്ലാറ്റിനും ഒരുപോലെ ബാധകമായ ഈ വ്യവസ്ഥ ദൈവങ്ങളോ

മനുഷ്യരോ നിർമ്മിച്ചതല്ല. അതു് എന്നും ഉണ്ടായിരുന്നു, ഉണ്ടു, ഉണ്ടായിരിക്കുകയും ചെയ്യും" എമ്പഡോക്ലിസ് പരിണാമത്തിനു് മറെറാരു സ്ഥിതിവിശേഷം കൂടിയുണ്ടെന്നു വാദിച്ചു. "അംഗങ്ങൾ ആസൂത്രണമനുസരിച്ചല്ല ഉൽഗ്രഹണമനുസരിച്ചാണു് ആവിർഭവിക്കുന്നതു്. പ്രാണികളെ പ്രകൃതി പല പരീക്ഷണങ്ങൾക്കും ഗവേഷണങ്ങൾക്കും വിധേയമാക്കുന്നു. വിവിധ പ്രകാരത്തിൽ അംഗങ്ങളെ സംയോജിപ്പിക്കുന്നു. ഈ സംയോജനം സാഹചര്യത്തിന്റെ ആവശ്യങ്ങൾ നിറവേറ്റുവാൻ പര്യാപ്തമാവുകയാണെങ്കിൽ പ്രാണി ജീവിക്കും. അതിനെപ്പോലുള്ള മറെറ പ്രാണികളെ ഉൽപ്പാദിപ്പിക്കും. എന്നാൽ സംയോജനം പരാജയപ്പെട്ടുകയാണെങ്കിൽ പ്രാണി നശിക്കും. കാലം ചെല്ലുന്തോറും പ്രാണികൾ അവയുടെ ചുറ്റുപാടുകളോടു് കൂടുതൽ വിജയകരമായും സൂക്ഷ്മതരമായും ഇണങ്ങിച്ചേരുന്നു" അവസാനമായി ലൂസിപ്പസ്സിനേയും (മരണം 445 ബി. സി) ഡമോക്രിറ്റസ്സിനേയും (460—360 ബി സി.) ആണു് അരിസ്റ്റോട്ടലിന്റെ അടുത്ത മുൻഗാമികളായി നാം കാണുന്നതു്. ഇവർ ഗുരുവും ശിഷ്യനുമായിരുന്ന അരിസ്റ്റോട്ടലിനു മുമ്പുള്ള സയൻസിന്റെ—ഭൌതികവും നിർണ്ണായകവുമായ ദർശനസിദ്ധാന്തത്തിന്റെ—മാതൃക അവരുടെ അഭിപ്രായങ്ങളിൽനിന്നു് നമുക്കു മനസ്സിലാക്കാൻ സാധിക്കുന്നു. ലൂസിപ്പസ് പറയുന്നു:—"ആവശ്യമാണു് എല്ലാറിനേയും നയിക്കുന്നതു്" ഡമോക്രിറ്റസ് പറയുന്നു:—"യ

ഥാത്ഥത്തിൽ അണുക്കളും ശൂന്യതയും മാത്രമേയുള്ള ഇന്ദ്രിയജ്ഞാനമെന്നതു് വസ്തുവിൽനിന്നു് ബോധേന്ദ്രിയത്തിലേയ്ക്കു് അണുക്കളുടെ അപസാരണമാണു്. നിരവധി ലോകങ്ങൾ ഉണ്ടു്. ഓരോ നിമിഷത്തിലും ഗ്രഹങ്ങൾ കൂട്ടിമുട്ടി നശിക്കുകയും പുതിയ ലോകങ്ങൾ പ്രസ്തുത ബഹളത്തിൽനിന്നു് ഉടലെടുക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ഒരേതരത്തിലും ആകൃതിയിലുള്ള സവിശേഷമായ ആക്രമണംകൊണ്ടാണു് ഇതു സംഭവിക്കുന്നതു്. ആസൂത്രണമെന്ന ഒന്നില്ലതന്നെ. ബ്രഹ്മാണ്ഡം ഒരു യന്ത്രമാണു്"

ഇതാണു് അരിസ്റ്റോട്ടലിനു മുമ്പുണ്ടായിരുന്ന ഗ്രീക്കു സയൻസിന്റെ ഒരു രത്നച്ചുരുക്കം. പര്യവേഷണത്തിനോ നിരീക്ഷണത്തിനോ യാതൊരു സൌകര്യമോ ഉപകരണമോ ഇല്ലാതിരുന്ന ഒരു കാലത്തായിരുന്നു മഹാരഥന്മാരായ ഈ ശാസ്ത്രജ്ഞന്മാർക്കു് പ്രവർത്തിക്കേണ്ടിവന്നതെന്നു് ഓർക്കണം. അതുകൊണ്ടു് അവർ അബദ്ധങ്ങൾ പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ അവ ക്ഷമ്യങ്ങളാണു്. അടിമത്തത്തിന്റെ ദുഷിച്ച വശങ്ങൾ കാരണം ഗ്രീക്കു വ്യവസായത്തിനു് തകച്ചു പറ്റിയപ്പോൾ ഉജ്ജ്വലസ്ഫുലിംഗമായ ഇത്തരം തുടക്കങ്ങൾക്കു് തളച്ചുപറ്റി. ഏതൻസിലെ രാഷ്ട്രീയജീവിതത്തിൽ അതിവേഗം സംഭവിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന കഴപ്പങ്ങൾ സോഫിസ്റ്റുകളേയും പ്ലാറോവിനേയും ഭൌതികവും ജീവശാസ്ത്രപരവുമായ ഗവേഷണങ്ങളിൽനിന്നകറ്റിനിർത്തി നൈതികവും രാഷ്ട്രീയവുമായ തത്വങ്ങളുടെ പന്ഥാവിലേയ്ക്കു നയിച്ചു. അരി

സ്കോട്ടലിന്റെ ഒരു പ്രധാനനേട്ടം ധാർമ്മികവും ഭൌതികവുമായ ഗ്രീക്കു ചിന്താഗതികളെ ഏകീകരിക്കുവാനും കൂട്ടിയിണക്കുവാനും കഴിഞ്ഞു എന്നുള്ളതാണ്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഗുരുവിനും അതു സാധിച്ചിട്ടില്ല സോക്രട്ടീസിനു മുമ്പുള്ള ശാസ്ത്രീയ വികാസത്തെ അദ്ദേഹം അവധാനപൂർവ്വം വിലയിരുത്തുകയും പ്രസ്തുത രംഗത്തിൽ കൂടുതൽ നിരീക്ഷണപരീക്ഷണങ്ങൾ നടത്തി നവംനവങ്ങളായ നിരവധി തത്വങ്ങൾ കണ്ടുപിടിക്കുകയും അവയെയെല്ലാം ഏകീകരിച്ച് സംഘടിതമായ സയൻസിന്റെ ഉജ്ജ്വലമായ ഒരു പാരമ്പര്യം നിർമ്മിക്കുകയും ചെയ്തു.

പ്രകൃതിശാസ്ത്രജ്ഞനായ അരിസ്റ്റോട്ടൽ

അരിസ്റ്റോട്ടലിന്റെ ഭൌതികവിജ്ഞാനം യഥാർത്ഥത്തിൽ അദ്ധ്യാത്മശാസ്ത്രമാണ്. പദാർത്ഥം, ചലനം, അന്തരീക്ഷം, സമയം, അനന്തത, കാരണം തുടങ്ങിയ പരമമായ സങ്കല്പങ്ങളുടെ കൂലങ്കഷമായ ഒരു അപഗ്രഥനമാണത്. ഡമോക്രിറ്റസിന്റെ ശൂന്യതയെ അദ്ദേഹം ശക്തിയായി ആക്ഷേപിച്ചിട്ടുണ്ട്. അദ്ദേഹം പറയുന്നു:— "പ്രകൃതിയിൽ ശൂന്യത എന്നൊന്ന് ഉണ്ടാവാൻ വയ്യ. ശൂന്യമണ്ഡലത്തിൽ എല്ലാ പിണ്ഡങ്ങളും തുല്യവേഗതയിൽ വീഴുന്നതായിരിക്കും. ഇത് അസാദ്ധ്യമാണ്. അതുകൊണ്ട് ശൂന്യത എന്നത് നിരർത്ഥകമായ കന്നാണെന്ന വ്യക്തമാകുന്നു" സ്ഥാപിക്കാൻ കഴിയാത്ത പ്രമേയങ്ങളോട് അരിസ്റ്റോട്ടലിനും ഒരു പ്രത്യേക മമതയുണ്ടായിരുന്നു. തന്റെ പൂർവ്വികരായ ദാർശനികന്മാരെ അദ്ദേഹം പലപ്പോഴും കളിയാക്കാറുണ്ട്. അരിസ്റ്റോട്ടലിന്റെ കൃതികൾക്കുള്ള ഒരു പ്രത്യേകത അ

ദ്ദേഹം ഏതു വിഷയത്തെയാണോ കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നതു് അതിന്റെ ചരിത്രപരമായ വളച്ചയെക്കൂടി കണക്കിലെടുക്കുമെന്നുള്ളതാണു്. അങ്ങിനെ പ്രസ്തുത വിഷയത്തിൽ തന്റെ പൂർവ്വീകന്മാർ ചെയ്തിട്ടുള്ള സേവനങ്ങളെ അദ്ദേഹം വകയിരുത്താറുണ്ടു്. അവയെ അദ്ദേഹം നിശിതമായി വിമർശിക്കുകയും ചെയ്യാറുണ്ടു്. ബേക്കൺ പറയുന്നു:—"തന്റെ പൂർവ്വീകന്മാരെ തകർത്താൽ മാത്രമേ തനിക്കു നിലനിൽപ്പുള്ള എന്ന ഒരു ഭാവനയാണു് അരിസ്റ്റോട്ടലിനുണ്ടായിരുന്നതെന്നു തോന്നുന്നു." ഏതായാലും ഇതുകൊണ്ടു് സോക്രട്ടീസിനു മുമ്പുള്ള പല ചിന്താഗതികളേയും അറിയുവാൻ നമുക്കു സംഗതി വന്നിട്ടുണ്ടു് എന്നുള്ളതാണു് ഒരു പ്രധാന നേട്ടം

അരിസ്റ്റോട്ടലിന്റെ ഖഗോളശാസ്ത്രം അദ്ദേഹത്തിന്റെ പൂർവ്വീകന്മാരുടേതിനെ അപേക്ഷിച്ചു് അല്പം മാത്രമേ പുരോഗമിച്ചിട്ടുള്ള. സൂര്യൻ അന്തരീക്ഷത്തിലെ കേന്ദ്രബിന്ദുവാണെന്ന പിത്തഗോറസ്സിന്റെ അഭിപ്രായത്തെ അദ്ദേഹം ഖണ്ഡിക്കുകയും ആ സ്ഥാനം ഭൂമിക്കു നൽകുകയും ചെയ്തു. എന്നാൽ നക്ഷത്രശാസ്ത്രത്തെക്കുറിച്ചുള്ള അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രബന്ധം നിരവധി വിലപ്പെട്ട നിരീക്ഷണങ്ങൾകൊണ്ടു നിറഞ്ഞ ഒന്നാണു്. ചാക്രികമായ ഒരു ലോകമാണിതെന്നു് അദ്ദേഹം പറയുന്നു. സൂര്യൻ സദാ സമയത്തും സമുദ്രത്തെ ബാഷ്പീകരിക്കുന്നു. നദികളേയും തോടുകളേയും വറ്റിക്കുന്നു. അങ്ങിനെ അനന്തമായ സാഗരത്തെ കുടുവിൽ പാറയായി

രൂപാന്തരപ്പെടുത്തുന്നു. എന്നാൽ മുകളിലേയ്ക്കു പൊന്തിയ നീരാവി മേഘങ്ങളായി വീണ്ടും വർഷിക്കുകയും സമുദ്രവും നദികളും നിറയുകയും ചെയ്യുന്നു. മാറ്റങ്ങൾ സർവ്വത്ര ഉണ്ടായിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു. അതു് അഗോചരമായിട്ടാണെങ്കിലും ഫലപ്രദമായ രീതിയിലാണു്. നൈൽനദിയുടെ പ്രവർത്തനഫലമാണു് ഈജിപ്തു്. ആയിരമായിരം കൊല്ലങ്ങളുടെ പ്രവർത്തനഫലമാണതു്. ഒരു ഭാഗത്തു് സമുദ്രം ഭൂമിയെ ആക്രമിച്ചു് പുതിയ സമുദ്രങ്ങൾ ഉണ്ടാവുന്നു. മറുഭാഗത്തു് ഭൂമിയിൽനിന്നു് സമുദ്രം പിൻവാങ്ങി പുതിയ വൻകരകൾ ആവിർഭവിക്കുന്നു അങ്ങിനെ പഴയ സമുദ്രങ്ങളും വൻകരകളും അപ്രത്യക്ഷമാവുകയും പുതിയവ ആവിർഭവിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു ഇപ്രകാരം ലോകത്തിലെങ്ങും സദാ മാറ്റങ്ങൾ നടന്നുകൊണ്ടിരിക്കയാണു്. ചിലപ്പോൾ പെട്ടെന്നായിരിക്കും വമ്പിച്ച പരിവർത്തനങ്ങൾ സംഭവിക്കുന്നതു്. അതു് നാഗരീകതയുടെ വിശിഷ്ടമായ നേട്ടങ്ങളും പലപ്പോഴും ജീവൻതന്നെയും നശിപ്പിക്കുന്നു. ഭൂമിയിൽ ഇടയ്ക്കിടെ ആവിർഭവിച്ച പ്രകൃതികോപങ്ങൾ മനുഷ്യനെ അവന്റെ ആരംഭികജീവിതക്രമത്തിലേയ്ക്കു് തള്ളിവിട്ടിട്ടുണ്ടു്. ഇപ്രകാരം ഒന്നിനു പിന്നിൽ മറ്റൊന്നായി നാഗരീകങ്ങൾ ഉത്ഭവിക്കുകയും ചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കയാണു്. എങ്കിലും സാംസ്കാരികവും ശാസ്ത്രീയവും കലാപരവുമായ പല നേട്ടങ്ങളും ഇക്കാലത്തിന്നിടയിൽ നമുക്കുണ്ടായിട്ടുണ്ടു്.

ജീവശാസ്ത്രത്തിന്റെ ആരംഭം

തന്റെ വിസ്തൃതമായ ജന്തുശാസ്ത്രഗവേഷണശാലയിലൂടെ നടക്കാറുണ്ടായിരുന്ന അരിസ്റ്റോട്ടൽ വിവിധരൂപത്തിലുള്ള ജീവനെ അനസ്യൂതമായ ഒരു പരമ്പരയായി വ്യവസ്ഥപ്പെടുത്താമെന്നും അതിന്റെ ഓരോ കണ്ണിയും മറ്റേതിൽനിന്ന് തിരിച്ചറിയാൻ കഴിയാത്തതാണെന്നും വ്യക്തമായ ഒരു ധാരണയിലെത്തിച്ചേർന്നു. ആഹാരത്തിലും ജീവിതക്രമത്തിലും സന്തത്യുല്പാദനത്തിലും സംരക്ഷണത്തിലും ബോധത്തിലും അനുഭവത്തിലും ഏറ്റവും താഴ്ന്ന ജീവി തൊട്ട് ഏറ്റവും ഉയർന്ന ജീവിവരെ പരിശോധിച്ചു നോക്കുകയാണെങ്കിൽ അനുക്രമമായ പുരോഗതി ഉണ്ടായിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നതായി കാണാം. ഏറ്റവും താഴ്ന്ന പടിയിൽ കിടക്കുന്ന ജീവിയെ ചത്തുപോയതിൽനിന്നു വേർതിരിച്ചറിയാൻ പ്രയാസമാണെന്ന് അദ്ദേഹം പറയുന്നു. പ്രകൃതി ഇപ്രകാരം നിർജ്ജീവതത്തിൽനിന്ന് സജീവതത്തിലേയ്ക്ക് വളരെ സാവ

ധാനത്തിലുള്ള ഒരു പരിവർത്തനക്രമമാണ് സംവിധാനം ചെയ്തിട്ടുള്ളത്. ഇതിനെ തരംതിരിക്കുന്ന അതിർത്തിരേഖ തീരെ അവ്യക്തവും സംശയാസ്പദവുമാണ്. മാത്രമല്ല അനൈന്ദ്രികവസ്തുക്കളിൽപോലും ജീവന്റെ പരിമിതമായ ഒരംശം സ്ഥിതിചെയ്യുന്നുണ്ടായിരിക്കണം. സസ്യങ്ങളാണോ അതോ മൃഗങ്ങളാണോ എന്നു് വ്യക്തമായി നിർദ്ധാരണം ചെയ്യാൻ കഴിയാത്ത പല വസ്തുക്കളും കാണപ്പെടുന്നുണ്ടു്. അതുകൊണ്ടു് ഏറ്റവും താഴ്ന്ന തലത്തിൽ കിടക്കുന്ന ഈ വസ്തുക്കൾ ഇന്ന വർഗ്ഗത്തിലും തരത്തിലും പെട്ടവയാണെന്നു് നിർണ്ണയിക്കുക സാദ്ധ്യമല്ല. അവ തമ്മിൽ അത്രയധികം സാദൃശ്യമുണ്ടു്. അതിനാൽ ജീവന്റെ ക്രമങ്ങളിലെല്ലാംതന്നെ താരതമ്യത്തിന്റേയും വ്യത്യാസത്തിന്റേയും അവിച്ഛിന്നത എത്രമാത്രം നിലകൊള്ളുന്നുണ്ടോ അത്രതന്നെ രൂപത്തിന്റേയും ജീവിതവ്യാപാരങ്ങളുടേയും വൈവിദ്ധ്യങ്ങളും നിലകൊള്ളുന്നുണ്ടു്. എന്നാൽ വിചിത്രമായ ഈ ലോകത്തിൽ വിശ്വസനീയമായ ചില വസ്തുതകളും നിലകൊള്ളുന്നുണ്ടു്. ജീവൻ വൈവിദ്ധ്യത്തിലൂടെ സുശക്തമായും ക്രമമായും വളർന്നിട്ടുണ്ടു് എന്നതാണതു്. ആകാരത്തിന്റേയും രൂപത്തിന്റേയും ചലനത്തിന്നും വൈവിധ്യത്തിന്നും അനുബന്ധമായിട്ടാണു് ബുദ്ധിയുടെ വളർച്ചയുണ്ടായിട്ടുള്ളതു്. അങ്ങിനെ ജീവിതവ്യാപാരങ്ങളും ഒരു സവിശേഷ പഠനത്തിന്നു് വിധേയമാക്കപ്പെട്ടുകയും ശാരീരിക നിയന്ത്രണങ്ങളിൽ കൂടുതൽ ശ്രദ്ധ കേന്ദ്രീകരിക്കപ്പെട്ടുകയും

ചെയ്യ. ഇപ്രകാരം ഒരു സിരാകേന്ദ്രവും മസ്തിഷ്കവും നിലവിൽ വന്നു. മനസ്സ് പുറപാടുകളെ നിയന്ത്രിക്കുവാൻ വേണ്ടി പ്രവർത്തിച്ചുവന്നു.

മേല്പറഞ്ഞ സാദ്ധ്യങ്ങളും വൈവിദ്ധ്യങ്ങളും അരിസ്റ്റോട്ടലിന്റെ ദൃഷ്ടിയിൽ പെട്ടിട്ടുണ്ടെങ്കിലും പരിണാമസിദ്ധാന്തത്തിലേയ്ക്ക് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശ്രദ്ധ പോയിട്ടില്ല എന്നതാണ് വിചിത്രമായ ഒരു വസ്തുത. അഹ്തയുള്ളതു് അതിജീവിക്കും എന്ന എമ്പെഡോക്ലീസിന്റെ സിദ്ധാന്തം അദ്ദേഹം അംഗീകരിച്ചില്ല. കൈകൾ ജോലിചെയ്യാൻ ഉപയോഗിച്ചതുകൊണ്ടാണ്, പലിപ്പിച്ചതുകൊണ്ടല്ല മനുഷ്യൻ ബുദ്ധിമാനായിത്തീർന്നതു് എന്ന അനക്സഗോറസ്സിന്റെ സിദ്ധാന്തത്തേയും അദ്ദേഹം നിരാകരിക്കുകയുണ്ടായി. മനുഷ്യൻ അവന്റെ കൈകൾ സ്വാഭാവികമായും ഉപയോഗിക്കാൻ തുടങ്ങിയപ്പോൾ മാത്രമാണ് ബുദ്ധിശക്തി അവനിൽ പ്രകാശിക്കാൻ തുടങ്ങിയതെന്നു് അരിസ്റ്റോട്ടൽ പറയുന്നു. ജീവശാസ്ത്രത്തിന്റെ കാര്യത്തിൽ അരിസ്റ്റോട്ടൽ വലിയ തെറ്റുകൾ വരുത്തീട്ടുണ്ടു്. ഉദാഹരണമായി സന്തത്യുല്പാദനവിഷയത്തിൽ പുരുഷൻ പ്രചോദനവും വേഗതയും നൽകുക മാത്രമെ ചെയ്യുന്നുള്ളുവെന്നു് അദ്ദേഹം പറയുന്നു. ഗർഭപാത്രത്തിലുള്ള ഭ്രൂണത്തിനു് ആജ്ജിത ഗുണങ്ങൾ നൽകലായിരുന്നില്ല അദ്ദേഹത്തെ സംബന്ധിച്ചേടത്തോളം പുരുഷബീജത്തിന്റെപ്രവൃത്തി. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കാലത്തു് മനുഷ്യശരീരത്തിന്റെ വ്യവച്ഛേദനം നടപ്പിൽ വരുന്നില്ല. അതിനാൽ ശരീരശാസ്ത്രപരമായ പ്രമാദങ്ങളായ പല

തെറ്റുകളും അദ്ദേഹത്തിനു പറ്റീട്ടുണ്ട്. മാംസപേശികളെപ്പറ്റി അദ്ദേഹത്തിനു യാതൊന്നും അറിഞ്ഞുകൂടായിരുന്നു. രക്തക്കുഴലുകളും സിരകളും തമ്മിലുള്ള വ്യത്യാസം അദ്ദേഹത്തിനു് അറിയാൻ കഴിഞ്ഞിരുന്നില്ല. മസ്തിഷ്കം രക്തത്തെ തണുപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള ഒരു അവയവമാണെന്നു് അദ്ദേഹം കരുതി. പുരുഷന്റെ തലയോട്ടിൽ സ്ത്രീയുടെ തലയോട്ടിനെ അപേക്ഷിച്ചു് കൂടുതൽ ഏറ്റുപുകൾ ഉണ്ടായിരുന്നുവെന്നു് അദ്ദേഹം വിശ്വസിച്ചു. ഓരോ ഭാഗത്തും എട്ടു വാരിയെല്ലുകൾ മാത്രമേയുള്ളുവെന്നു് അദ്ദേഹം കരുതി. മാത്രമല്ല സ്ത്രീകൾക്കു് പുരുഷന്മാരെ അപേക്ഷിച്ചു് പുരുക്കം പല്ലുകളേ ഉള്ളു എന്നുപോലും അരിസ്റ്റോട്ടൽ വിശ്വസിച്ചിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിനു സ്ത്രീകളോടു് വളരെ സൌഹാർദ്ദപൂർവ്വമായ ഒരു ബന്ധമാണുണ്ടായിരുന്നതു്.

ഇങ്ങിനെയെല്ലാം ആണെങ്കിൽകൂടി തന്റെ മുൻഗാമികളേയും പിൻഗാമികളേയും അപേക്ഷിച്ചു് ജീവശാസ്ത്രത്തിനു് ഏറ്റവും വലിയ സംഭാവനകൾ നൽകിയതു് അദ്ദേഹമായിരുന്നു. പക്ഷികളും ഇഴജീവികളും ശാരീരികമായി വളരെയധികം അടുപ്പമുള്ളവയാണെന്നു് അദ്ദേഹം തെളിയീച്ചു. നാല്ക്കാലികളുടേയും മനുഷ്യന്റേയും ഇടയിൽ സ്ഥിതിചെയ്യുന്ന ഒരു ജീവിയാണു് കുരങ്ങനെന്നു് അദ്ദേഹം സമർത്ഥിച്ചു. യോനിജങ്ങളായ നാല്ക്കാലികളിൽപ്പെട്ട ഒരു വിഭാഗമാണു് മനുഷ്യൻ എന്നു് ഒരിക്കൽ അദ്ദേഹം സധൈര്യം പറയുകയുണ്ടായി. ശൈശവാവസ്ഥയിലെ ജീവൻ മൃഗങ്ങളുടെ ജീവനിൽനിന്നു്

വ്യത്യസ്തമല്ല. ഭക്ഷണം ജീവിതവ്യാപാരങ്ങളെ നിൽക്കുന്നു എന്ന അതിമഹത്തായ കണ്ടുപിടുത്തം അദ്ദേഹം നടത്തീട്ടുണ്ട്. അദ്ദേഹം പറയുന്നു:—"അക്രമാസക്തിയുള്ളവയും ശാന്തസ്വഭാവമുള്ളവയും ആയ മൃഗങ്ങളെ നാം കാണുന്നു. അവയുടെ ജീവിതം അവയുടെ പ്രകൃതിക്കനുസരിച്ചായിരിക്കും അവ കഴിക്കുന്നതു." ഓരോ ജീവിയുടേയും പൊതുസ്വഭാവം വളർന്നു വരുന്നതു് അതിന്റെ അംഗങ്ങളുടെ വളർച്ചയോടൊപ്പമാണു് എന്ന തത്വത്തെ ആസ്പദമാക്കിയായിരുന്നു അദ്ദേഹം ചിന്തിച്ചിരുന്നതു്. അരിസ്റ്റോട്ടലിന്റെ ജന്തുശാസ്ത്രസംബന്ധമായ പല നിരീക്ഷണങ്ങളും പിന്നീടുണ്ടായ ജീവശ്ശാസ്ത്രജ്ഞന്മാരിൽ പലരും തള്ളിക്കളഞ്ഞുവെങ്കിലും ആധുനിക ഗവേഷണങ്ങളുടെ വെളിച്ചത്തിൽ അവ യഥാർത്ഥങ്ങളാണെന്നു് സ്ഥിരീകരിക്കുകയുണ്ടായി.

അവസാനമായി അദ്ദേഹം ഭ്രൂണശാസ്ത്രത്തിനു് അടിപ്പടവിട്ടതായി നാം കാണുന്നു. "ഒരു വസ്തുവിന്റെ ആരംഭംതൊട്ടുള്ള വളർച്ച നിരീക്ഷിക്കുന്നവർക്കു മാത്രമാണു് അതിന്റെ യഥാർത്ഥരൂപമെന്തെന്നു് അറിയുവാൻ സാധിക്കുക" എന്നദ്ദേഹം പറയുന്നു. ഗ്രീക്കുഭിഷഗ്വരന്മാരിൽ പ്രമുഖനായിരുന്ന ഹിപ്പോക്രാറ്റസ്. (ബി. സി. 460) ഏറ്റവും വിശേഷപ്പെട്ട ഒരു ഗവേഷണസമ്പ്രദായം ആവിഷ്കരിക്കുകയുണ്ടായി പൊരുന്നാൻ വെച്ച കോഴിമുട്ടകളും വിവിധ ദശകളിൽ ഉടച്ചുനോക്കിയായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഗവേഷണം. ഇതിന്റെ ഫലങ്ങളും അ

ദ്ദേഹം തന്റെ 'ശിശുവിന്റെ ഉത്ഭവം' എന്ന പ്രബന്ധത്തിന്റെ രചനയിൽ ഉപയോഗപ്പെടുത്തുകയുണ്ടായി. അരിസ്റ്റോട്ടൽ ഈ നേതൃത്വം അനുസരിച്ചാണ് പ്രവർത്തിച്ചത്. അങ്ങനെ പക്ഷിക്കുഞ്ഞുങ്ങളുടെ വളർച്ചയെക്കുറിച്ച് അദ്ദേഹം എഴുതിയ ഗവേഷണപ്രധാനമായ ലേഖനം ആധുനിക ഭ്രൂണശാസ്ത്രജ്ഞന്മാരുടെപോലും അഭിനന്ദനത്തിനു പാത്രീഭവിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഉൽപ്പത്തിശാസ്ത്രസംബന്ധമായ പല ഗവേഷണങ്ങളും അദ്ദേഹം നടത്തീട്ടുള്ളതായി കാണുന്നു. ഏതു വൃഷണത്തിൽക്കൂടിയാണ് ഇന്ദ്രിയം സ്രവിക്കുന്നതു എന്നതിനെ ആശ്രയിച്ചല്ല ലിംഗഭേദമുണ്ടാവുന്നതെന്നു അദ്ദേഹം പറയുന്നു. വലത്തെ വൃഷണം ബന്ധിച്ച നിലയിൽ സംഭോഗം നടത്തിയതും അതിൽ വ്യത്യസ്ത ലിംഗഭേദങ്ങളും സംഭവിച്ചതും ആയ ഉദാഹരണം അദ്ദേഹം നമുക്കു നൽകുന്നു. പാരമ്പര്യത്തെ സംബന്ധിച്ച തികച്ചും ആധുനികങ്ങളായ ചില പ്രശ്നങ്ങളും അദ്ദേഹം ഉന്നയിച്ചിരുന്നു. എലീസുകാരിയായ ഒരു സ്ത്രീ ഒരു നീഗ്രോവിനെ വിവാഹം ചെയ്തു. അവളുടെ കുട്ടികളും മുഴുവൻ വെളുത്ത നിറമുള്ളവരായിരുന്നു. എന്നാൽ അടുത്ത തലമുറയിൽ ഉണ്ടായ കുട്ടികളെല്ലാം കറുത്ത നിറമുള്ളവരായിരുന്നു ആദ്യത്തെ തലമുറയിൽ കറുപ്പുനിറം എവിടെ ഒളിച്ചിരുന്നുവെന്നു അരിസ്റ്റോട്ടൽ ചോദിക്കുന്നു. ബുദ്ധിപൂർവ്വകമായ ഈ ചോദ്യത്തിലൂടെയാണ് ഗ്രെഗർ മെണ്ടൽ (1822–1882) അദ്ദേഹത്തിന്റെ ചരിത്രപ്രധാനമായ കണ്ടുപിടുത്തം ന

ടത്തിയതു്. ചോദ്യം ചോദിക്കാൻ അറിയുന്നവർ പകുതി അറിഞ്ഞവനാണു് എന്നദ്ദേഹം പറയുന്നു. അതിനാൽ ജീവശാസ്ത്രസംബന്ധമായ അരിസ്റ്റോട്ടലിന്റെ നിഗമനങ്ങളിൽ തെറ്റുകൾ വന്നുപോയിട്ടുണ്ടെങ്കിൽക്കൂടി സയൻസിന്റെ മണ്ഡലത്തിൽ അവ അമൂല്യങ്ങളായ രേഖകളാണെന്നുള്ളതിനു് സംശയമില്ല ഇതുപോലെ വലിയൊരു സംഭാവന ശാസ്ത്രത്തിലേയ്ക്കു് മറ്റൊരാളും നൽകീട്ടുമില്ല. അരിസ്റ്റോട്ടലിനുമുമ്പു് ജീവശാസ്ത്രം എന്നൊന്നു് ഉണ്ടായിരുന്നതേയില്ല. അങ്ങുമിങ്ങും കുറച്ചപ്പെട്ട ചില നിരീക്ഷണങ്ങൾ മാത്രമാണു് ഇതുസംബന്ധിച്ചു് നടത്തിയിരുന്നതു്. അതുകൊണ്ടു് ഈ ഒരു കണ്ടുപിടുത്തത്തെമാത്രം എടുത്തുനോക്കിയാൽ മതി, ഒരു ജീവിതകാലം മുഴുവൻ ചെയ്യേണ്ടതായ പ്രവൃത്തി അതിൽ അടങ്ങീട്ടുണ്ടു്. അനശ്വരമായ ഒരു പ്രവർത്തിയാണിതു്. എന്നാൽ അരിസ്റ്റോട്ടൽ തുടങ്ങിവെയ്ക്കുക മാത്രമേ ചെയ്തിട്ടുള്ള എന്നു് നാം ഓർക്കണം. ഏതായാലും അദ്ദേഹത്തിന്റെ പിൻഗാമികൾക്കു് ഒരു മാർഗ്ഗദർശനം നൽകുവാൻ അദ്ദേഹത്തിനു കഴിഞ്ഞു.

അദ്ധ്യാത്മശാസ്ത്രവും ദൈവവും

അരിസ്റ്റോട്ടലിന്റെ അദ്ധ്യാത്മശാസ്ത്രം രൂപംകൊണ്ടതു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജീവശാസ്ത്രസംബന്ധമായ ഗവേഷണങ്ങളിൽനിന്നാണു്. ലോകത്തിലുള്ള ഏതു വസ്തുവും അതിന്റെ തനതായ അസ്തിത്വത്തിൽനിന്നു് പുരോഗതിയിലേയ്ക്കു് നീങ്ങിട്ടുള്ളതു് ആന്തരികമായ ഒരു പ്രേരണയുടെ ഫലമായിട്ടാണു്. ഓരോ വസ്തുവും രൂപവും യാഥാർത്ഥ്യവുമാണു്. അതു വളർന്നിട്ടുള്ളതു് അതിന്റെ ജഡത്തിൽനിന്നോ അസംസ്കൃതപദാർത്ഥത്തിൽനിന്നോ ആണു്. കാലക്രമേണ പ്രസ്തുത പദാർത്ഥത്തിൽനിന്നു് കൂടുതൽ ഉയർന്ന രൂപങ്ങൾ ആവിർഭവിക്കാനുള്ള സാദ്ധ്യത നിലകൊള്ളുന്നു. അതിനാൽ മനുഷ്യൻ രൂപവും ശിശു പദാർത്ഥവുമാണു്. ശിശു രൂപവും ഭ്രൂണം പദാർത്ഥവുമാണു്. ഭ്രൂണം രൂപവും ഗർഭപാത്രം പദാർത്ഥവുമാണു്. അങ്ങിനെ നാം പിന്നിലേയ്ക്കു പോയാൽ രൂപമില്ലാത്ത, പദാർത്ഥം മാത്രമായ ഒരു സ്ഥിതിവിശേഷത്തിലെത്തി

ച്ചേരും. എന്നാൽ രൂപരഹിതമായ ഒരു പദാർത്ഥമില്ല തന്നെ. എല്ലാ പദാർത്ഥത്തിനും ഒരു രൂപമുണ്ടാവും. വിപുലമായ അർത്ഥത്തിൽ പദാർത്ഥമെന്നതു് രൂപത്തിന്റെ സാദ്ധ്യതമാത്രമാണു്. രൂപം പദാർത്ഥത്തിന്റെ പ്രത്യക്ഷഭാവവും അന്തിമമായ യാഥാർത്ഥ്യവുമാണു്. പദാർത്ഥം നിഷേധാത്മകവും, രൂപം നിർമ്മാണാത്മകവുമാണു്. രൂപമെന്നതു് ആകാരം മാത്രമല്ല, ആകാരമായി രൂപാന്തരപ്പെട്ടുന്ന ശക്തിവിശേഷം കൂടിയാണു്. ആന്തരികമായ ആവശ്യവും പ്രേരണയുമാണു് ഒരു പദാർത്ഥത്തെ വ്യക്തമായ ഒരു രൂപവും ഉദ്ദേശവുമാക്കി മാറ്റുന്നതു്. പദാർത്ഥത്തിന്റെ സംഭാവ്യമായ ശക്തിയുടെ പ്രത്യക്ഷീകരണമാണതു്. ഓരോ വസ്തുവിലും നിലകൊള്ളുന്ന കാര്യക്ഷമവും സംഭാവ്യവുമായ ഒരു ശക്തിവിശേഷമാണതു്. പ്രകൃതി എന്നതു് പദാർത്ഥത്തിന്മേലുള്ള രൂപത്തിന്റെ ആധിപത്യമാണു്. ജീവിതത്തിന്റെ അൻസ്യൂതമായ പുരോഗതിയും വിജയവുമാണു്.

ലോകത്തിലുള്ള ഏതു വസ്തുവും സ്വാഭാവികമായി ചലിക്കുന്നതു് വ്യക്തമായ ഒരു ഉദ്ദേശനിർവ്വഹണത്തിനു വേണ്ടിയാണു്. ഒരു സംഭവത്തിന്റെ നിർണ്ണായകമായ വിവിധ ഘടകങ്ങളിൽ ഉദ്ദേശനിർണ്ണയം ചെയ്യുന്ന അന്തിമഘടകമാണു് ഏറ്റവും പ്രധാനവും ഖണ്ഡിതവുമായിട്ടുള്ളതു്. പ്രകൃതിയിൽ കാണുന്ന കറങ്ങളും കറവുകളും സംഭവിക്കുന്നതു് പദാർത്ഥത്തിൽ അന്തർഭവിച്ചിട്ടുള്ള അലസഭാവം ഉദ്ദേശരൂപീകരണശക്തിയെ തടസ്സപ്പെടുത്തു

മ്പോഴാണ്. അങ്ങിനെ ജീവിതത്തിന്റെ വിശാലമണ്ഡലത്തിൽ നിരർത്ഥകവും ക്രൂരവുമായ പലതും സംഭവിക്കുന്നു. വികാസം ക്രമരഹിതമോ യാദൃച്ഛികമോ അല്ല. ഓരോ വസ്തുവും ആന്തരികമായി സുനിശ്ചിതമായ ഒരു ദിശയിലേയ്ക്ക് നയിക്കപ്പെടുന്നു. അതിന്റെ പ്രകൃതിയും ആകാരവും അന്തശ്ചോദനയുമാണ് അങ്ങിനെ ചെയ്യുന്നതു്. കോഴിമുട്ടയുടെ ആന്തരികമായ പ്രകൃതി നിർണ്ണയിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതു് അതിൽനിന്നു് ഒരു വാത്തുകുഞ്ഞു് ഉത്ഭവിക്കുന്നതിനുവേണ്ടിയല്ല, കോഴിക്കുഞ്ഞു് ഉത്ഭവിക്കുവാൻ പാറിയ തരത്തിലാണ്. പയറിന്റെ വിത്തിൽനിന്നു് പയറുമാത്രമേ ഉണ്ടാവൂ, നെല്ലുണ്ടാവില്ല. ഇതുകൊണ്ടു് ബാഹ്യമായ ഒരു ശക്തിവിശേഷം ഭൌമികമായ ആകാരങ്ങൾക്കും സംഭവങ്ങൾക്കും രൂപം നൽകുന്നു എന്നൊന്നും അരിസ്റ്റോട്ടൽ വിശ്വസിക്കുന്നില്ല. ആന്തരികപ്രേരണകൊണ്ടാണ് അതുണ്ടാവുന്നതു്. വസ്തുവിന്റെ തരത്തിനും കർമ്മത്തിനുമനുസരിച്ചാണ് ആ പ്രേരണ ആവിർഭവിക്കുന്നതു്. അരിസ്റ്റോട്ടലിനെ സംബന്ധിച്ചേടത്തോളം ദിവ്യശക്തി പൂർണ്ണമായും ഏകീഭവിക്കുന്നതു് പ്രാകൃതിക കാരണങ്ങളുടെ പ്രവർത്തനവുമായിട്ടാണ്.

എന്നാലും ദൈവമുണ്ടെന്നു് അദ്ദേഹം സമ്മതിക്കുന്നുണ്ട്. ഉച്ചനീചം വ്യക്തിയുമായ ഒരു ദൈവമല്ല അതു്. പക്ഷപാതവും തൻപോരിമയുമില്ലാത്ത മനസ്സിന്റെ ചപലമായ സങ്കല്പങ്ങളെ അദ്ദേഹം നിരാകരിക്കുന്നു. ഈ പ്രശ്നത്തെ

അരിസ്റ്റോട്ടൽ സമീപിക്കുന്നതു് അജ്ഞാതമായ ചലനത്തിന്റെ കാരണമന്വേഷിച്ചുകൊണ്ടാണു്. ചലനം എങ്ങിനെ ആരംഭിക്കുന്നു എന്നദ്ദേഹം ചോദിക്കുന്നു. പദാർത്ഥത്തെപ്പോലെ ആദ്യന്തരഹിതമായ ഒന്നാണു് ചലനമെന്നു് അദ്ദേഹം സമ്മതിക്കുവാൻ തെയ്യാറായില്ല. പദാർത്ഥം അനശ്വരമായ ഒരു വസ്തുവായിരിക്കണം. എന്തെന്നാൽ ഭാവിരൂപങ്ങളുടെ ശാശ്വതമായ ഒരു സാദ്ധ്യതയാണതു് എന്നാൽ എപ്പോഴും എങ്ങിനെ സാവ്വലൌകികമായ ചലനപ്രക്രിയയും രൂപവൽക്കരണവും ആരംഭിച്ചുവെന്നും വിശാലമായ വിശ്വം മുഴുവൻ എണ്ണമറ്റ രൂപങ്ങൾകൊണ്ടു നിറഞ്ഞുവെന്നും ഉള്ളതാണു് പ്രശ്നം. ചലനത്തിനു് ഒരു ഉറവിടമുണ്ടായിരിക്കണമെന്നു് അരിസ്റ്റോട്ടൽ തീർത്തു പറയുന്നു. അങ്ങിനെ പിന്നിലേയ്ക്കു് പടിപടിയായി അവസാനമില്ലാതെ പോകുകയാണെങ്കിൽ അചലവും ചലനത്തിനു് പ്രേരണ നൽകുന്നതുമായ ഒരു ശക്തിവിശേഷം ഉണ്ടെന്നു നാം കാണും. അതു് ഒരു സംയോജകശക്തിയായിരിക്കും. അഖണ്ഡവും സ്ഥലരഹിതവും ലിംഗരഹിതവും വികാരരഹിതവും പൂർണ്ണവും സാവ്വലൌകികവും ആയിരിക്കും അതു്. ദൈവം സൃഷ്ടി ചെയ്യുന്നില്ല, ലോകത്തെ ചലിപ്പിക്കുകയാണു് ചെയ്യുന്നതു്. ഒരു യാന്ത്രികശക്തിപോലെയല്ല അതു് ചലിപ്പിക്കുന്നതു്. പ്രത്യക്ഷ ലോകത്തിലെ കമ്മങ്ങളുടെ മുഴുവൻ നിയാമകശക്തി എന്ന നിലയ്ക്കാണു്. "ഒരു പ്രേമി തന്റെ പ്രേമഭാജനത്തെ എന്നപോലെയാണു്

ദൈവം ലോകത്തെ ചലിപ്പിക്കുന്നതു്" എന്നു് അരിസ്റ്റോട്ടൽ പറയുന്നു. അവൻ പ്രകൃതിയുടെ അന്തിമമായ കാരണമാണു്, വസ്തുക്കളുടെ നിയന്താവും ഉദ്ദേശവുമാണു്, ലോകത്തിന്റെ രൂപമാണു്. അവൻ ലോകജീവിതതത്വവും അതിന്റെ ജീവത്തായ പ്രക്രിയയും ശക്തിയുമാണു്. ലോകത്തിന്റെ വളർച്ചയുടെ നൈസർഗ്ഗികമായ ലക്ഷ്യവും എല്ലാവസ്തുക്കളുടേയും സത്തായ രൂപത്തിന്റെ ശക്തിദായകനുമാണു്. അവൻ കലർപ്പില്ലാത്ത ജീവചൈതന്യമാണു്. അവൻ ഒരു വ്യക്തിയല്ല, ഉൗർജ്ജസ്വലമായ ശക്തിവിശേഷമാണു്.

അങ്ങിനെ തനിക്കു് സ്വതസിദ്ധമായ വൈരുദ്ധ്യഭാവം അരിസ്റ്റോട്ടൽ ഇവിടേയും പ്രകടിപ്പിക്കുന്നുണ്ടു്. ദൈവത്തെ അദ്ദേഹം ആത്മബോധമുള്ള ഒരു ശക്തിയായിട്ടാണു് കാണുന്നതു്. അതൊരു വിചിത്രശക്തിവിശേഷമാണു്. അരിസ്റ്റോട്ടലിന്റെ ദൈവം യാതൊന്നും ചെയ്യുന്നില്ല. ആ ദൈവത്തിനു് ആഗ്രഹമോ ഇച്ഛാശക്തിയോ ഉദ്ദേശമോ ഇല്ല. അവൻ ഏറ്റവും പരിശുദ്ധമായ ചേഷ്ടയായതുകൊണ്ടു് അവനു ചേഷ്ടിതകർമ്മങ്ങളൊന്നുംതന്നെയില്ല. അവൻ തികച്ചും പൂർണ്ണനാണു്. അതുകൊണ്ടു് ആഗ്രഹിക്കുകയോ പ്രവർത്തിക്കുകയോ ചെയ്യുന്നില്ല. വസ്തുസത്തയേക്കുറിച്ചുള്ള സങ്കല്പം മാത്രമാണു് അവന്റെ പ്രവൃത്തി. അവൻതന്നെ വസ്തുസത്തയും എല്ലാ രൂപങ്ങളുടെയും രൂപവും ആണു്. അതുകൊണ്ടു്

അവന്റെ പ്രവൃത്തി തന്നെക്കുറിച്ചുള്ള സങ്കല്പം മാത്രമാണു്. അങ്ങിനെ യാതൊന്നും ചെയ്യാത്ത ഒരു രാജാവാണു് അരിസ്റ്റോട്ടലിന്റെ ദൈവം. അരിസ്റ്റോട്ടൽ സ്വയം ഒരു സങ്കല്പശീലനാണു് തന്റെ ആ സ്വഭാവം ദൈവത്തെക്കുറിച്ചുള്ള സങ്കല്പത്തിൽ അദ്ദേഹം പ്രകടിപ്പിച്ചു എന്നേയുള്ള അരിസ്റ്റോട്ടലിന്റെ ഭാവനയിലുള്ള ദൈവം അദ്ദേഹത്തിന്റെതു് മാത്രമാണു്. അതിൽ അസാധാരണമായി യാതൊന്നുംതന്നെയില്ല. പ്ലാറോവിന്റെ തത്വജ്ഞാനിയായ രാജാവിനേയും യാഹോവയുടെ രക്തവും മാംസവുമുള്ള യാഥാർത്ഥ്യത്തേയും പോലെതന്നെ.

മനശ്ശാസ്ത്രവും കലയും

അരിസ്റ്റോട്ടലിന്റെ മനശ്ശാസ്ത്രത്തിൽ അവ്യക്തതയും അസ്ഥിരതയും നമുക്കു ദർശിക്കുവാൻ കഴിയും. ശീലത്തിന്റെ പ്രാധാന്യത്തെ അദ്ദേഹം ഉന്നിപ്പറയുന്നുണ്ട്. സുശക്തമായ ഒന്നാണത്രേ. രണ്ടാം പ്രകൃതി എന്നാണ് അതിനു പേർ നല്കിയിരിക്കുന്നത്. വികസിതമല്ലെങ്കിലും സാമാജിക നിയമങ്ങൾക്ക് അദ്ദേഹം വ്യക്തമായ ഒരു രൂപം നൽകീട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ ഇച്ഛാശക്തിയുടെ സ്വതന്ത്രഭാവം, ആത്മാവിന്റെ അനശ്വരത എന്നീ പ്രധാനപ്പെട്ട രണ്ടു പ്രശ്നങ്ങൾ—മനശ്ശാസ്ത്രത്തിന്റെ ദാർശനിക പ്രശ്നങ്ങളാണിവ—അസ്പഷ്ടവും സംശയാസ്പദവുമാക്കി വിട്ടിരിക്കുകയാണ്. പലപ്പോഴും അരിസ്റ്റോട്ടൽ ഒരു ഡിറർർ മിനിസ്റ്റി (മനുഷ്യസ്വഭാവം സ്വതന്ത്രമല്ലെന്നു വാദിക്കുന്നവൻ)നെപ്പോലെയാണ് സംസാരിക്കാറ്. അദ്ദേഹം പറയുന്നു:— "നാം സ്വാഭാവികമായും എന്തായോ അതിൽനിന്നു വ്യത്യസ്തമായ നിലയിൽ ഇച്ഛിക്കു

വാൻ നമുക്കു സാദ്ധ്യമല്ല" എന്നാൽ അതേ അവസരത്തിൽതന്നെ ഡിറ്റർമിനിസത്തിനെതിരായി അദ്ദേഹം ശബ്ദമുയർത്തുകയും ചെയ്യുന്നുണ്ട്. ഭാവിയിൽ നമുക്ക് യാതൊന്നായിത്തീരാൻ കഴിയുമോ അതിനുള്ള മാർഗ്ഗം തിരഞ്ഞെടുക്കാമെന്നു അദ്ദേഹം പറയുന്നു അങ്ങിനെ തിരഞ്ഞെടുത്ത മാർഗ്ഗത്തിൽകൂടി പ്രവർത്തിക്കുമ്പോഴുണ്ടാകുന്ന സാഹചര്യം നമ്മെ രൂപപ്പെടുത്തുന്നതായിരിക്കും. ഇപ്രകാരം നോക്കുന്നതായാൽ സുഹൃത്തുക്കളുടേയും പുസ്തകങ്ങളുടേയും തൊഴിലുകളുടേയും വിനോദങ്ങളുടേയും പ്രേരണ നമ്മെ രൂപപ്പെടുത്തുന്നതായിരിക്കും. അങ്ങിനെ സ്വഭാവരൂപവൽക്കരണത്തിന്റെ കാര്യത്തിൽ മനുഷ്യനു് വ്യക്തിപരമായ പ്രവർത്തനസ്വാതന്ത്ര്യമുണ്ടു്. എന്നാൽ സ്വഭാവരൂപവൽക്കരണത്തിനുള്ള പ്രേരണ പൂർവ്വസ്വഭാവത്തിന്റെ ഒരു ഘടകവും നിർണ്ണയവും മാത്രമാണെന്ന ഡിറ്റർമിനിസ്റ്റിന്റെ വാദത്തെ അദ്ദേഹം പ്രതീക്ഷിക്കുന്നില്ല പ്രശംസയുടേയും കുറ്റപ്പെടുത്തലിന്റെയും കാര്യത്തിലുള്ള നമ്മുടെ നിർബ്ബന്ധ സ്വഭാവധാർമ്മികമായ ഉത്തരവാദിത്വത്തേയും സ്വതന്ത്രമായ ഇച്ഛാശക്തിയേയുംകുറിച്ചുള്ള നമ്മുടെ പൂർവ്വഭാവനയുടെ ഫലമായിട്ടാണു് ഉണ്ടാവുന്നതെന്നു് അദ്ദേഹം പറയുന്നു. പക്ഷെ ഒരു ഡിറ്റർമിനിസ്റ്റ് ഇതേ പശ്ചാത്തലത്തിൽ നിന്നുകൊണ്ടു് തികച്ചും വ്യത്യസ്തമായ ഒരു നിഗമനത്തിൽ എത്തിച്ചേരുമെന്ന വസ്തുത അദ്ദേഹം കണക്കിലെടുക്കുന്നില്ല. പിന്നീടുണ്ടാവുന്ന ഒരു പ്രവൃത്തിയെ നി

ണ്ണയിക്കുന്ന ഘടകങ്ങളാണ് പ്രശംസയും കുറ്റപ്പെടുത്തലുമെന്നു് ഡിറ്റർ മിനിസ്റ്റ് പറയുന്നു.

ആത്മാവിനെക്കുറിച്ചുള്ള അരിസ്റ്റോട്ടലിന്റെ സിദ്ധാന്തം ആരംഭിക്കുന്നതു് വിചിത്രമായ ഒരു വിശദീകരണത്തോടുകൂടിയാണു്. ഒരു ജീവിയുടെ ചേതനാവിശേഷത്തിന്റെ ആകത്തുകയും ശക്തികളും പ്രക്രിയകളുമാണു് ആത്മാവെന്നു് അദ്ദേഹം പറയുന്നു. സസ്യങ്ങളിൽ പോഷകപ്രധാനവും വംശവർദ്ധകവുമായ ഒരു ശക്തിയാണു് ആത്മാവു്. മൃഗങ്ങളിൽ സ്പർശബോധവും ഗത്യാത്മകവുമായ ഒരു ശക്തിവിശേഷമാണതു്. മനുഷ്യരിൽ ചിന്താശക്തിയും യുക്തിബോധവുമാണതു്. ശരീരശക്തിയുടെ ആകത്തുകയാണു് ആത്മാവു്. അതുകൊണ്ടു് ശരീരമില്ലാതെ അതിനു നിലനില്പില്ല. രണ്ടും തമ്മിൽ അഭേദ്യബന്ധമുണ്ടു്. ചിന്തയിൽ മാത്രമാണു് അവ വേർതിരിഞ്ഞു നില്ക്കുന്നതു്. യഥാർത്ഥത്തിൽ സമ്പൂർണ്ണമായ ഒന്നാണതു്. ആത്മാവിനെ ശരീരത്തിൽ ആരും നിവേശിപ്പിക്കുന്നതല്ല. ഒരു പ്രത്യേക ആത്മാവിനു് അതിന്റെ ശരീരത്തിൽ മാത്രമേ നിലനില്ക്കുവാൻ സാധിക്കൂ. ഡമോക്രാറസ് പറയുന്നതുപോലെ ആത്മാവു് ഭൌതികവസ്തുവല്ല. അതു് മുഴുവൻ നശിക്കുന്നതുമില്ല. മനുഷ്യാത്മാവിന്റെ ബുദ്ധിപരമായ കഴിവിന്റെ ഒരു ഭാഗം നിഷ്ക്രിയമാണു്. അതു് സ്മരണയുമായി ബന്ധപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. സ്മരണയെ വഹിക്കുന്ന ശരീരം നശിക്കുന്നതോടെ അതും നശിക്കുന്നു. എന്നാൽ

സജീവബുദ്ധി, വിശുദ്ധചിന്താശക്തി, സ്മരണയിൽനിന്നും സ്വതന്ത്രമായി നില്ക്കുന്നതും നശിക്കാത്തതുമാണും. സജീവബുദ്ധി സാവ്വലൌകികമായ ഒന്നാണും. മനുഷ്യനിൽ കാണപ്പെട്ടുന്ന വ്യക്തി സ്വഭാവത്തിൽനിന്നും അതിനെ വേർതിരിച്ച് അറിയാവുന്നതാണും. താല്ക്കാലികമായ ഇഷ്ടാനിഷ്ടങ്ങളോടും ആഗ്രഹങ്ങളോടും കൂടിയ വ്യക്തിത്വമല്ല യഥാർത്ഥത്തിൽ നിലനില്ക്കുന്നതു്. ശുദ്ധരഹിതവും അവൈയക്തികവുമായ മനസ്സുമാത്രമാണും. ചുരുക്കത്തിൽ ആത്മാവിനും അനശ്വരത്വം നൽകുന്നതിനായി അരിസ്റ്റോട്ടൽ അതിനെ നിർമ്മിക്കുന്നു. അനശ്വരാത്മാവു് വിശുദ്ധചിന്തയാണു് അകലുഷമായ യാഥാർത്ഥ്യമാണതു്. അരിസ്റ്റോട്ടലിന്റെ ദൈവം വിശുദ്ധമായ പ്രവർത്തനമാണു്, അകലുഷമായ കർമ്മമാണു്. അങ്ങിനെ ഒരേ സമയത്തുതന്നെ ദൈവത്തിന്റെ അസ്തിത്വവും നിഷേധവും ഉന്നയിയ്ക്കുന്ന അരിസ്റ്റോട്ടൽ തന്റെ പ്രത്യേകത നിലനിർത്തുന്നു.

കുറെക്കൂടി സുരക്ഷിതമായ മനശ്ശാസ്ത്രത്തിന്റെ മണ്ഡലത്തിൽ അദ്ദേഹം കൂടുതൽ മൌലികമായ ഒരു നിലപാടിൽ വർത്തിക്കുന്നു. സൌന്ദര്യശാസ്ത്രപഠനം അത്യന്താപേക്ഷിതമാണെന്നും അദ്ദേഹം പറയുന്നു. സൌന്ദര്യത്തിന്റെയും കലയുടെയും സിദ്ധാന്തമാണതു്. ഘടനാവിഷയകമായ പ്രേരണയിൽനിന്നാണും കലാസൃഷ്ടി ആവിർഭവിക്കുന്നതെന്നും വൈകാരിക പ്രകാശനത്തിനുവേണ്ടി അതു് വെമ്പുകയാണെന്നും അരിസ്റ്റോട്ടൽ പറയുന്നു.

കലയുടെ രൂപം യാഥാർത്ഥ്യത്തിന്റെ അനുകരണമായിരിക്കുമെന്നതിനു് സംശയമില്ല. പ്രകൃതിയുടെ പ്രതിബിംബമാണതു്. മനുഷ്യനിൽ അനുകരിയ്ക്കാനുള്ള വാസനയുണ്ടു്. താണതരം മൃഗങ്ങളിൽ അതു് കാണുകയില്ല. അതിനാൽ കലയുടെ ലക്ഷ്യം വസ്തുക്കളുടെ ബാഹ്യരൂപത്തെ പ്രകാശിപ്പിക്കലല്ല. പ്രത്യുത അവയുടെ ആന്തരികസത്തയെ പ്രതിഫലിപ്പിക്കലാണു്. അതിനാൽ ബാഹ്യമായ വിലക്ഷണതയോ വിശദാംശമോ അല്ല അവയിലടങ്ങിയ യാഥാർത്ഥ്യം.

ഏറ്റവും മാന്യമായ കല ബുദ്ധിയേയും വികാരങ്ങളേയും ഒരുപോലെ ആകർഷിക്കുന്ന ഒന്നാണു്. സംഗീതത്തിന്റെ ഏകതാനത ലയത്തിലും താളത്തിലും മാത്രമല്ല രൂപത്തിലും ക്രമത്തിലും നമ്മെ ആകർഷിക്കുന്നതുപോലെയാണിതു്. അങ്ങിനെയുണ്ടാവുന്ന ബുദ്ധിപരമായ ആനന്ദം ഒരു മനുഷ്യനു് നേടാൻ കഴിയുന്ന ഏറ്റവും സമുന്നതമായ ആനന്ദത്തിന്റെ രൂപമാണു്. അതിനാൽ ഒരു കലാസൃഷ്ടി രൂപത്തിന്റെ കാര്യത്തിൽ ശ്രദ്ധിക്കണം. എല്ലാറ്റിലുമുപരിയായി രൂപത്തിന്റെ നട്ടെല്ലും കേന്ദ്രവുമായ ഏകീഭാവത്തിലാണു് പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധിക്കേണ്ടതു്. ഉദാഹരണമായി ഒരു നാടകത്തിന്റെ അഭിനയത്തിനു് ഏകീഭാവമുണ്ടായിരിക്കണം. അവ്യക്തമായ ഉപകഥാരൂപമോ അപ്രസ്തുതോപാഖ്യാനമോ അതിലുണ്ടായിരിക്കരുതു്. എല്ലാറ്റിലുമുപരിയായി കലയുടെ പ്രവൃത്തി വികാരനിർവൃതിയാണു്, വിരേചീകരണമാണു്. സ്വാ

മൂഹ്യ നിയന്ത്രണങ്ങളുടെ സമ്മർദ്ദംകൊണ്ട് നമ്മളിൽ സഞ്ചിതമായിട്ടുള്ള വികാരങ്ങളേയും സാമൂഹ്യ വിരുദ്ധവും നശീകരണപരവുമായ പ്രവർത്തനങ്ങളേയും നാടൃപ്രധാനമായ ഉദ്ദീപനംകൊണ്ടെന്നപോലെ വളരെ എളുപ്പത്തിൽ തുടച്ചുനീക്കുവാൻ അതിനു സാധിക്കും. അങ്ങിനെ വികാരനിർവൃതിയുടെ സിദ്ധാന്തത്തിലൂടെ കലയുടെ രഹസ്യാത്മകശക്തിയെപ്പറ്റി ഏതാണ്ട് മനസ്സിലാക്കുവാൻ പര്യാപ്തമായ അമൂല്യമായ ഒരു നിർദ്ദേശമാണ് അരിസ്റ്റോട്ടൽ നമ്മുടെ മുമ്പിൽ വെച്ചിട്ടുള്ളതു്. ഇപ്രകാരം എല്ലാ വിഷയങ്ങളെക്കുറിച്ചും ചിന്തിക്കുവാനും വിദഗ്ദ്ധമായ അഭിപ്രായം പറയുവാനുമുള്ള അരിസ്റ്റോട്ടലിന്റെ കഴിവ് അസാധാരണമായ ഒന്നാണെന്നു കാണുന്നു. അദ്ദേഹം സ്പർശിക്കുന്ന ഏതൊന്നിനും ജീവൻ ഉണ്ടാവുന്നതായി കാണാം.

നീതിയും സംതൃപ്തിയും

അങ്ങിനെ അരിസ്റ്റോട്ടൽ വികാസം പ്രാപിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ഭൌതിക വിജ്ഞാനത്തെക്കുറിച്ച് പല അറിവുകളും തന്റെ വിദ്യാർത്ഥികൾക്ക് നല്കിക്കൊണ്ടിരുന്ന അദ്ദേഹത്തിന്റെ മനസ്സ് സ്വഭാവത്തിന്റെയും ശീലങ്ങളുടെയും കൂടുതൽ ഗഹനമായ പ്രശ്നങ്ങളിലേയ്ക്ക് തിരിഞ്ഞു. ബാഹ്യലോകത്തിലെ എല്ലാ പ്രശ്നങ്ങൾക്കുമുപരിയായി മറ്റു ചില്ലതെല്ലാം ഉണ്ടെന്ന നിഗമനത്തിൽ അദ്ദേഹം എത്തിച്ചേർന്നു. അതായത്, എറ്റവും നല്ല ജീവിതം ഏതു്, ജീവിതത്തിലെ പരമമായ നന്മയെന്തു്, സദാചാരമെന്തു്, സംതൃപ്തിയും സാഫല്യവും നേടുന്നതെങ്ങിനെ എന്നിത്യാദി പല പ്രശ്നങ്ങളും അദ്ദേഹത്തെ അലട്ടിക്കൊണ്ടിരുന്നു. ഇതിനെല്ലാം സമാധാനം കണ്ടുപിടിക്കാൻ അദ്ദേഹം ശ്രമം നടത്തി.

നീതിശാസ്ത്രത്തെ സംബന്ധിച്ചേടത്തോളം അരിസ്റ്റോട്ടലിന്റെ സമീപനം ഏറ്റവുമധികം യാഥാർത്ഥ്യ

ബോധമുൾക്കൊള്ളുന്നതും സരളവുമായിരുന്ന അദ്ദേഹത്തിലുണ്ടായിരുന്ന ശാസ്ത്രീയവീക്ഷണം അമാനുഷികമായ ആദർശങ്ങളെക്കുറിച്ചും പൂർണ്ണതയെ സംബന്ധിച്ച പൊള്ളയായ ആശയങ്ങളെക്കുറിച്ചും പ്രവചനം നടത്തുവാൻ അദ്ദേഹത്തെ അനുവദിച്ചില്ല. ജോജ്ജ് സാന്തായന പറയുന്നു:— "മനുഷ്യപ്രകൃതിയെ സംബന്ധിച്ച അരിസ്റ്റോട്ടലിന്റെ സങ്കല്പം തികച്ചും യുക്തിയുക്തമാണ്. ഓരോ ആദർശത്തിനും പ്രാകൃതികമായ ഒരടിസ്ഥാനമുണ്ട്. പ്രാകൃതികമായ ഓരോ വസ്തുവിനും ആദർശപരമായ ഒരു ക്രമമുണ്ട്." ജീവിതത്തിന്റെ ലക്ഷ്യം നന്മയ്ക്കുവേണ്ടിയുള്ള നന്മയല്ല, സംതൃപ്തിയാണ് എന്ന മുഖവുരയോടുകൂടിയാണ് അരിസ്റ്റോട്ടൽ ആരംഭിക്കുന്നതു്. അദ്ദേഹം പറയുന്നു:— "സംതൃപ്തിക്കുവേണ്ടിമാത്രമാണ് നാം അതിനെ തേടുന്നതു്. മറ്റൊരുദ്ദേശവും ഇക്കാര്യത്തിൽ നമുക്കില്ല. പദവിയും സുഖവും ബുദ്ധിയുമെല്ലാം നാം ആഗ്രഹിക്കുന്നതും സംതൃപ്തിക്കുവേണ്ടി മാത്രമാണ്." സംതൃപ്തിയാണ് ഏറ്റവും വലിയ നന്മ എന്നു വിശ്വസിക്കുന്നതു് ഒരു യാഥാർത്ഥ്യം മാത്രമാണെന്നു അരിസ്റ്റോട്ടൽ കരുതുന്നു. അതുകൊണ്ടു് സംതൃപ്തിയുടെ സ്വഭാവത്തെക്കുറിച്ചു് വ്യക്തമായ ചില ധാരണകളാണ് ആവശ്യമായിട്ടുള്ളതു്. അതിലേയ്ക്കുള്ള മാർഗ്ഗത്തെക്കുറിച്ചും. മറ്റു ജീവികളും മനുഷ്യനും തമ്മിലുള്ള വ്യത്യസ്തത എവിടെനിന്നാണോ ആരംഭിക്കുന്നതു് അവിടെനിന്നാണ് അദ്ദേഹം പ്രസ്തുത മാർഗ്ഗം കണ്ടുപി

ടിക്കാൻ ശ്രമിക്കുന്നതു്. അങ്ങിനെ മനുഷ്യന്റെ സവി ശേഷതത്തിലാണ് സംതൃപ്തി നിഹിതമായിട്ടുള്ളതെന്ന നിഗമനത്തിൽ അരിസ്റ്റോട്ടൽ എത്തിച്ചേരുന്നു. മനു ഷ്യനിലുള്ള അസാധാരണതത്വം അവന്റെ ചിന്തിക്കാനു ള്ള കഴിവാണു്. ഇതിന്റെ സഹായത്തോടുകൂടിയാ ണു് മറ്റു ജീവികളിൽനിന്നു് വ്യത്യസ്തനായി വർത്തിക്കു ക്കുന്നതും ജീവപ്രപഞ്ചത്തെ അടക്കി വാഴുന്നതും. ചി ന്താശക്തിയുടെ വളർച്ചയിലൂടെ അവൻ പരമോന്നതനാ യിത്തീരുന്നു. അങ്ങിനെ സംതൃപ്തിയും സാഫല്യവും നേടുന്നു.

അങ്ങിനെ ശരീരികമായ ചില പൂർവ്വാകാംക്ഷകളെ ഒഴിച്ചുനിർത്തി നോക്കുകയാണെങ്കിൽ സംതൃപ്തിക്കുള്ള മു ഖ്യോപാധി ബുദ്ധിപരമായ ജീവിതമാണെന്നു കാണാം. മനുഷ്യനു് പ്രശസ്തിയും ശക്തിയും നേടിക്കൊടുക്കുന്നതും അതാണു്. സദാചാരം, സൽഗുണം എന്നെല്ലാം പറയു ന്നതു് വ്യക്തമായ തീരുമാനം, ആത്മനിയന്ത്രണം, സൌ ഷ്ഠവമുള്ള ആഗ്രഹം, കലാത്മകമായ മാർഗ്ഗം എന്നിവ യെ ആശ്രയിച്ചു് സ്ഥിതിചെയ്യുന്നു. സാധാരണക്കാര നിലോ നിർദ്ദോഷിയിലോ കാണപ്പെടുന്ന ഒരു ഗുണമല്ല ഇതു്. അനുഭവജ്ഞാനത്തിലൂടെ പൂർണ്ണത നേടിയ മനു ഷ്യനിൽ കാണപ്പെടുന്ന ഗുണമാണു്. എന്നാലും അതി ലേയ്ക്കു് ഒരു മാർഗ്ഗമുണ്ടു്. നന്മയിലേയ്ക്കു് മാർഗ്ഗദർശനം ചെയ്യാൻ കഴിയും. വളരെ നല്ല ഒരു മാർഗ്ഗമാണതു്. സ്വഭാവഗുണങ്ങളെ മൂന്നായി തരംതിരിക്കാം. അതിൽ

ആദ്യത്തെ ഇനവും ഒടുവിലത്തെ ഇനവും അങ്ങേ അറ്റവും ഇങ്ങേ അറ്റവുമാണ്. മദ്ധ്യത്തിലുള്ളതാണ് സദാചാരം അഥവാ സൽഗുണം. അങ്ങിനെ ഭീരുത്വത്തിനും സാഹസത്തിനുമിടയിൽ ധൈര്യം സ്ഥിതിചെയ്യുന്നു. കൃപണത്വവും ധൂർത്തിനുമിടയിൽ ഔദാര്യം നിലകൊള്ളുന്നു. ആലസ്യത്തിനും അത്യുഗ്രഹത്തിനുമിടയിൽ മഹത്വാകാംക്ഷ സ്ഥിതിചെയ്യുന്നു. ഏളിമയുടെയും അഹങ്കാരത്തിന്റേയും മദ്ധ്യത്തിൽ വിനയം സ്ഥിതിചെയ്യുന്നു. നിഗ്രഹബുദ്ധത്വവും വാചാലത്വത്തിനുമിടയിൽ മിതഭാഷിത്വം നിലകൊള്ളുന്നു. വിരസതയ്ക്കും വിദൂഷകവൃത്തിക്കുമിടയിൽ ഉത്തമമായ ഹാസ്യം സ്ഥിതിചെയ്യുന്നു. കലഹത്തിനും പ്രശംസയ്ക്കുമിടയിൽ സൌഹൃദം സ്ഥിതിചെയ്യുന്നു. അങ്ങിനെ നോക്കിയാൽ നീതിയിലും സ്വഭാവത്തിലും കാണപ്പെടുന്ന പ്രമാണം തന്നെയാണ് ഗണിതത്തിലും വാസ്തുവിദ്യയിലും കാണപ്പെടുന്നത്.

എന്നാൽ സുവർണ്ണമാർഗ്ഗമെന്നു പറയുന്നത് ഗണിതത്തിന്റെ മാർഗ്ഗംപോലെ കണക്കുകൂട്ടി കൃത്യമായി സ്ഥാപിക്കാൻ കഴിയുന്ന ഒന്നല്ല. പ്രത്യേക പരിതസ്ഥിതിയുടെ പ്രത്യേക സാഹചര്യമനുസരിച്ച് അതു മാറിക്കൊണ്ടിരിക്കും. പരിശീലനംകൊണ്ടും സ്വഭാവംകൊണ്ടും നേടാവുന്ന ഒരു കലയാണ് വൈശിഷ്ട്യമെന്നത്. നമുക്ക് സദാചാരമോ വിശിഷ്ടതയോ ഉള്ളതുകൊണ്ടല്ല നല്ലനിലയിൽ പെരുമാറുന്നത്. നാം നല്ലനിലയിൽ പെരുമാറിയതുകൊണ്ടാണ് പ്രസ്തുത ഗുണം നമ്മളിൽ

ഉണ്ടായിത്തീരുന്നതു്. "മനുഷ്യന്റെ പ്രവൃത്തികളിൽ കൂടിയാണു് അവനിൽ സദാചാരം ഉടലെടുക്കുന്നതു്. നാം തുടച്ചയായി എന്തു ചെയ്യുന്നുവോ അതായിത്തീരും നമ്മൾ" അതിനാൽ സദാചാരം ഒരു വൃത്തിയല്ല, ശീലമാണു്. "പൂർണ്ണമായ ഒരു ജീവിതത്തിൽ സദാചാരമാഗ്രത്തിലൂടെയുള്ള ആത്മാവിന്റെ പ്രവർത്തനമാണു് മനുഷ്യനിലുള്ള നന്മ" (എത്തിക്സ്)

ജീവിതത്തിൽ ഏറ്റവുമധികം തീവ്രമായ കാലമാണു് യുവാവസ്ഥ. ഒരു യുവാവു് ഒരു തെറ്റു് പ്രവർത്തിക്കുകയാണെങ്കിൽ അതു് സ്വഭാവത്തിലുള്ള തീവ്രതകൊണ്ടായിരിക്കും. ഒരു യുവാവിനെ സംബന്ധിച്ചേടത്തോളം ഏറ്റവുമധികം വിഷമം പിടിച്ച പ്രവൃത്തി പക്വമായ ജോലിചെയ്യുക എന്നതാണു്. ബോധപൂർവ്വം തീവ്രതരമായി പ്രവർത്തിക്കുന്നവരെ സംബന്ധിച്ചേടത്തോളം തീവ്രത സദാചാരത്തിന്റെ പര്യായമായിരിക്കും. ചിലപ്പോൾ ഇതൊരു അനുഗ്രഹമായിരിക്കും. തീവ്രതരമായി പ്രവർത്തിക്കുന്നതിൽ തെറ്റു കാണുവാൻ സാധിക്കുന്നവരാണെങ്കിൽ അവർ മദ്ധ്യമാർഗ്ഗത്തിൽ വന്നുനില്ക്കും. എന്നാൽ ബോധവാന്മാരല്ലാത്ത തീവ്രവാദികളാകട്ടെ മദ്ധ്യമാർഗ്ഗത്തെ നിന്ദ്യമായി കരുതുന്നതാണു്. മദ്ധ്യമാർഗ്ഗ സഞ്ചാരികളെ അവർ പിൻതിരിപ്പന്മാരെന്നു് മുദ്രയടിക്കും. ഭീരുക്കൾ ധീരനെ സാഹസി എന്നു വിളിക്കുകപതിവാണു്. സാഹസി ധീരനെ ഭീരുവെന്നും വിളിക്കും.

മേൽപ്രസ്ഥാവിച്ച മദ്ധ്യമാർഗ്ഗസിദ്ധാന്തം ഗ്രീക്കു ദർശനത്തിലെ എല്ലാ ശാഖകളിലും വളരെ പ്രധാനപ്പെട്ട

ഒരു സ്ഥാനം വഹിക്കുന്നു. സദാചാരം സമസ്വരമായ ഒരു ഗുണമാണെന്നു പ്രസ്താവിച്ച പ്ലാറോവിന്റെ മനസ്സിൽ ഈ തത്വം കുടികൊണ്ടിരുന്നു. സദാചാരത്തെ ജ്ഞാനത്തോടു് ബന്ധപ്പെടുത്തിയ സോക്രട്ടീസിന്റെ മനസ്സിലും ഇതേ ആശയമാണുണ്ടായിരുന്നതു്. ഡെൽഫിയിലെ അപ്പോളോവിന്റെ ക്ഷേത്രത്തിൽ 'മെഡൻ എഗാൻ' എന്ന മുദ്രാവാക്യം കൊത്തിവെച്ച ഏഴു ബുദ്ധിമാന്മാരാണു് ഈ പാരമ്പര്യം സൃഷ്ടിച്ചതു". ഗ്രീക്കുകാർ അവരുടെ ഹിംസാവൃത്തിയേയും ഉച്ഛൃംഖലതയേയും ന്യായീകരിക്കുവാൻ വേണ്ടിയാണു് ഈ തത്വമാവിഷ്കരിച്ചതെന്നു് നീഷെ പറയുന്നു. എന്നാൽ കുറെക്കൂടി യാഥാർത്ഥ്യബോധത്തോടെ ഈ പ്രശ്നത്തെ സമീപിക്കുകയാണെങ്കിൽ, വികാരങ്ങളും സ്വയം ഉർഗുണങ്ങളല്ലെന്നും ഉർഗുണങ്ങളുടെയും സൽഗുണങ്ങളുടെയും അസംസ്കൃതപദാർത്ഥമാണെന്നുമുള്ള ഗ്രീക്കു ചിന്താഗതിയെ അവ പ്രതിഫലിപ്പിക്കുകമാത്രമാണു് ചെയ്യുന്നതെന്നു് നമുക്കു കാണാൻ കഴിയുന്നതാണു്.

എന്നാൽ സുവർണ്ണമാർഗ്ഗം മാത്രമല്ല സംതൃപ്തിയുടെ രഹസ്യമെന്നു് അരിസ്റ്റോട്ടൽ പ്രസ്താവിക്കുന്നു. ലൌകികമായ പല നന്മകളും അതോടൊപ്പമുണ്ടായിരിക്കണം. ദാരിദ്ര്യം മനുഷ്യരിൽ കൃപണതയും ഔദാര്യമില്ലായ്മയും സൃഷ്ടിക്കുന്നു. എന്നാൽ സമ്പന്നതയാകട്ടെ ഉത്തരവാദിത്തശൂന്യതയും അത്യാഗ്രഹവുമുണ്ടാക്കുന്നു. അങ്ങിനെ സുഖലോലുപരും ആഡംബരപ്രിയരുമായ കുലീനരെ അതു്

സൃഷ്ടിയ്ക്കുന്നു. സംതൃപ്തിയുടെ സൃഷ്ടിയ്ക്കു ചെയ്യാൻ കഴിയുന്ന ഏറ്റവും മഹത്തായ സംഭാവന മനുഷ്യർ തമ്മിലുള്ള മൈത്രിയെ വികസിപ്പിക്കലാണു്. സംതൃപ്തനെ അപേക്ഷിച്ചു് കൂടുതൽ മൈത്രി ആവശ്യമുള്ളതു് അസംതൃപ്തനാണു്. സംതൃപ്തി പങ്കുവെയ്ക്കുകയാണെങ്കിൽ ഇരട്ടിയ്ക്കും. നീതിയേക്കാൾ പ്രധാനപ്പെട്ടതാണതു്. മനുഷ്യർ സുഹൃത്തുക്കളായാൽ നീതിയുടെ ആവശ്യമേയില്ല. എന്നാൽ മനുഷ്യർ നീതിമാന്മാരാണെങ്കിൽപോലും മൈത്രി ഒരനുഗ്രഹമായിരിയ്ക്കും. രണ്ടു ദേഹങ്ങളും ഒരാത്മാവുമുള്ള വ്യക്തിയാണു് സുഹൃത്തു്. എന്നാൽ സൌഹൃദം വളരെ ചുരുക്കമായേ കാണാൻ കഴിയൂ. നിരവധി സുഹൃത്തുക്കളുള്ള ഒരാൾ ഒരൊറ്റ സുഹൃത്തുപോലുമില്ലാത്തവനാണു്. നിരവധിപേരുടെ ആത്മാർത്ഥ സുഹൃത്തായിക്കഴിയുക എന്നതു് അസാദ്ധ്യമായ ഒരു കാര്യമാണു്. യഥാർത്ഥസൌഹൃദം സ്ഥാപിയ്ക്കുവാൻ കാലതാമസം വേണ്ടിവരും. അതിനു് സ്വഭാവദാർഢ്യം ആവശ്യമാണു്. വൈവിധ്യങ്ങൾ നിറഞ്ഞ ജീവിതത്തിൽ സംതൃപ്തമായ സൌഹൃദബന്ധം നിലനിർത്തുക വിഷമമാണു്. സൌഹൃദത്തിനു് സമതുലം അത്യന്താപേക്ഷിതമാണു്. ഞാനെന്നഭാവം അതിനു പറ്റില്ല. സൌഹൃദംകൊണ്ടു് രണ്ടു പാർട്ടികൾക്കും ഒരുപോലെ നേട്ടങ്ങൾ ഉണ്ടാവണം. ഒരു പാർട്ടി കൊടുക്കുന്നവരും മറ്റൊരുവർ വാങ്ങുന്നവരുമായാൽ സൌഹൃദം നിലനില്ക്കുകയില്ല. കാരണം ഒരു കൂട്ടർ മറ്റവരെ ആശ്രയിച്ചു് കഴിയേണ്ടിവരുമ്പോൾ യഥാർത്ഥ സ്നേ

ഹത്തിനും തഴച്ചുവളരാൻ അവസരം ലഭിക്കുന്നില്ല. എന്നാൽ ഈ വാദഗതിയെ അരിസ്റ്റോട്ടൽ അംഗീകരിക്കുന്നില്ല സഹായകന്റെ ഹൃദയ നൈർമ്മല്യത്തെ കലാകാരനും അവന്റെ പ്രവൃത്തിയോടോ അമ്മയ്ക്ക് അവളുടെ കുട്ടിയോടോ ഉള്ള സ്നേഹത്തോട് ഉപമിക്കണമെന്നും അദ്ദേഹം പറയുന്നു. നാം നിമ്മിച്ച കുന്നിനോട് നമുക്കു സ്നേഹമുണ്ടാവുക സ്വാഭാവികമാണല്ലൊ.

ബാഹ്യമായ നന്മകളും ബന്ധങ്ങളും സംതൃപ്തിയുടെ നിലനില്പിനും ആവശ്യമാണെങ്കിലും അതിന്റെ സത്ത സ്ഥിതിചെയ്യുന്നതു നമ്മുടെ അന്തർഭാഗത്താണു്. ബഹുമുഖമായ അറിവിനേയും ആത്മശുദ്ധിയേയും ആശ്രയിച്ചു് അതു നിലകൊള്ളുന്നു. ഐന്ദ്രികസുഖമല്ല അതിനുള്ള മാർഗ്ഗമെന്നതു് നിശ്ചയമാണു്. മാർഗ്ഗം വൃത്തുളമാണു്. എപ്പിക്യൂറിയൻ സിദ്ധാന്തത്തെപ്പറ്റി സോക്രട്ടീസ് പറഞ്ഞതുപോലെ ചൊറിയുമ്പോൾ മാന്തുകയും മാന്തുന്നേടത്തോളം ചൊറിച്ചിൽ കൂടുതലാവുകയും ചെയ്യുന്ന ഒന്നാണതു്. രാഷ്ട്രീയമാർഗ്ഗവും അതിനു പറ്റിയതല്ല. ജനങ്ങൾ പറയുന്നതെല്ലാം കേട്ടു നടക്കേണ്ടിവരും. ജനക്കൂട്ടമാകട്ടെ തീരെ വിവേകശൂന്യമായിട്ടാണു് പെരുമാറുക. യഥാർത്ഥത്തിൽ മനസ്സിന്റെ സന്തോഷമാണു് സംതൃപ്തി. സത്യത്തെ പിൻതുടരുകയോ ആജ്ഞിക്കുകയോ ചെയ്യുന്നതിൽ നിന്നു് അതു ലഭ്യമാവുമെങ്കിൽ മാത്രമേ അതിനെ വിശ്വസിക്കാൻ പറ്റൂ. "ബുദ്ധിയുടെ പ്രവർത്തനത്തിനു് പരമമായ ഒരു ലക്ഷ്യമൊന്നുമില്ല. പ്രവർത്തിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കു

മ്പോൾ ഉണ്ടാവുന്ന സന്തുഷ്ടി കൂടുതൽ പ്രവർത്തിപ്പാൻ ഉത്തേജനം നൽകുന്നു." അങ്ങിനെ സ്വയം സമ്പൂർണ്ണതയും ഉത്സാഹവും വിശ്രമവും ലഭിക്കുമ്പോൾ മാത്രമാണ് ശരിയായ സംതൃപ്തി നമ്മളിൽ സംജാതമാകുന്നത്.

അരിസ്റ്റോട്ടലിന്റെ ആദർശപുരുഷൻ ആദ്ധ്യാത്മവാദിയല്ല. എത്തിക്സിൽ അദ്ദേഹം ഇപ്രകാരം പറയുന്നു:—"ആയാളം അനാവശ്യമായി ആപത്തിലേക്കു കടിച്ചു ചാടുന്നതല്ല. അല്പം ചില കാര്യങ്ങളും മാത്രമാണ് ആയാളം പ്രധാനമായി കരുതുന്നത്. അവയ്ക്കു വേണ്ടി അടിയന്തരഘട്ടങ്ങളിൽ ജീവൻപോലും ബലി കൊടുക്കുവാൻ ആയാളം സന്നദ്ധനാണ്. ചില പ്രത്യേക സാഹചര്യങ്ങളിൽ ജീവിക്കാതിരിക്കുകയാണ് നല്ലതെന്നു് ആയാളംക്കറിയാം. മനുഷ്യരെ സേവിപ്പാൻ ആയാളം എപ്പോഴും സന്നദ്ധനായിരിക്കും. എന്നാൽ മറ്റുള്ളവർ തനിക്കു സേവനം ചെയ്യുന്നതു് ആയാളംക്കിഷ്ടമല്ല. ഒരാളുടെ പേരിൽ കാരുണ്യം കാണിക്കുക എന്നതു് ഔന്നത്യത്തിന്റെ ലക്ഷണമാണ്. എന്നാൽ ഒരാളെ സ്വീകരിക്കുക എന്നതു് വിധേയത്വത്തിന്റെ ലക്ഷണമാണ്. ആയാളം പൊതുരംഗങ്ങളിൽ പങ്കെടുക്കുകയില്ല. തന്റെ ഇഷ്ടാനിഷ്ടങ്ങളും തുറന്നുപറയാൻ ആയാളം മടിക്കാറില്ല. ആയാളം കലവറ കൂടാതെ സംസാരിക്കുകയും പ്രവർത്തിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. മനുഷ്യരോടും ലൌകികകാര്യങ്ങളോടും ആയാളംക്കു് വലിയ അനുഭാവമൊന്നുമില്ല. പ്രശംസകൊണ്ടു് ആയാളം വലുതാവു

കയില്ല. കാരണം ആയാളെ സംബന്ധിച്ചേടത്തോളം വലുപ്പത്തിന്റെ മാനദണ്ഡം ഇതല്ല. ഒരു സുഹൃത്തോടൊന്നിച്ചല്ലാതെ മറ്റുള്ളവരുമായി കൂടിക്കഴിയാൻ അയാൾക്കു പ്രയാസമാണു്. അങ്ങിനെ മറ്റുള്ളവരുടെ താളത്തിനൊത്തു ജീവിക്കുക എന്നതു് അടിമത്വമായി അയാൾ കരുതുന്നു അയാൾക്കു് അന്യരോടു് വിദ്വേഷമില്ല. മറ്റുള്ളവർ തന്നെ ഉപദ്രവിച്ചാൽപോലും അതു് എളുപ്പത്തിൽ മറക്കുവാനും പൊറുക്കുവാനും അയാൾക്കു സാധിക്കും. അയാൾ കൂടുതൽ സംസാരിക്കുവാൻ ഇഷ്ടപ്പെടുന്നില്ല. മറ്റുള്ളവർ തന്നെ പ്രശംസിക്കണമെന്നോ തനിക്കു് അന്യരിൽ കുറ്റം കണ്ടുപിടിക്കണമെന്നോ ഉള്ള വിചാരം അയാൾക്കില്ല. മറ്റുള്ളവരെപ്പറ്റി അയാൾ കുറ്റം പറയാറില്ല. ശത്രുക്കളെപ്പോലും പഴിക്കാറില്ല. അവരിങ്ങോട്ടു പഴിച്ചാൽക്കൂടി അയാൾ പ്രസന്നഭാവമുള്ളവനായിരിക്കും. അയാളുടെ ശബ്ദം ശാന്തഗംഭീരമാണു്, അയാൾ മിതഭാഷിയാണു്. യാതൊരു കാര്യത്തിലും അയാൾ ബദ്ധപ്പാടു് കാണിക്കാറില്ല. അല്പം ചില കാര്യങ്ങളിൽ മാത്രമേ അയാൾക്കു താല്പര്യമുള്ളൂ പ്രതികാരബുദ്ധി അയാൾക്കില്ല. അയാൾ ഒന്നിനും അമിതപ്രാധാന്യം കല്പിക്കാറില്ല. പരുഷമായ ശബ്ദവും ബദ്ധപ്പെട്ട അടിവെപ്പുമുള്ള ഒരു മനുഷ്യനെ സൃഷ്ടിക്കണം. ജീവിതത്തിൽ സംഭവിക്കുന്ന ആപത്തുകളെ അന്തസ്സോടും അക്ഷോഭ്യതയോടും കൂടി അയാൾ നേരിടുന്നു. സന്ദർഭത്തെ അയാൾ ഒരിക്കലും പാഴാക്കാറില്ല.

വിദഗ്ദ്ധനായ ഒരു സേനാനി പരിമിതമായ തന്റെ സൈന്യങ്ങളെക്കൊണ്ട് ഒരു വലിയ യുദ്ധത്തിൽ വിജയം നേടുന്നതുപോലെ തന്ത്രപരമായി പ്രവർത്തിക്കുവാൻ അയാൾക്കു കഴിയും. അയാളുടെ ഏറ്റവും വലിയ സുഹൃത്ത് അയാൾതന്നെയാണ്. രഹസ്യമായി ജീവിക്കാനാണ് അയാൾ ഇഷ്ടപ്പെടുന്നതു്. ദുരാചാരിയും അപ്രാപ്തനുമായ ഒരു മനുഷ്യൻ അയാളുടെ കടുത്ത ശത്രുവായിരിക്കും. ആ മനുഷ്യനു് ഏകാന്തത ഭയമാണ്"

അരിസ്റ്റോട്ടലിന്റെ അതിമാനുഷന്റെ ചിത്രമാണ് മുകളിൽ കൊടുത്തതു്.

രാഷ്ട്രവിജ്ഞാനം

കമ്യൂണിസവും യാഥാർത്ഥികതാവും:— അങ്ങിനെ തികച്ചും കലീനമായ ഒരു നീതിശാസ്ത്രത്തിൽനിന്നും കലീനമായ ഒരു രാഷ്ട്രീയതത്വശാസ്ത്രത്തിന്റെ പിറവിനാം കാണുന്നു. ഒരു ചക്രവർത്തിയുടെ ഗുരുവും ഒരു രാജകുമാരിയുടെ ഭർത്താവുമായ ഒരാൾക്കു് സാധാരണക്കാരുമായി ബന്ധമുണ്ടാവുമെന്നു് പ്രതീക്ഷിക്കുക സാദ്ധ്യമല്ലല്ലോ. മദ്ധ്യവർത്തികളായ വ്യവസായികളായിട്ടപോലും ബന്ധപ്പെടാൻ അവസരം ലഭിക്കുകയില്ല. യഥാർത്ഥത്തിൽ നമ്മുടെ തത്വശാസ്ത്രങ്ങളെല്ലാം രൂപം കൊള്ളുന്നതു് ജീവിതസാഹചര്യങ്ങളിൽ നിന്നാണു്. എന്നാൽ അരിസ്റ്റോട്ടലിനെ സംബന്ധിച്ചേടത്തോളം ഏതൻസിലെ ജനാധിപത്യവ്യവസ്ഥയിൽനിന്നുൽഭൂതമായ അരാജകതാവും അവ്യവസ്ഥയും തികച്ചും സത്യസന്ധമായ നിലയിൽ ചിന്തിക്കുവാൻ പ്രേരണ നൽകി. പണ്ഡിതനായ അദ്ദേഹം ക്രമവും സുരക്ഷയും സമാധാനവും നില

നിഷ്ക്രിയനായിരുന്നു. രാഷ്ട്രീയപരിഷ്കരണങ്ങൾക്കുള്ള സമയമാണതെന്ന് അദ്ദേഹം കരുതിയില്ല. ശാസനക്രമത്തിന്നു് മൌലികമായ ഒരു അടിയറപ്പുണ്ടായിരിക്കണമെന്നു് അദ്ദേഹം ആഗ്രഹിച്ചു. തികച്ചും നിയന്ത്രണാധീനമായ കാര്യങ്ങളിൽ മാത്രമേ പരിവർത്തനം വരുത്തുവാൻ നാം തുനിയാവൂ അരിസ്റ്റോട്ടൽ പറയുന്നു. "നിയമങ്ങൾക്കു് അല്പാല്പം ഭേദഗതികൾ വരുത്തുക എന്നതു് വളരെ ദോഷകരമായ ഒരു ഏർപ്പാടാണു്. ഭേദഗതികൾ കൊണ്ടുണ്ടാവുന്ന നേട്ടം വളരെ ചെറുതാണെങ്കിൽ നിയമത്തിലോ ശാസകനിലോ കാണപ്പെടുന്ന ചില്ലറ തെറ്റുകൾ ദാർശനികന്റെ ദൃഷ്ടിയോടുകൂടി വീക്ഷിക്കുകയും പൊറുക്കുകയും ചെയ്യേണ്ടതാണു്. മാറ്റംകൊണ്ടു് പൌരനുള്ള നേട്ടം വളരെ കുറവാണു്. എന്നാൽ അനുസരണക്കേടു് കൂടുതൽ പഠിക്കുന്നതിനുള്ള അവസരം അതു നൽകുകയും ചെയ്യും" (പൊളിറ്റിക്സ്) രാഷ്ട്രീയ സ്ഥിരത സൃഷ്ടിക്കുവാൻ നിയമത്തിനു് കഴിയും. നിയമത്തിനു് ഇടയ്ക്കിടെ മാറ്റമുണ്ടായിക്കൊണ്ടിരിയ്ക്കുകയാണെങ്കിൽ അതിന്റെ അന്തഃസത്ത നശിച്ചുപോകുകയും ഭരണഭദ്രത്വം സംഭവിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ചരിത്രം നൽകുന്ന പാഠം അതാണു്.

പ്ലാറ്റോവിന്റെ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് റിപ്പബ്ലിക്കിനെപ്പറ്റിയാണു് അരിസ്റ്റോട്ടൽ സൂചിപ്പിച്ചതു്. പ്ലാറ്റോ ഉന്നയിച്ച യാഥാർത്ഥ്യവാദപരമായ പ്രപഞ്ചങ്ങളേയും ആദർശപരമായ ഗവൺമെണ്ടിനേയും അരിസ്റ്റോട്ടൽ എതിർത്തു.

തന്റെ ഗ്രന്ഥം വരച്ച ചിത്രത്തിൽ നിരവധി കറുത്ത പുള്ളികൾ കാണുവാൻ അദ്ദേഹത്തിന്നു കഴിഞ്ഞു. പ്ലാറ്റോവിന്റെ പട്ടാള ചിട്ടയോടുകൂടിയ സമുദായത്തേയും ഭരണാധിപന്മാരായ തത്വജ്ഞാനികളേയും അദ്ദേഹം ഇഷ്ടപ്പെട്ടില്ല. അരിസ്റ്റോട്ടൽ വ്യക്തിപരമായ ഗുണങ്ങൾക്കും സ്വകാര്യ ജീവിതത്തിനും സ്വാതന്ത്ര്യത്തിനും പ്രാധാന്യം നൽകി. സാമൂഹ്യമായ കഴിവിനും പ്രാപ്തിക്കും രണ്ടാം സ്ഥാനമേ നൽകിയുള്ളൂ. സമപ്രായക്കാരെ മുഴുവൻ സഹോദരീസഹോദരന്മാരായും പ്രായംകൂടിയവരെ മുഴുവൻ മാതാപിതാക്കളായും കാണുവാൻ അദ്ദേഹം ഇഷ്ടപ്പെട്ടില്ല. സ്ത്രീകളും കുട്ടികളും പൊതുസ്വത്തായ ഒരു രാഷ്ട്രത്തിൽ സ്നേഹമെന്നൊന്നു് ഉണ്ടാവില്ല. മാതാപിതാക്കന്മാർക്കു് സ്വന്തം മക്കളിൽ ഉണ്ടാകുന്ന സ്നേഹം ഒന്നു വേറെത്തന്നെയാണു്. അതുകൊണ്ടു് പ്ലാറ്റോ വിഭാവനം ചെയ്യുന്ന ഒരു രാഷ്ട്രം ഒരിയ്ക്കലും നിലനില്ക്കുന്നതല്ല.

ഒരു കാലത്തു് കമ്യൂണിസ്റ്റു് സമ്പ്രദായത്തിലുള്ള സമുദായം ഉണ്ടായിരുന്നിരിക്കാം. രാഷ്ട്രമായിരുന്നിരിക്കാം അക്കാലത്തെ കുടുംബം. ജീവിതത്തിന്റെ ആരംഭിക ഘട്ടമായിരിക്കണം അതു്. ജനസംഖ്യ വർദ്ധിക്കുകയും സമുദായം വികസിതമാവുകയും ചെയ്യുമ്പോൾ തൊഴിൽ വിഭജനതത്വമനുസരിച്ചു് കൂടുതൽ വിഭാഗങ്ങൾ ഉണ്ടായിത്തീരുന്നു. മനുഷ്യർ തമ്മിലുള്ള പ്രാകൃതികമായ വ്യത്യാസങ്ങൾ സ്പഷ്ടമായി ഭവിയ്ക്കുന്നു. അങ്ങിനെ കമ്യൂണിസം തിരോഭവിയ്ക്കുന്നു. മനുഷ്യന്റെ സമുന്നതമായ കഴിവുകൾക്കു് പ്രോത്സാഹനം നൽകുവാൻ അതി

ന്നു സാധിയ്ക്കുന്നില്ല എന്നതാണു് ഇതിന്നു കാരണം. കഠിനമായ അദ്ധ്വാനത്തിന്നു് ന്യായമായ പ്രതിഫലം ആവശ്യമാണു്. അപ്രകാരംതന്നെ ചില വ്യവസായങ്ങളുടെ പ്രോത്സാഹനത്തിന്നു് സമുചിതമായ ഉടമാവകാശവും ആവശ്യമാണു്. എല്ലാവരും എല്ലാ കാര്യങ്ങളും നിയന്ത്രിക്കുന്നതായാൽ ആർക്കും ഒന്നിലും താല്പര്യമുണ്ടാവില്ല. വളരെ പേർ നിയന്ത്രിക്കുന്ന ഒരു കാര്യത്തിൽ ആർക്കും പ്രത്യേകിച്ചു് ഒരു താല്പര്യവുമുണ്ടാവില്ല. ഓരോ വ്യക്തിയും സ്വന്തം കാര്യത്തിലാണു് കൂടുതൽ ശ്രദ്ധപതിപ്പിക്കുന്നതു്. പൊതുകാര്യത്തിൽ അല്പം മാത്രമേ താല്പര്യം വെയ്ക്കുന്നുള്ള. മറെറാരു വിഷമം കൂട്ടായ ജീവിതത്തിൻെറ കാര്യമാണു്. എല്ലാം എല്ലാവരുടെയുമാവുക എന്നതു് അപ്രായോഗികമാണു്. വിശേഷിച്ചും സ്വത്തുക്കളുടെ കാര്യത്തിൽ. വ്യക്തികൾ തമ്മിലുള്ള വിദ്വേഷത്തിന്നും സ്പർദ്ധയ്ക്കും അതിടം നൽകുന്നതായിരിയ്ക്കും.

സ്വർഗ്ഗലോകത്തെക്കുറിച്ചുള്ള വിവരണങ്ങൾ കേൾക്കാൻ എല്ലാവർക്കും ഇഷ്ടമാണു്. സാവ്വർത്രികമായ സൌഹാർദ്ദഭാവം ലോകത്തിൽ നിലകൊള്ളുമെന്നു് പലരും വിശ്വസിക്കുന്നു. നിലവിലുള്ള തിന്മകളെ അകററാൻ കഴിഞ്ഞാൽ അങ്ങിനെയൊരു സ്ഥിതിവിശേഷം ഉണ്ടായിത്തീരുമെന്നാണു് കരുതപ്പെടുന്നതു്. സ്വകാര്യ ഉടമസമ്പ്രദായത്തിൽ നിന്നാണു് തിന്മകളുണ്ടായിത്തീരുന്നതെന്നു പറയപ്പെടുന്നു. എന്നാൽ യഥാർത്ഥത്തിൽ മനുഷ്യപ്രകൃതിയിലുള്ള ദോഷങ്ങളാണു് എല്ലാ കുഴപ്പങ്ങളും സൃഷ്ടിക്കുന്നതു്. രാഷ്ട്രവിജ്ഞാനമല്ല മനുഷ്യനെ രൂപ

പ്പെടുത്തുന്നതു്. പ്രകൃതിയുടെ സന്താനമെന്ന നിലയ്ക്കു മാത്രമാണു് അതു് മനുഷ്യനെ കണക്കാക്കുന്നതു്.

സാധാരണ മനുഷ്യ പ്രകൃതിയ്ക്കു് ദൈവത്തോടല്ല മൃഗത്തോടാണു് കൂടുതൽ അടുപ്പമുള്ളതു്. ഭൂരിപക്ഷം മനുഷ്യരും സ്വാഭാവികമായും മന്ദബുദ്ധികളും അലസന്മാരുമായിരിയ്ക്കും. എത്രനല്ല വ്യവസ്ഥ ഏർപ്പാടുചെയ്താലും ശരി, അത്തരം മനുഷ്യർ എപ്പോഴും അടിയിലായിരിയ്ക്കും. രാഷ്ട്രം അവരെ ഉദ്ധരിയ്ക്കുവാൻവേണ്ടി പണം ചിലവഴിക്കുന്നതു് പൊട്ടിയ കടത്തിൽ വെള്ളമൊഴിക്കുന്നതു പോലെയാണു് അത്തരം മനുഷ്യരെ വളരെ ചിട്ടയോടെ ഭരിയ്ക്കുകയും വ്യവസായങ്ങളിൽ ഏർപ്പെടുത്തുകയും വേണം. അതിനു് അവരുടെ അനുമതി ആവശ്യപ്പെടാം. വേണ്ടിവന്നാൽ അതില്ലാതെയും കാര്യം നടത്താവുന്നതാണു്. ജനനംതൊട്ടു് ചിലർക്കു് അടിമത്വം അനുഭവിക്കേണ്ടിവരും. ചിലർ ശാസകന്മാരായിത്തീരും. ദീർഘദർശിത്വമുള്ളവർ മേധാവികളായിത്തീരുന്നതാണു്. ശരീരംകൊണ്ടു് അദ്ധ്വാനിക്കാൻ മാത്രം കഴിവുള്ളവർ അടിമകളായി ജീവിക്കും. മനസ്സിനും ശരീരം എപ്രകാരം അടിമയാണോ അപ്രകാരമാണു് യജമാനനും ഭൃത്യൻ അടിമയാവുന്നതു്. മനസ്സിന്റെ ഇഷ്ടാനിഷ്ടങ്ങൾക്കനുസരിച്ചു് ശരീരം തുള്ളുന്നു. അപ്രകാരംതന്നെ യജമാനന്റെ ഇഷ്ടത്തിനൊത്തു് ഭൃത്യൻ തുള്ളുന്നു. അതുകൊണ്ടു് താണതരത്തിൽപ്പെട്ടവർക്കു് ഒരു ഭരണാധിപൻ ഉണ്ടായിരിക്കേണ്ടതു് അത്യാവശ്യമാണു്. ജീവനുള്ള ഒരു ഉപകരണമാണു് അടിമ. ജീവനില്ലാത്ത അടിമയാണു് ഉപക

രണം. അങ്ങിനെ ദൃഢചിത്തനായ അരിസ്റ്റോട്ടൽ ഭാവിയിൽ ഉണ്ടായേക്കാവുന്ന ചില സംഭാവ്യതകളെ സൂചിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് ഇപ്രകാരം പറയുന്നു—"അന്യരുടെ അഭീഷ്ടങ്ങളെ മാനിച്ച് ഓരോ ഉപകരണവും അതിന്റെ ജോലി ശരിയായി ചെയ്യുകയാണെങ്കിൽ, പ്രധാന ജോലിക്കാരനും സഹായികളോ യജമാനനും ഭൃത്യന്മാരോ ആവശ്യമായി വരുന്നതല്ല." ആധുനിക യുഗത്തിലെ സയൻസിന്റെ കണ്ടുപിടുത്തങ്ങളും അരിസ്റ്റോട്ടലിന്റെ ഈ പ്രവചനത്തെ സാർത്ഥകമാക്കിത്തീർത്തിരിക്കുന്നു.

ഗ്രീക്കുകാർക്ക് കായികാദ്ധ്വാനത്തോടുള്ള അവഗണയെ ഈ തത്വശാസ്ത്രം സാധൂകരിക്കുന്നു. ഇന്നത്തേക്കാൾ കൂടുതൽ വിഷമകരമായിരുന്ന അക്കാലത്തെ ജോലികൾ. ഇന്നു് ബുദ്ധിയുടെ സഹായത്തോടുകൂടി ശാരീരികമായ തൊഴിലുകളെ വളരെ എളുപ്പമാക്കിത്തീർത്തിട്ടുണ്ടു്. തന്നിമിത്തം ഉന്നതനിലവാരത്തിലുള്ളവർപോലും ശാസ്ത്രീയമായ തൊഴിലുകൾ ചെയ്യാൻ ഇഷ്ടപ്പെടുന്നു. അക്കാലത്തു് കായികാദ്ധ്വാനത്തിനു് ശാസ്ത്രീയമായ യാതൊരടിസ്ഥാനവും ഇല്ലാതിരുന്നതുകൊണ്ടാണു് അരിസ്റ്റോട്ടൽ അതിനെ വെറുത്തതു്. അങ്ങിനെ തത്വശാസ്ത്രത്തിന്റെ ഉന്നതനിലവാരത്തിൽനിന്നു നോക്കിയപ്പോൾ തൊഴിലാളികളെ ബുദ്ധിയില്ലാത്ത, ചിന്താശക്തിയില്ലാത്ത മനുഷ്യരായി കണ്ടു. അടിമകളായിരിക്കാൻ മാത്രം പറ്റിയ മനുഷ്യരായി കണ്ടു. ശാരീരികാദ്ധ്വാനം ബുദ്ധിയെ മന്ദീഭവിപ്പിക്കുകയും നശിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുമെന്നു അരിസ്റ്റോട്ടൽ വിശ്വസിച്ചു. അതുകൊണ്ടു് ജോ

ലിയില്ലാത്തവരാണു് ഭരണകൂടത്തിൽ ഉണ്ടായിരിക്കേണ്ട തെന്നു് അദ്ദേഹം അഭിപ്രായപ്പെട്ടു. അദ്ദേഹം പറയുന്നു: "ഏറ്റവും നല്ല ഒരു രാഷ്ട്രത്തിൽ വിദഗ്ദ്ധ തൊഴിലാളികൾക്കു് പൌരത്വം നൽകപ്പെടുന്നതല്ല. ജോലിയിൽനിന്നു വിരമിച്ചു് പത്തുകൊല്ലം കഴിഞ്ഞതിനുശേഷമേ ഒരാൾക്കു് ഗവമ്മെണ്ടിൽ സ്ഥാനം നൽകുവാൻ പാടുള്ള എന്ന ഒരു നിയമം തീബീസിൽ ഉണ്ടായിരുന്നു." വ്യാപാരികൾ, ബാങ്കർമാർ എന്നിവർപോലും അരിസ്റ്റോട്ടലിന്റെ ദൃഷ്ടിയിൽ അടിമകളായിരുന്നു അദ്ദേഹം പറയുന്നു:— "പില്ലറ കച്ചവടം പ്രകൃതിവിരുദ്ധമായതാണു്. ചൂഷണമാണു് അതിന്റെ അടിസ്ഥാനം. പ്രസ്തുത നിയമസമ്പ്രദായം നിന്ദ്യമാണു്. പണത്തിൽനിന്നു് പണമുണ്ടാക്കുക എന്നതു് അതിന്റെ പാവനതത്വത്തെ നശിപ്പിക്കുന്നു. പണമെന്നതു് വിനിമയത്തിന്റെ ഒരു ഉപാധി മാത്രമാണു്, പലിശ സമ്പാദിക്കാനുള്ള ഉപകരണമല്ല. പണത്തിൽനിന്നു പണമുണ്ടാക്കുക എന്ന സമ്പ്രദായം നിന്ദ്യവും പ്രകൃതിവിരുദ്ധവും ആയ ഒരു ഏർപ്പാടാണു്" പണം പെരുപ്പിച്ചു് കൂട്ടിവെയ്ക്കാൻവേണ്ടിയുള്ളതല്ല. അരിസ്റ്റോട്ടൽ പറയുന്നു:— "അതുകൊണ്ടു് തത്വശാസ്ത്രത്തിൽ സാമ്പത്തിക സിദ്ധാന്തങ്ങളെക്കുറിച്ചു് പ്രതിപാദിക്കുകയാണെങ്കിൽ അതു് അസംഗതമായിരിക്കുന്നതല്ല. നേരെമറിച്ചു് സ്വതന്ത്രനായ ഒരു മനുഷ്യൻ പണക്കൊതിയനായിത്തീരുകയും പണമുണ്ടാക്കാൻ പ്രയത്നിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതു് ഒരിക്കലും അനുവദിക്കാൻ പാടുള്ളതല്ല"

വിവാഹവും വിദ്യാഭ്യാസവും

യജമാനനും ഭൃത്യൻ എപ്രകാരമാണോ അതുപോലെയാണ് പുരുഷനും സ്ത്രീ. ബുദ്ധിമാനെ അനുസരിക്കുന്ന തൊഴിലാളിയേപ്പോലെയും ഗ്രീക്കുകാരനേ അനുസരിക്കുന്ന അപരിഷ്കൃതനെപ്പോലെയും ആണ് അവർ. അപൂർണ്ണനായ പുരുഷനു തുല്യമാണ് സ്ത്രീ. സ്ത്രീക്ക് അല്പംമാത്രം വികാസമേ സിദ്ധിച്ചിട്ടുള്ള പ്രാകൃതികമായി പുരുഷൻ ഉയർന്നവനും സ്ത്രീ താഴ്ന്നവളുമാണ്. ഒരാൾ ഭരിക്കുന്നു. മറെറയാൾ ഭരിക്കപ്പെടുന്നു. മനുഷ്യസമുദായത്തിനു മുഴുവൻ ബാധകമായ ഒരു കാര്യമാണിതു്. സ്ത്രീയുടെ ഇച്ഛാശക്തി ദുർബ്ബലമാണ്. തന്നിമിത്തം അവർക്ക് സ്വതന്ത്രമായ സ്വഭാവമോ പദവിയോ ആർജ്ജിക്കുവാൻ കഴിയുന്നില്ല. അവളെ സംബന്ധിച്ചേടത്തോളം ഏറ്റവും അഭികാമ്യമായതു് ഗാർഹികജീവിതമാണ്. പുരുഷന്റെ നിയന്ത്രണത്തിൽ വർത്തിക്കുന്ന അവർ ഗാർഹികജീവിതരംഗത്തിൽ ഉന്നതപദവി നേടാൻ അർഹയാ

ണ്. പ്ലാറോവിന്റെ റിപ്പബ്ലിക്കിൽ പറയുന്നതുപോലെ സ്ത്രീകളെ പുരുഷന്മാർക്കു തുല്യരാക്കാൻ ശ്രമിക്കരുതു്. അങ്ങിനെ ശ്രമിച്ചാൽ സ്ത്രീപുരുഷവ്യത്യാസം കൂട്ടുകയേ ചെയ്യൂ സ്ത്രീപുരുഷവ്യത്യാസത്തിലാണ് യഥാർത്ഥ ആകർഷകത്വമുള്ളതു്. സോക്രട്ടീസ് വിഭാവനം ചെയ്തിരുന്നതുപോലെ ഒരു സ്ത്രീയുടേയും പുരുഷന്റേയും ധൈര്യം ഒരുപോലെയല്ല. പുരുഷന്റെ ധൈര്യം ശാസനത്തിലും സ്ത്രീയുടെ ധൈര്യം അനുസരണത്തിലുമാണ് നിലകൊള്ളുന്നതു് സ്ത്രീക്കു ശോഭനമായിട്ടുള്ളതു് മൌനമാണെന്ന കവിവാക്യം സ്മരിക്കപ്പെടേണ്ടതാണ്.

സ്ത്രീകളുടെ ആദർശപരമായ ഈ അടിമത്തം പുരുഷന്മാർക്കു നേട്ടമുണ്ടാക്കുമോ എന്ന കാര്യത്തിൽ അരിസ്റ്റോട്ടലിനും സംശയമുള്ളതായി കാണപ്പെടുന്നു ആയുധംകൊണ്ടല്ലെങ്കിലും വാക്കുകൊണ്ടുള്ള സമരം ഉണ്ടായേക്കാനിടയുണ്ടു്. പുരുഷനു് ആനുകൂല്യം നൽകുവാനോ എന്നു തോന്നുമാറു് അരിസ്റ്റോട്ടൽ അവനോടു് 37 വയസ്സിനോടടുക്കുമ്പോൾ വിവാഹം ചെയ്യുവാൻ ഉപദേശിക്കുന്നു 20 വയസ്സുള്ള ഒരു പെൺകുട്ടിയെയായിരിക്കണം വിവാഹം ചെയ്യേണ്ടതു്. 20 വയസ്സു തികയാൻ പോകുന്ന ഒരു പെൺകുട്ടി മുപ്പതുകാരനായ ഒരു പുരുഷനു് തുല്യയായിരിക്കും. എന്നാൽ 37 കാരനോടു് കിടപിടിക്കാൻ അവൾക്കു സാദ്ധ്യമല്ല വിവാഹത്തെ സംബന്ധിച്ച ഈ കണക്കുകൂട്ടലിൽ അരിസ്റ്റോട്ടലിനെ ഏറ്റവുമധികം ആകർഷിച്ചതു് നിരാശരായ പ്രസൂതരണ്ടു

വ്യക്തികളുടേയും മിക്കവാറും ഒരേസമയത്തുതന്നെ പ്രത്യുല്പാദനശക്തി നഷ്ടപ്പെടുമെന്ന ധാരണയാണ്. പുരുഷന്റെ ഉല്പാദനശക്തി നഷ്ടപ്പെടാതിരിക്കുകയും സ്ത്രീക്ക് പ്രസവിക്കാനുള്ള ശക്തി നഷ്ടപ്പെടുകയും ചെയ്യുകയാണെങ്കിൽ, അഥവാ മറിച്ചാണ സംഭവിക്കുന്നതെങ്കിൽ കലഹവും, അഭിപ്രായവ്യത്യാസങ്ങളും ഉണ്ടാവും. പുരുഷനു് 70 വയസ്സുവരെയും സ്ത്രീക്ക് 50 വയസ്സുവരെയുമാണ് സന്താനോല്പാദനശക്തി നിലനില്ക്കുന്നതായി കണക്കാക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതു്. ഈ കണക്കനുസരിച്ചാണ് മുകളിൽ പറഞ്ഞ പ്രകാരത്തിൽ വയസ്സ് നിർണ്ണയിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതു്. വളരെ ചെറുപ്പത്തിൽ സ്ത്രീപുരുഷസംയോഗം നടത്തുന്നതും സന്തത്യുല്പാദനം ചെയ്യുന്നതും ചീത്തയാണ്. അങ്ങിനെ ചെയ്താൽ സന്താനത്തിനും ശരിയായ വളർച്ചയുണ്ടാവില്ല. സ്ത്രീപ്രജകളായിരിക്കും അങ്ങിനത്തെ സന്താനങ്ങളും മിക്കവാറും. പ്രേമത്തെക്കാളും പ്രധാനപ്പെട്ടതാണ ആരോഗ്യം. ആരോഗ്യത്തിന്റെ കാര്യം മുൻനിർത്തി നോക്കുകയാണെങ്കിൽ വളരെ ചെറുപ്പത്തിൽ വിവാഹം ചെയ്യരുതു്. കുട്ടിപ്രായത്തിൽ വിവാഹിതയാവുന്ന സ്ത്രീയുടെ ആരോഗ്യം പറെറ നശിക്കും. പുരുഷനാണെങ്കിൽ അവരുടെ ശാരീരികമായ വളർച്ച് നിലയ്ക്കും. ഇത്തരം കാര്യങ്ങളിൽ ഒരു തീരുമാനമെടുക്കാൻ യുവാക്കളെ അനുവദിച്ചുകൂടാ. സ്റ്റെയിററിന്റെ നിയന്ത്രണത്തിലും മേൽനോട്ടത്തിലുമായിരിക്കണം ഇത്തരം കാര്യങ്ങളും നടത്തേണ്ടതു്. സ്ത്രീയുടേയും പുരുഷ

ന്റെയും ഏറ്റവും കുറഞ്ഞതും ഏറ്റവും കൂടിയതുമായ വിവാഹപ്രായം സ്റ്റേറ്റ് നിശ്ചയിക്കണം. സംയോഗത്തിന്നു പറ്റിയ കാലവും ജനസംഖ്യാവർദ്ധനവിന്റെ തോതും നിശ്ചയിക്കേണ്ടതു് സ്റ്റേറ്റുതന്നെ. ജനസംഖ്യ വർദ്ധിക്കുകയാണെങ്കിൽ ഗർഭഛിദ്രം നടപ്പിലാക്കുകതന്നെ വേണം. ഗർഭഛിദ്രം ഭ്രൂണഹത്യയാവരുതു്. പ്രജയ്ക്കു് ജീവൻ വെക്കുന്നതിന്നു മുമ്പായിരിക്കണം അതു്. ഓരോ സ്റ്റേറ്റിന്റേയും വിഭവങ്ങളും പദവിയും അനുസരിച്ചായിരിക്കണം അവിടത്തെ ജനസംഖ്യ. ജനസംഖ്യ തീരെ കുറഞ്ഞാൽ ഒരു സ്റ്റേറ്റിന്നു് സ്വയംപര്യാപ്തത ലഭിക്കുന്നതല്ല. വളരെ കൂടിയാൽ അവിടത്തെ ജീവിതം ദുസ്സഹമായിത്തീരും. അരിസ്റ്റോട്ടലിന്റെ അഭിപ്രായത്തിൽ അക്കാലത്തെ ഒരു സ്റ്റേറ്റിൽ പതിനായിരത്തിൽ കവിഞ്ഞ ജനസംഖ്യയുണ്ടായിക്കൂടാത്തതാണു്.

വിദ്യാഭ്യാസവും സ്റ്റേറ്റിന്റെ അധീനതയിലായിരിക്കണം. വിദ്യാഭ്യാസം സ്റ്റേറ്റുനിയന്ത്രണത്തിൽ വത്തിച്ചെങ്കിൽ മാത്രമേ ഗവമ്മേണ്ടിനും ഭരണഘടനയ്ക്കും ശാശ്വതത്വമുണ്ടാവുകയുള്ള ഗവമ്മേണ്ടിന്റെ സ്വഭാവത്തിന്നനുസരിച്ചു് ഓരോ പൌരനേയും വാർത്തെടുക്കണം. സ്റ്റേറ്റിന്റെ നിയന്ത്രണത്തിലുള്ള സ്കൂളുകളിലൂടെ വ്യവസായത്തിലും വ്യാപാരത്തിലും ഏർപ്പെട്ട ജനങ്ങളെ കൃഷിക്കാരായി മാറ്റണം. അങ്ങിനെ സ്വകാര്യസ്വത്തു് സമ്പ്രദായം നിലനിർത്തിക്കൊണ്ടു്, പൊതു ഉപയോഗത്തിന്നു് തങ്ങളുടെ സ്വത്തു് എങ്ങിനെ ചിലവഴി

ക്കണമെന്നു് ഓരോ വ്യക്തിയേയും പഠിപ്പിക്കേണ്ടതാണു്. നല്ല മനുഷ്യർ സ്വത്തിന്റെ പൊതു ഉപയോഗതത്വം മനസ്സിലാക്കി പ്രവർത്തിക്കും. 'സുഹൃത്തുക്കളെ സംബന്ധിച്ചേടത്തോളം എല്ലാ കാര്യങ്ങളും പൊതുവായിട്ടുള്ളതാണു്' എന്ന പഴമൊഴി അവർക്കു ബാധകമായിരിക്കും. എന്നാൽ വളർന്നുവരുന്ന പൌരനിൽ നിയമത്തോടുള്ള ബഹുമാനം വളർത്തിക്കൊണ്ടുവരിക എന്നതു് ഏറ്റവും പ്രധാനപ്പെട്ട ഒരു കാര്യമാണു്. അതില്ലാതെ ഒരു സ്റ്റേറിനും നിലനില്ക്കുക സാദ്ധ്യമല്ല. നല്ല പോലെ അനുസരണം ശീലിക്കാത്ത ഒരാൾക്കു നയിയ്ക്കുവാൻ കഴിയുകയില്ല എന്നൊരു പൊല്ലുണ്ടു്. ഒരു നല്ല പൌരനു് ഈ രണ്ടു ഗുണങ്ങളും ഉണ്ടായിരിക്കണം ഗവർമ്മെണ്ടു് നിയന്ത്രണത്തിലുള്ള സ്വാതന്ത്ര്യകർക്കു മാത്രമേ സാമൂഹ്യമായ ഐകൃം സ്ഥാപിക്കുവാൻ സാധിക്കൂ സ്റ്റേറു് വൈവിദ്ധ്യങ്ങളാൽ നിറഞ്ഞ ഒന്നാണു്. വിദ്യാഭ്യാസത്തിനു മാത്രമേ വൈവിദ്ധ്യപൂർണ്ണമായ സ്റ്റേറിനെ ഏകീകരിയ്ക്കാനും ഒരൊറ്റ സമുദായമായി നിലനിർത്തുവാനും കഴിയുകയുള്ളൂ രാഷ്ട്രീയ ജീവിതത്തിനു് സുരക്ഷയും ഭദ്രതയും കൈവരുന്നതു് സാമൂഹ്യമായ സംഘടനാശക്തിയിലൂടെയാണെന്നു് ഓരോ യുവാവിനേയും പഠിപ്പിക്കേണ്ടതാണു്. നിയമരഹിതം ഒരിയ്ക്കലും അനുവദിച്ചുകൂടാ. യഥാർത്ഥ സ്വാതന്ത്ര്യം നിയമവിധേയത്വത്തിൽനിന്നാണു് ഉണ്ടാവുന്നതു്. പൂർണ്ണതസിദ്ധിച്ച മനുഷ്യനാണു് എല്ലാ ജീവികളിലുംവെച്ചു് ശ്രേഷ്ഠൻ. എന്നാൽ ദുർവൃ

ത്തനാകട്ടെ എല്ലാറ്റിലുംവെച്ച് പീഡിതയാണ്. അനീതിയ്ക്ക് ആയുധബലംകൂടിയുണ്ടെങ്കിൽ അതു് അത്യന്തം ആപൽക്കരമാണ്. ജനനാൽതന്നെ മനുഷ്യൻ ബുദ്ധിയുടെ ബലത്തോടുകൂടിയവനാണ്. ഏതു പരിതസ്ഥിതിയേയും നേരിടുവാൻള്ള സ്വഭാവശുദ്ധിയും അവനിലുണ്ട്. സൽഗുണങ്ങളില്ലാത്ത മനുഷ്യൻ മൃഗത്തേക്കാൾ അധഃപതിച്ചവനാണ്. സാമൂഹ്യനിയന്ത്രണത്തിനു മാത്രമാണ് മനുഷ്യനിൽ സൽഗുണം വളത്തിക്കൊണ്ടുവരുവാൻ സാധിക്കുന്നതു്. ഭാഷണത്തിലൂടെ മനുഷ്യൻ സമുദായസൃഷ്ടിചെയ്തു. സമുദായത്തിലൂടെ ബുദ്ധിശക്തി ആവിഷ്കരിച്ചു. ബുദ്ധിശക്തിയിലൂടെ വ്യവസ്ഥിതി നടപ്പിലാക്കി. വ്യവസ്ഥിതിയിലൂടെ നാഗരീകതാ സ്ഥാപിച്ചു. ഇപ്രകാരം സുവ്യവസ്ഥിതമായ ഒരു രാഷ്ട്രത്തിൽ വ്യക്തിയ്ക്ക് വളരുവാനും വികസിക്കുവാനും ധാരാളം സന്ദർഭങ്ങളും നൽകപ്പെട്ടിരിയ്ക്കുന്നു ഏകാന്തമായ ഒരു ജീവിതം അവനു് ഈ സൌകര്യങ്ങളും നൽകുന്നതല്ല. ഏകാന്തമായ ജീവിതം നയിയ്ക്കുന്നതു് മൃഗമോ ദൈവമോ ആണ്.

അങ്ങിനെ നോക്കിയാൽ വിപ്ലവം മിക്കവാറും ബുദ്ധിശൂന്യമായ ഒരു ഏർപ്പാടാണെന്നു കാണാം. അതുകൊണ്ട് ചില നേട്ടങ്ങളെല്ലാം ഉണ്ടാവുമെങ്കിലും കൂടുതൽ ദോഷങ്ങളാണ് സംഭവിക്കുന്നതു്. പ്രധാനമായ ദോഷം സാമൂഹ്യക്രമവും വ്യവസ്ഥയും തകരുമെന്നതാണ്. സാമൂഹ്യവ്യവസ്ഥിതിയെ ആശ്രയിച്ചാണ് എല്ലാ രാഷ്ട്രീയ നന്മകളും സ്ഥിതിചെയ്യുന്നതു്. വിപ്ല

വത്തിന്റെ പ്രത്യക്ഷമായ പ്രത്യാഘാതങ്ങളും എന്തെല്ലാമാണെന്നു് നമുക്കു വ്യക്തമായി കണക്കാക്കുവാൻ കഴിയും. എന്നാൽ പരോക്ഷമായവ കണക്കാക്കപ്പെടാൻ കഴിയില്ല. അവ അത്യന്തം നാശകരങ്ങളുമാണു്. അല്പം ചില കാര്യങ്ങളും മാത്രം കണക്കിലെടുക്കുന്നവർക്കു് എളുപ്പത്തിൽ ഒരു തീരുമാനമെടുക്കാൻ കഴിയും. വളരെ കാലമായി നിലനിന്നുവരുന്ന ചില ശീലങ്ങളും അടിച്ചമർത്തപ്പെടുകയാണെങ്കിൽ അതിന്റെ ഭവിഷ്യത്തു് ഭയാനകമായിരിക്കും. ചിലപ്പോൾ അതു് ഒരു ഗവണ്മെണ്ടിനെ അട്ടിമറിയ്ക്കാൻപോലും പര്യാപ്തമായിത്തീർന്നേയ്ക്കും.

ജനങ്ങളും സ്വതവേ യാഥാസ്ഥിതികരാണു്. പഴയശീലങ്ങളും ഉപേക്ഷിക്കുവാൻ അവർ അത്ര എളുപ്പത്തിൽ തെയ്യാറാവുകയില്ല. നിയമങ്ങളെപ്പോലെ എളുപ്പത്തിൽ മാറാറാവുന്ന ഒന്നല്ല സ്വഭാവങ്ങളും. ഒരു ഭരണഘടനയ്ക്കു് ശാശ്വതത്വം ലഭിക്കണമെങ്കിൽ സമുദായത്തിലെ എല്ലാവിഭാഗങ്ങളിലുംപെട്ട ജനങ്ങളും അതനുസരിക്കണം. അതുകൊണ്ടു് വിപ്ലവം ഒഴിവാക്കാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്ന ഒരു ഭരണാധികാരി അമിതമായ ദാരിദ്ര്യവും ഒഴിവാക്കണം. യുദ്ധത്തിന്റെ നിവാരണത്തിനും അതു കൂടിയേ കഴിയൂ. ജനസംഖ്യ ക്രമാതീതമായി വർദ്ധിക്കുകയാണെങ്കിൽ കുറെപ്പേരെ മറ്റു സ്ഥലങ്ങളിൽ കുടിയേറി പാർപ്പിക്കണം. മാതൃമല്ല മതതത്വങ്ങളുടെ പ്രചാരം ആവശ്യമാണു്. സർവ്വാധിപതിയായ ഒരു ഭരണാധികാരി ഈശ്വരവിശ്വാസിയായിത്തീരേണ്ടതാണു്.

ഭരണാധികാരി മതത്തിലും ഈശ്വരനിലും വിശ്വസിക്കുന്നുണ്ടെന്നും ജനങ്ങൾക്കു് ബോദ്ധ്യംവരികയാണെങ്കിൽ അയാളെ അവർ ഭയപ്പെട്ടുന്നതല്ല അയാളിൽനിന്നും അനീതിയുണ്ടാവുമെന്ന പ്രതീക്ഷയും അവർക്കുണ്ടാവില്ല. അങ്ങിനെ ഭരണാധിപനെതിരായി ഒരു ഗൂഢാലോചന നടത്താൻ അവർ ഒരുങ്ങുകയില്ല. എന്തെന്നാൽ ദൈവം പോലും അയാൾക്കു സഹായിയാണെന്നും അവർക്കു് ബോദ്ധ്യപ്പെട്ടിരിക്കുമല്ലോ.

ജനാധിപത്യവും പ്രഭുവാഴ്ചയും

അങ്ങിനെ മതത്തിലും വിദ്യാഭ്യാസത്തിലും കുടുംബ ജീവിതത്തിലും വേണ്ട മൻകരുതലുകൾ ഏർപ്പെടുത്തുകയാണെങ്കിൽ സാധാരണഗതിയിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്ന ഏതു ഗവമ്മെണ്ടും നിലനില്ക്കുന്നതാണു്. ഏതുതരം ഗവമ്മെണ്ടിലും ഗുണങ്ങളും ദോഷങ്ങളുമുണ്ടു്. ഓരോ ഗവമ്മെണ്ടിനും ചില പ്രത്യേകതകൾ ഉണ്ടായിരിക്കുകയും ചെയ്യും. സൈദ്ധാന്തികമായി നോക്കിയാൽ ഏറ്റവും ഉത്തമനായ ഒരു മനുഷ്യനു് എല്ലാ രാഷ്ട്രീയാധികാരങ്ങളും നൽകുക എന്നതാണു് ആദർശപരമായ ഗവമ്മെണ്ടിന്റെ രൂപം. ഹോമർ പറയുന്നു: — "പലരുടേയും ഭരണം നല്ലതല്ല, ഉത്തമനായ ഒരു വ്യക്തിയായിരിക്കട്ടെ ഭരണകർത്താവും നാഥനും" അങ്ങിനെയുള്ള ഒരു മനുഷ്യനെ സംബന്ധിച്ചേടത്തോളം നിയമം ഒരു ഉപകരണം മാത്രമാണു്, സർവ്വസ്വമല്ല. "മഹത്തായ കഴിവുള്ളവർക്കു് നിയമം ആവശ്യമില്ല, അവർതന്നെ നിയമമാകുന്നു"

അവക്കുവേണ്ട ഒരു നിയമസംഹിത സൃഷ്ടിക്കേണ്ട ആവശ്യമില്ല. ആൻറിസ്തനീസിൻെറ ഒരു കഥയിൽ താഴെ പറയുന്ന ഭാഗം ഈ സന്ദർഭത്തിലേയ്ക്ക് പ്രസക്തമാണ്. മൃഗങ്ങൾ ഒരു സഭകൂടി. സഭയിൽവെച്ച് എല്ലാ മൃഗങ്ങളും സമത്വത്തിനുവേണ്ടി വാദിക്കുവാൻ തുടങ്ങി. അപ്പോൾ സിംഹങ്ങൾ മുയലുകളോട് ചോദിച്ചു: "നിങ്ങളുടെ വളഞ്ഞ നഖങ്ങൾ എവിടെയാണെന്നു കാണിക്കുക"

എന്നാൽ പ്രായോഗികമായി നോക്കിയാൽ ഏകാധിപത്യമാണ് ഏറ്റവും ഉഷ്ണിച്ച ഭരണമെന്നു കാണാം. അതിനു കാരണം അധികാരശക്തിയും സദ്ഗുണവും പരസ്പരപ്പൊരുത്തമില്ലാത്ത കൂട്ടുകാരായതാണ്. അതുകൊണ്ട് പ്രായോഗികമായി ഏറ്റവും നല്ല ഭരണം പ്രഭവാഴ്ചയാണ്. അറിവും പ്രാപ്തിയുമുള്ള അല്പം പേരുടെ ഭരണമാണത്. ഭരണകാര്യങ്ങൾ തീരുമാനിക്കേണ്ടത് പ്രാപ്തിയും അറിവും ഉള്ളവരായിരിക്കണം. ഭരണാധിപന്മാരുടെ സംഖ്യാബലത്തിൻെറ അടിസ്ഥാനത്തിലായിരിക്കരുത് അത്. ഒരു വൈദ്യനെ അറിയുവാൻ മറെറാരു വൈദ്യനേ കഴിയൂ അപ്രകാരംതന്നെ സാധാരണക്കാരെ അവക്കു തുല്യരായ ആളുകൾക്കു മാത്രമേ അറിയാൻ കഴിയൂ. ഈ തത്വമാണ് ആധുനിക തിരഞ്ഞെടുപ്പുകൾക്ക് നിദാനമായിട്ടുള്ളത്. എന്നാൽ അറിവുള്ളവക്കു മാത്രമാണ് ശരിയായ തിരഞ്ഞെടുപ്പു നടത്താൻ സാധിക്കുന്നത്. ഒരു രേഖാഗണിതശാസ്ത്രജ്ഞൻ രേഖാഗണിതത്തെ സംബന്ധിച്ച കാര്യങ്ങൾ ശരിയായി കൈ

കാര്യം ചെയ്യുന്നു. അപ്രകാരംതന്നെ ഒരു കപ്പിത്താൻ സമുദ്രത്തെ സംബന്ധിച്ച കാര്യങ്ങളും ശരിയായി തീരുമാനിക്കുന്നു. അതിനാൽ ന്യായാധിപന്മാരെ നിശ്ചയിക്കുകയും പിരിച്ചുവിടുകയും ചെയ്യുന്ന ജോലി ബഹുജനങ്ങളെ ഏല്പിക്കുന്നതു് യുക്തമല്ല

പരമ്പരാഗതമായ പ്രഭുഭരണത്തിനു് ശാശ്വതമായ ഒരു സാമ്പത്തികാടിസ്ഥാനം ഇല്ലെന്നുള്ള ഒരു ദോഷമുണ്ടു്. പരമ്പരാഗതമായ സമ്പത്തു് ചിലവാക്കുന്നതിനുള്ള അധികാരം തലമൂത്ത ആൾക്കാണു്. ഇതുനിമിത്തം പല വിഷമതകളും ഉണ്ടായിത്തീരുന്നു. ചിലപ്പോൾ മേധാവികൾ പ്രാപ്തി കുറഞ്ഞവരായിരിക്കും. അപ്പോൾ സമ്പത്തു് ദുർവ്യയം ചെയ്യപ്പെടാൻ സാദ്ധ്യതയുണ്ടു്. ഏതായാലും ഒരു സ്റ്റോറിലെ തലവന്മാരെ ജനങ്ങൾ അനുകരിക്കുമെന്നതിനു് സംശയമില്ലല്ലൊ. ഒരു കാര്യം തീച്ചയാണു്. പ്രഭുഭരണത്തിനു് പ്രഥമവും പ്രധാനവുമായി വേണ്ടതു് ഭരണാധിപന്മാരുടെ പ്രാപ്തിയാണു്. അതില്ലാത്ത ഒരു പ്രഭുഭരണം യഥാർത്ഥ പ്രഭുഭരണമായിരിക്കുന്നതല്ല.

ധനികവാഴ്ചയോടുള്ള ഒരു സമരത്തിന്റെ അനന്തരഫലമാണു് ജനാധിപത്യം. സമ്പത്തിനോടുള്ള അതിയായ പ്രേമംനിമിത്തം ഭരണാധിപവർഗ്ഗത്തിന്റെ സ്വാധീനശക്തി കുറയുന്നു. അങ്ങിനെ ജനങ്ങൾ സംഘടിക്കുകയും സ്വന്തം ഭരണാധിപന്മാരെ നിശ്ചയിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ഇതാണു് ജനാധിപത്യം. ദരിദ്രന്മാരുടെ ഈ

ഭരണത്തിനും ചില നേട്ടങ്ങളെല്ലാമുണ്ട്. സാധാരണക്കാരെ ഒറ്റതിരിച്ചു നോക്കിയാൽ അവർ കൊള്ളരുതാത്തവരായി കാണപ്പെട്ടമെങ്കിലും കൂട്ടായി എടുത്താൽ അറിവും പ്രാപ്തിയുമുള്ളവരെ അപേക്ഷിച്ച് അവരിൽ കൂടുതൽ നന്മകളുണ്ടെന്നു കാണാം. ഇതിനു് മറെറാരുദാഹരണം പറയാം. കലാവാസനയില്ലാത്തവരാണു് ചിലപ്പോൾ കലാകാരന്മാരുടെ കൃതികൾക്കു് മൂല്യനിണ്ണയം ചെയ്യുന്നതു്. ഒരു കെട്ടിടം പണിത ആളേക്കാൾ ആ കെട്ടിടത്തിന്റെ ഗുണദോഷങ്ങൾ അറിയുന്നതു് അതിൽ താമസിക്കുന്ന ഒരാളായിരിയ്ക്കും. ഒരു സദ്യയുടെ ഗുണത്തെ സംബന്ധിച്ച കൂടുതൽ അറിവ് വെപ്പുകാരനേക്കാൾ അതിഥിക്കായിരിക്കും. അല്പംപേരേ അപേക്ഷിച്ചു് അധികം പേരായിരിക്കും കൂടുതൽ അഴിമതി ചെയ്യാതിരിക്കുന്നതു്. വെള്ളം എത്രമാത്രം അധികമാണോ അത്രകണ്ടു് അതു് ചീത്തയാക്കുവാൻ പ്രയാസമുണ്ടു്. അല്പം വെള്ളമേയുള്ളവെങ്കിൽ അതു് എളുപ്പത്തിൽ ചീത്തയാക്കാം. ഒരു വ്യക്തിയെ സംബന്ധിച്ചേടത്തോളം കോപം മുതലായ വികാരങ്ങൾക്കു് അടിമപ്പെട്ടു് പ്രവർത്തിക്കാനുള്ള സാദ്ധ്യതയുണ്ടു്. അതിനാൽ ആയാളുടെ തീരുമാനങ്ങൾ ചിലപ്പോൾ പക്ഷവാതിത്വത്തോടുകൂടിയതായിരിക്കും എന്നാൽ കുറെ അധികം പേരുണ്ടെങ്കിൽ പെട്ടെന്നു് വികാരങ്ങൾക്കടിമപ്പെട്ടു് അവർ സാഹസം പ്രവർത്തിക്കുമെന്നു് ഒരിക്കലും പ്രതീക്ഷിച്ചുകൂടാ.

എന്നാലും ജനാധിപത്യം പൊതുവിൽ പ്രഭുഭരണത്തേക്കാൾ തരം താണതാണെന്നു് അരിസ്റ്റോട്ടൽ പറയു

ന്നു. കാരണം അതു് സമത്വത്തേക്കുറിച്ചു് തെറ്റായ ഒരു ധാരണയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിലാണു് നിലകൊള്ളുന്നതു്. ഒരു കാര്യത്തിൽ സമാനതയുള്ളവർ എല്ലാ കാര്യങ്ങളിലും സമന്മാരായിരിക്കും എന്നതാണു് അതിന്റെ വിശ്വാസം. എന്തെന്നാൽ എല്ലാ മനുഷ്യർക്കും തുല്യം സമന്മാരാണെന്നു് വീറോടെ വാദിക്കാനുള്ള സ്വാതന്ത്ര്യമുണ്ടല്ലൊ. തൽഫലമായി സംഖ്യാബലത്തിന്റെപേരിൽ പ്രാപ്തി അവഗണിക്കപ്പെടുന്നു. എന്നാൽ സംഖ്യാബലമാകട്ടെ തന്ത്രങ്ങൾ പ്രയോഗിച്ചു് ഉണ്ടാക്കപ്പെടുകയാണു്. എന്തെന്നാൽ ജനങ്ങളെ എളുപ്പത്തിൽ വഴിതെറ്റിക്കുവാൻ കഴിയും അവർക്കു് വിവേചനശക്തി തീരെയില്ല. അതുകൊണ്ടു് ബുദ്ധിമാന്മാർക്കു മാത്രമേ വോട്ടവകാശം നൽകിക്കൂടൂ. യഥാർത്ഥത്തിൽ നമുക്കാവശ്യമായിട്ടുള്ളതു് ജനാധിപത്യത്തിന്റെയും പ്രഭുഭരണത്തിന്റെയും ഒരു സമ്മിശ്ര ശാസനക്രമമാണു്.

നിയമവിധേയത്വമുള്ള ഒരു ഗവമ്മെണ്ടു് അഭിലഷണീയമായ ഈ സമ്മിശ്ര പദ്ധതിയെ സ്വാഗതം ചെയ്യുന്നു. ഏറ്റവും നല്ല ഗവമ്മെണ്ടു് എന്നതിനെ വിളിച്ചുകൂടാ. കുലീനന്മാരുടെ വിദ്യാഭ്യാസസമ്പ്രദായമായിരിക്കും അതിലുണ്ടായിരിക്കുക. എന്നിരുന്നാലും നിലവിലുള്ളതിൽവെച്ചു് ഏറ്റവും നല്ല ഒരു ശാസനക്രമമായിരിക്കും അതു്. മിക്ക രാഷ്ട്രങ്ങൾക്കും പറ്റിയ ഭരണഘടന എന്തെന്നും ഭൂരിപക്ഷം മനുഷ്യർക്കും അഭിലഷണീയമായ നല്ല ജീവിതം എന്തെന്നും നാം അന്വേഷിക്കണം.

സാധാരണ ജനങ്ങൾക്ക് അപ്രാപ്യമായ ഉന്നത നിലവാരം പ്രതീക്ഷിക്കുന്നതു് തെറ്റാണു്. അപ്രകാരംതന്നെ അതിബുദ്ധിമാന്മാർക്ക് നൽകപ്പെടാൻ പറ്റിയൊരു വിദ്യാഭ്യാസ ക്രമവും ആവിഷ്കരിക്കേണ്ടതില്ല. അങ്ങിനെ ആദർശപരമായ ഒരു രാഷ്ട്രം കെട്ടിപ്പടുക്കുക സാദ്ധ്യമല്ല. എന്നാൽ ഭൂരിപക്ഷം ജനങ്ങളേയും ഉൾക്കൊള്ളിക്കുവാൻ കഴിയുന്ന ഒരു നല്ല ജീവിതക്രമം സൃഷ്ടിക്കണം. അങ്ങിനെ ഭൂരിപക്ഷം രാഷ്ട്രങ്ങൾക്കും സ്വീകാര്യമായ ഒരു ഭരണഘടനയായിരിക്കണം ഉണ്ടാക്കേണ്ടതു്. ഒന്നാമതായി പ്രസ്തുത പൊതുതത്വം നടപ്പിൽ വരുത്തുന്നതു് ഏതെങ്കിലും ഒരു രാഷ്ട്രത്തിന്റെ തിരഞ്ഞെടുക്കപ്പെട്ട ഒരു ഭാഗത്തായിരിക്കണം. തങ്ങൾക്ക് ഏറ്റവും സുശക്തമായിത്തീരണമെന്നു് ആഗ്രഹിക്കുന്ന ഒരു രാഷ്ട്രത്തിലായിരിക്കണം ഇതു്. ജനസംഖ്യയിലോ സമ്പത്തിലോ സൈന്യപരമായോ രാഷ്ട്രീയമായോ ഉള്ള കഴിവിലോ ആയിരിക്കരുതു് ശക്തി വർദ്ധിപ്പിക്കുവാൻ ശ്രമിക്കുന്നതു്. സ്വാതന്ത്ര്യം, സമ്പത്തു്, സംസ്കാരം, കുലീനത എന്നീ കാര്യങ്ങളിലെല്ലാം സുശക്തമായിരിക്കണം. അപ്രകാരംതന്നെ ജനസംഖ്യയുടെ കാര്യത്തിലും മുൻപന്തിയിൽ നില്ക്കണം ഭരണഘടനാവിധേയമായ ഇത്തരമൊരു ഗവൺമെന്റിന്റെ സഹായത്തിനു് ഒരു സാമ്പത്തികഭദ്രതയുള്ള ഭൂരിപക്ഷത്തെ നമുക്കെവിടെനിന്നു ലഭിക്കുമെന്നുള്ളതാണു് പ്രശ്നം. മദ്ധ്യവർത്തികളിൽ മേലേക്കിടയിൽ നില്ക്കുന്നവർ മാത്രമായിരിക്കും അതു്. അങ്ങിനെ ജനാധിപത്യത്തി

ന്റെയും പ്രഭ്വരണത്തിന്റെയും ഇടയിലുള്ള നിയമവിധേയ ശാസനക്രമത്തെപ്പോലെ ഇവിടെയും നമുക്കൊരു നല്ല മാഗ്ദ്ധമുണ്ട്. എല്ലാ ഉദ്യോഗങ്ങളും സവ്വർക്കുംവേണ്ടി നീക്കിവെക്കപ്പെട്ടകയാണെങ്കിൽ രാഷ്ട്രം തികച്ചും ജനാധിപത്യപരമായിരിക്കും. എന്നാൽ പ്രാപ്തിയും പരിചയവുമുള്ള അല്പം ചിലർക്കു നീക്കിവെയ്ക്കപ്പെട്ടകയാണെങ്കിൽ രാഷ്ട്രത്തിനു പ്രഭുതത്വം കൂടുതൽ ഉണ്ടായിരിക്കും. ഇപ്രകാരം ഏതു പോയൻറിൽക്കൂടി നോക്കിയാലും നമ്മുടെ രാഷ്ട്രീയ പ്രശ്നത്തിനു ഒരേയൊരു പരിഹാരം മാത്രമാണും കാണാൻ കഴിയുന്നതു്. ലക്ഷ്യങ്ങളും നിണ്ണയിക്കേണ്ടതു് സമുദായമാണു്. എന്നാൽ വിദഗ്ദ്ധന്മാർ മാത്രമേ മാഗ്ദ്ധങ്ങളും കണ്ടുപിടിയ്ക്കുകയും പ്രസ്തുത മാഗ്ദ്ധങ്ങളിലൂടെ പ്രവത്തിക്കുകയും ചെയ്യുകയുള്ളൂ. അവസരസമത്വം നൽകപ്പെടണം. പക്ഷെ ഉത്തരവാദിത്വപ്പെട്ട ഉദ്യോഗങ്ങളും വഹിക്കുന്നതു് പ്രാപ്തരും പരിചയസമ്പന്നരുമായിരിക്കണം.

നിരൂപണം

മേൽപ്രസ്താവിച്ച പ്രകാരം വിചിത്രമായ ഒരു തത്വ ശാസ്ത്രമാണ് അരിസ്റ്റോട്ടൽ ആവിഷ്കരിച്ചിട്ടുള്ളതു്. പൊതുവിൽ അരിസ്റ്റോട്ടലിൽ ഒരു വിശ്വാസരാഹിത്യം കാണപ്പെട്ടുന്നു. യാതൊന്നിലും അദ്ദേഹത്തിനു് പൂർണ്ണമായ വിശ്വാസമില്ല. യാതൊന്നിനേയും അദ്ദേഹം അഭിനന്ദിച്ചിട്ടുമില്ല. അങ്ങിനെ നോക്കിയാൽ പ്ലാറോവിനെപ്പോലെ ഒരു പരിഷ്കരണവാദിയല്ല അദ്ദേഹമെന്നു കാണാം. മനുഷ്യസമുദായത്തെ മുഴുവൻ സമൂലപരിവർത്തനം ചെയ്യുന്നതിനു് ആവേശപൂർവ്വം പ്രവർത്തിച്ച മഹാനായ ആ ആദർശവാദി—പ്ലാറോ—തന്റെ സഹയാത്രികളെ ഒന്നൊഴിയാതെ പരിഷ്കരിക്കാൻ ശ്രമിച്ചു. പ്ലാറോവിന്റെ ധീരമായ മൌലികഭാവനയോ സമുജ്ജ്വലമായ കല്പനാശക്തിയോ ഉദാരമായ വ്യാമോഹചിന്തയോ അരിസ്റ്റോട്ടലിൽ കാണപ്പെട്ടുന്നില്ല. സംശയാലുവായിരുന്നു അദ്ദേഹം.

ന്യായശാസ്ത്രത്തിന്റെ സഹായത്തോടുകൂടിയായിരിക്കണം കാര്യങ്ങൾ തീരുമാനിക്കുന്നതു് എന്ന സിദ്ധാന്തത്തിൽ അരിസ്റ്റോട്ടൽ അടിയുറച്ചു് വിശ്വസിച്ചിരുന്നു. ന്യായവാദത്തിലൂടെ മനുഷ്യൻ യുക്തിയുക്തമായ ഒരു തീരുമാനത്തിൽ എന്നെത്തുമെന്നു് അദ്ദേഹം കരുതി. എന്നാൽ അതു് മറെറാരു ചിന്താഗതിയെ എതിർത്തു തോല്പിക്കാനുള്ള സ്വന്തം ബുദ്ധിശക്തിയുടെ കഴിവായിമാത്രമാണു് രൂപാന്തരപ്പെട്ടതു്. സാഹചര്യങ്ങളിൽനിന്നാണു് ചിന്ത ഉത്ഭവിക്കുന്നതെന്നും നിഗമനങ്ങളിൽ എത്തിച്ചേരുന്നതെന്നും അദ്ദേഹം വിചാരിക്കുന്നു. എന്നാൽ യഥാർത്ഥത്തിൽ സാങ്കല്പികനിഗമനങ്ങളിൽനിന്നാണു് ഉൽഭവിക്കുകയും പ്രസ്തുത നിഗമനങ്ങളെ നീതീകരിക്കുന്ന സാഹചര്യങ്ങൾ അന്വേഷിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതു്. അങ്ങിനെ കുറപ്പെട്ടതും നിയന്ത്രിതവുമായ പര്യവേഷണത്തിന്റെ വ്യവസ്ഥകളുടെ വെളിച്ചത്തിൽ പ്രത്യേകസംഭവങ്ങളെ അതു് നിരീക്ഷണം ചെയ്യുന്നു. പക്ഷെ രണ്ടായിരം കൊല്ലങ്ങൾക്കുമുമ്പാണു് അരിസ്റ്റോട്ടൽ തന്റെ ലോജിക്കു് നമ്മുടെ മുമ്പിൽ അവതരിപ്പിച്ചിട്ടുള്ളതെന്ന വസ്തുത നാം മറന്നുകൂടാ. മനുഷ്യന്റെ ചിന്താമണ്ഡലത്തിനു് അതിനുശേഷം എത്രമാത്രം വികാസം സംഭവിച്ചുകഴിഞ്ഞു!

സമുചിതമായ പര്യവേഷണത്തിന്റേയും അതിൽനിന്നുൽഭവിക്കുന്ന പ്രത്യക്ഷ നിഗമനങ്ങളുടേയും ഒരുപക്ഷെ അരിസ്റ്റോട്ടലിന്റെ പ്രകൃതിവിജ്ഞാനം അപൂർണ്ണമായിരിക്കാം. വസ്തുക്കളുടെ ശേഖരണവും തരംതിരിക്കലു

മായിരുന്ന അദ്ദേഹം പ്രധാനമായും ചെയ്തിരുന്നതു്. അ
ങ്ങിനെ ഓരോവിഭാഗത്തിലും അദ്ദേഹം തരംതിരിക്കപ്പെട്ട
വസ്തുക്കളുടെ പട്ടിക നിമ്മിച്ചു. അതോടൊപ്പംതന്നെ നി
രീക്ഷണവുംനടന്നു. അദ്ധ്യാത്മശാസ്ത്രസംബന്ധമായ പ്ലാ
റോവിന്റെ നിരീക്ഷണംപോലെയായിരുന്നു അതു്.
അങ്ങിനെ ഓരോ വിജ്ഞാനശാഖയിലും അദ്ദേഹം കൈ
വെയ്ക്കുകയും തന്റേതായ ഒരു സമ്പ്രദായത്തിൽ അഭിപ്രാ
യങ്ങൾ രേഖപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തു അക്കാലത്തെ ഗ്രീക്ക
ചിന്താഗതിയുടെ ദോഷം ഇവിടെ കാണപ്പെടുന്നുണ്ടു്.
അനുശാസനയുക്തമായിരുന്നില്ല അതു്. സുവ്യക്തവും
ദാർഢ്യവും അതിനുണ്ടായിരുന്നില്ല അനിയന്ത്രിതമായി
അതു് അങ്ങിനെ സഞ്ചരിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. തന്നിമിത്തം
വളരെ ബുദ്ധിപ്പാടോടുകൂടിയാണു് സിദ്ധാന്തങ്ങളും നിഗ
മനങ്ങളും ആവിഷ്കരിച്ചതു്. അങ്ങിനെ ഗ്രീക്കുദർശനം
അപ്രാപ്യമായ ഔന്നത്യത്തിലേയ്ക്കുയർന്നു. എന്നാൽ ഗ്രീ
ക്കുസയൻസാകട്ടെ പിന്നിൽപ്പെട്ടു. ഇന്നത്തെ സ്ഥിതി
ഇതിന്റെ നേരെ വിപരീതമാണു്. സയൻസിന്റെ അ
നുഗ്രഹങ്ങളാണു് എവിടെ നോക്കിയാലും ഇന്നു നാം കാ
ണുന്നതു്. വിശ്ലേഷണമനോഭാവം മാത്രമേ നമ്മളിൽ
നിലകൊള്ളുന്നുള്ളു. അങ്ങിനെ വൈശേഷീകരണം വ
ർദ്ധിച്ചുവരുന്നു. സമന്വയഭാവത്തിനു് ഇന്നു് പ്രസക്തി
യില്ല. അതുകൊണ്ടു് സമന്വയാത്മകവും ഏകീകരണ
വുമായ ഒരു തത്വശാസ്ത്രം നമുക്കു അത്യന്താപേക്ഷിതമാ
യിത്തീർന്നിട്ടുണ്ടു്. ആധുനികലോകത്തിനു് അതുകൊണ്ടു

മാത്രമേ രക്ഷ ലഭിക്കുകയുള്ളൂ. നമ്മളും ഇന്നു് സമ്പൂർണ്ണ മനുഷ്യരല്ല, അപൂർണ്ണർ മാത്രമാണു് എന്ന കാര്യം ഈ അവസരത്തിൽ ഓർമ്മിക്കുന്നതു നന്നു്.

അരിസ്റ്റോട്ടലിന്റെ നീതിശാസ്ത്രം അദ്ദേഹത്തിന്റെ ന്യായശാസ്ത്രത്തിന്റെ ഒരു ഭാഗമാണു്. ആദർശപരമായ ജീവിതം ഒരു ന്യായവാദമാണു്. അദ്ദേഹം നമുക്കു നൽകുന്നതു് വിശദീകരണങ്ങളാണു്, പ്രോഗതിയല്ല. ഒരു പഴയ നിരൂപകൻ അദ്ദേഹത്തെ മിതവാദി എന്നു വിളിക്കുകയുണ്ടായി. തീവ്രവാദികളും അദ്ദേഹത്തിന്റെ നീതിശാസ്ത്രത്തെ സാഹിത്യത്തിൽവെച്ചു് ഏറ്റവും പഴഞ്ചനും ശ്രുഷ്കവുമായ കൃതി എന്നു പറഞ്ഞിരുന്നു. അരിസ്റ്റോട്ടലിന്റെ നീതിശാസ്ത്രം തികച്ചും ശരിയാണെന്നു് തന്റെ സമകാലീനരായ ഓക്സ്ഫോർഡ് ട്യൂട്ടർമാർ വിശ്വസിച്ചിരുന്നതായി മാത്യു അർണോൾഡ് പ്രസ്താവിക്കുന്നു. മുന്നൂറു കൊല്ലങ്ങളോളം നീതിശാസ്ത്രവും രാഷ്ട്രവിജ്ഞാനീയവും ബ്രിട്ടീഷുഭരണാധിപന്മാരുടെ മാനസികജീവിതത്തെ നിയന്ത്രിച്ചിരുന്നതായി കാണുന്നു. ഇതു് ഒരു വലിയ നേട്ടമാണെങ്കിലും കാര്യശേഷിയുടെ രംഗത്തിൽ വലിയ കോട്ടങ്ങളും അനുഭവപ്പെട്ടു.

ഏതായാലും അരിസ്റ്റോട്ടലിനെ പൂർണ്ണമായും ഒരു ഗ്രീക്കുകാരനാണെന്നു പറഞ്ഞുകൂടാ. ഏതൻസിലേയ്ക്കു വരുന്നതിനു മുമ്പുതന്നെ അദ്ദേഹത്തിനു് വളർച്ചയും വികാസവും എത്തിയിരുന്നു. ഏതൻസുകാരുടെ പ്രത്യേകതകളൊന്നും അദ്ദേഹത്തിലുണ്ടായിരുന്നില്ല. ബഹുഭൂരിപക്ഷം

ടോട്ടകൂടിയും വിവേകശൂന്യമായും ഉള്ള രാഷ്ട്രീയപരീക്ഷ
ണങ്ങളൊന്നും അദ്ദേഹം നടത്തിയില്ല. ഗ്രീക്കുകാരിലുള്ള
ഒരു വലിയ ദോഷം ഇതായിരുന്നു. അവർക്ക് ഏകീകൃ
തമായ ഒരു ശക്തിയായിത്തീരാൻ കഴിയാത്തതും ഇതു
കൊണ്ടായിരുന്നു. തീവ്രവാദത്തിനു് സർവ്വഥാ എതിരാ
യിരുന്ന അരിസ്റ്റോട്ടൽ അതൊഴിവാക്കാൻ കഴിയുന്നതും
ശ്രമിക്കുകയുണ്ടായി. പക്ഷെ അദ്ദേഹത്തിന്റേതായി
യാതൊന്നും അവശേഷിച്ചില്ല. അവ്യവസ്ഥയെ ഏറ
വുമധികം ഭയപ്പെട്ടിരുന്ന അദ്ദേഹത്തിനു് അടിമത്ത
ത്തിന്റെ ഇരുണ്ടവശങ്ങൾ കാണാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. അ
നിശ്ചിതമായ മാറ്റങ്ങൾ വരുത്തുന്നതിൽ അദ്ദേഹത്തി
നുള്ള വൈമനസ്യം മരണത്തോടൊപ്പം നിശ്ചലമായ
ഒരു സ്ഥിതിവിശേഷം നിലനിത്തിക്കൊണ്ടുപോകുവാൻ
പ്രേരണനൽകി. എല്ലാ ശാശ്വത പരിവർത്തനങ്ങൾക്കും
ആധാരമായിട്ടുള്ളതു് ലോകത്തിന്റെ പ്രവാഹ നിയമ
മാണെന്ന ഹെരാക്ലീറ്റസ്സിന്റെ സിദ്ധാന്തത്തോടു് അ
ദ്ദേഹം യോജിച്ചില്ല. അങ്ങിനെ നിശ്ചലതത്വം ശാശ്വത
തത്വമല്ലെന്ന വാദത്തെ അദ്ദേഹം തിരസ്കരിച്ചു. നിസ്വാ
ർത്ഥരും അത്യാഗ്രഹമില്ലാത്തവരുമായ ഒരുപിടി വലിയ
ആളുകൾക്കുവേണ്ടിയുള്ളതാണു് പ്ലാറ്റോവിന്റെ കമ്മ്യൂ
ണിസമെന്നു് അദ്ദേഹം വിസ്മരിച്ചു. അതുകൊണ്ടാണു്
സദ്കാര്യസദ്ധു് അനുവദനീയമാണെങ്കിലും എല്ലാ
സദ്ധുക്കളുടെയും ഉപയോഗം പൊതു അടിസ്ഥാ
നത്തിലായിരിക്കണമെന്ന പ്ലാറ്റോവിന്റെ അഭിപ്രായ

ത്തെ അദ്ദേഹം ഏറെ പാട്ടന്നതു്. ഉല്പാദനോപകരണങ്ങളുടെ ഉടമാവകാശം വ്യക്തികളിൽ നിക്ഷിപ്തമായിരിക്കുന്നേടത്തോളംകാലം അതു് സാധാരണക്കാരുടെ ക്രയശക്തിയെ ബാധിയ്ക്കുമെന്നു് അദ്ദേഹം കരുതിയിരുന്നില്ല. അങ്ങിനെ കരുതുവാൻ ആവശ്യമായ അനുഭവങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജീവിതത്തിൽ ഉണ്ടായിരുന്നതുമില്ല. വ്യവസായ ഉടമകളുടെ ശക്തിയും നിയന്ത്രണവും ആപൽക്കരമാംവണ്ണം വർദ്ധിച്ചു് സാധാരണ ജനങ്ങളുടെ ജീവിതത്തെ ഭാരപ്രചമാക്കിത്തീർത്ത കഥ അരിസ്റ്റോട്ടലിനു് അറിവുണ്ടായിരുന്നില്ല. ഇപ്രകാരം കൃത്രിമവും നാശകരവുമായ ഒരു അസമത്വം സൃഷ്ടിക്കപ്പെട്ടിരുന്നതായി അരിസ്റ്റോട്ടൽ മനസ്സിലാക്കിയിരുന്നില്ല.

എന്നാൽ അരിസ്റ്റോട്ടലിനെ സംബന്ധിച്ച മേൽപ്പറഞ്ഞ വിമർശനങ്ങൾ നിസ്സാരമായവയാണു്. ബൃഹത്തും അത്ഭുതാവഹവുമായിരുന്ന അദ്ദേഹത്തിന്റെ ബൌദ്ധികപ്രവർത്തനങ്ങൾ. ഒരു വ്യക്തിയ്ക്കു ചെയ്യാൻ കഴിയാത്ത അതിമഹത്തായ കാര്യങ്ങളാണു് അദ്ദേഹം ചെയ്തുവെച്ചിട്ടുള്ളതു്. ലോകത്തിൽ ഇന്നേവരെ ഒരു ചിന്തകനും നിർവ്വഹിക്കാത്ത ഒരു കാര്യമാണിതു്. പിന്നീടുണ്ടായ എല്ലാ ചിന്തകന്മാരും അരിസ്റ്റോട്ടലിന്റെ സിദ്ധാന്തങ്ങളെ ആശ്രയിച്ചാണു് തങ്ങളുടെ ചിന്തകൾക്കു രൂപം കൊടുത്തതും സത്യം കണ്ടുപിടിക്കാൻ ശ്രമിച്ചതും. അലക്സാൻഡ്രിയയിലെ വൈഭവപൂർണ്ണവും പ്രഭാവോല്ലാടകവുമായ സംസ്കാരത്തിൽ ജീവിച്ച അരിസ്റ്റോ

ട്ടലിൽ ശാസ്ത്രീയമായ ഒരു ഉത്തേജനം കാണാമായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃതികൾ പിന്നീടുണ്ടായ പലർക്കും അനുശാസിതവും മൌലികവുമായ ചിന്താഗതി വളർത്തിക്കൊണ്ടു വരുന്നതിനു് സഹായകമായി. ക്രിസ്തുവർഷം അഞ്ചാം നൂറ്റാണ്ടിൽ അരിസ്റ്റോട്ടലിന്റെ കൃതികൾ സിറിയൻ ഭാഷയിലേയ്ക്കു തർജ്ജമചെയ്യപ്പെട്ടു. പത്താം നൂറ്റാണ്ടിൽ അറബിയിലേക്കും ഹിബ്രുവിലേയ്ക്കും വിവർത്തനം ചെയ്തു. 1225 ലാണു് ലാറ്റിൻ വിവർത്തനങ്ങളുണ്ടായതു്. യൂറോപ്യൻ തത്വശാസ്ത്രത്തിന്റെ അടിസ്ഥാന ഗ്രന്ഥങ്ങളാണു് അരിസ്റ്റോട്ടലിന്റെ കൃതികൾ. എല്ലാ വിഷയങ്ങളെക്കുറിച്ചും അദ്ദേഹം അഭിപ്രായം പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടു്.

അന്ത്യകാലവും മരണവും

അവസാനകാലമായപ്പോഴെയ്ക്കും അരിസ്റ്റോട്ടലിന്നു് തന്റെ ജീവിതത്തിൽ അത്യധികം വിഷമതകളും അനുഭവപ്പെടുകയുണ്ടായി. അദ്ദേഹത്തിന്റെ മരുമകനായ കലിസ്ഥനീസ് അലക്സാണ്ടറെ ദൈവമായി കരുതി ആരാധിക്കാൻ തെയ്യാറില്ലാത്തതുകൊണ്ടു് അലക്സാണ്ടർ അയാളെ ശിക്ഷിക്കുവാൻ തെയ്യാറായി. ഇതിനെതിരായി അരിസ്റ്റോട്ടലിന്നു് സ്വരമയത്തേണ്ടിവന്നു. അപ്പോൾ വേണ്ടിവന്നാൽ ദാർശനികന്മാരെപ്പോലും വധിക്കുവാനുള്ള അധികാരം തനിക്കുണ്ടെന്നു് അലക്സാണ്ടർ അദ്ദേഹത്തെ അറിയിച്ചു. ഈ അവസരത്തിൽ ഏതൻസിലെ ജനങ്ങൾക്കിടയിൽ അദ്ദേഹം അലാക്സാണ്ടർക്കുവേണ്ടി വാദിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുകയായിരുന്നു. സുശക്തമായ ഒരു കേന്ദ്രഭരണസത്തയുടെ കീഴിൽ മാത്രമേ സംസ്കാരവും ശാസ്ത്രവും വികസിക്കുകയുള്ളുവെന്നും ഗ്രീസ്സിന്റെ ഏകീകരണത്തിൽക്കൂടി മാത്രമേ അതു് സാദ്ധ്യമാവൂ എന്നും വിശ്വ

സിച്ചിരുന്നു. അലക്സാണ്ടർക്കു് ഗ്രീസ്സിനെ ഏകീകരിക്കാനും സുശക്തമായ ഒരു ഭരണത്തിൻകീഴിലാക്കാനും കഴിയുമെന്നു് അദ്ദേഹം കണ്ടു. സ്വാതന്ത്ര്യത്തിനുവേണ്ടി ദാഹിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന ഏതൻസിലെ നിവാസികൾ അരിസ്റ്റോട്ടലിന്റെ നേർക്കു് അവരുടെ അമർഷം പ്രദർശിപ്പിച്ചു. നഗരമദ്ധ്യത്തിൽ അലക്സാണ്ടർ അരിസ്റ്റോട്ടലിന്റെ ഒരു പ്രതിമ സ്ഥാപിച്ചതോടുകൂടി ഏതൻസിലെ ജനങ്ങളുടെ കോപം വർദ്ധിച്ചു. ഈ സന്ദർഭത്തിൽ നീതിശാസ്ത്രമെഴുതിയ അരിസ്റ്റോട്ടലിന്റെ ചിത്രമല്ല നാം അവിടെ കാണുന്നതു്. പ്രശാന്തനും പക്വമതിയുമായ ഒരാളായിരുന്നില്ല അദ്ദേഹം. തന്നെ നാലുഭാഗത്തുനിന്നും എതിർത്തിരുന്ന ശത്രുക്കളോടു് വീറോടെ പടപൊരുതുവാൻ തെയ്യാറായി നില്ക്കുന്ന ഒരു സമരവീരനായിരുന്നു പ്ലാറോവിന്റെ അക്കാഡമിയിലെ വിദ്യാർത്ഥികളും ഐസോക്രാറ്റസ്സിന്റെ പ്രസംഗപരിശീലനവിദ്യാലയത്തിലെ അദ്ധ്യേതാക്കളും അരിശം മൂത്ത പൊതുജനങ്ങളും ഏകസ്വരത്തിൽ അരിസ്റ്റോട്ടലിനെ നാടുകടത്തുകയോ വധിക്കുകയോ ചെയ്യണമെന്നു മുറവിളികൂട്ടി.

അങ്ങിനെ ബി സി 323ൽ പെട്ടെന്നു് അലക്സാണ്ടർ മരിച്ചു. ഏതൻസ് നിവാസികൾ ആഹ്ലാദംകൊണ്ടാടി മാസിഡോണിയൻ കക്ഷി നശിപ്പിക്കപ്പെട്ടു. ഏതൻസ് സ്വതന്ത്രമായതായി പ്രഖ്യാപിക്കപ്പെട്ടു. അലക്സാണ്ടറുടെ അനന്തരാവകാശിയും അരിസ്റ്റോട്ടലിന്റെ സുഹൃത്തുമായ അൻറിപാറ്റർ വിപ്ലവകാരികളായ നഗരവാസികളെ അമർത്തുവാൻ തന്റെ സൈന്യങ്ങളുമായി

മുമ്പോട്ടുവന്നു. മാസിഡോണിയൻ കക്ഷിക്കാരെല്ലാം ഒളിച്ചോടി. യൂറിമെണ്ടൻ എന്ന പ്രധാനപുരോഹിതൻ അരിസ്റ്റോട്ടലിനെതിരായ ഒരു ആരോപണവുമായി പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടു. പ്രാർത്ഥനയും ബലിയും നിരർത്ഥകങ്ങളാണെന്നു് പ്രചരിപ്പിച്ചു എന്നതായിരുന്നു ആരോപണം. തന്നെ വിചാരണചെയ്യാൻ പോകയാണെന്നു് അരിസ്റ്റോട്ടൽ കണ്ടു. സോക്രട്ടീസിനെ വധിച്ച ജനങ്ങൾക്കുള്ളതിനേക്കാൾ കൂടുതൽ ആവേശം അരിസ്റ്റോട്ടലിന്റെ എതിരാളികൾക്കുണ്ടായിരുന്നു. അദ്ദേഹം ഏറ്റവും തന്റേടത്തോടുകൂടി നഗരം വിട്ടുപോയി. തത്വശാസ്ത്രത്തോടു് രണ്ടാമതു് ഒരനീതി പ്രവർത്തിക്കാൻ ഏതൻസിനെ അനുവദിക്കുകയില്ലെന്നു പറഞ്ഞാണു് അദ്ദേഹം നഗരം വിട്ടതു്. ഇതു ഭീരുത്വമായിരുന്നില്ല. അപരാധം ചുമത്തപ്പെട്ടവന്നു ഏതൊരാൾക്കും നഗരം വിട്ടുപോകാനുള്ള സ്വാതന്ത്ര്യം അക്കാലത്തു് ഏതൻസിൽ നൽകപ്പെട്ടിരുന്നു. കാൽസിസ്സിൽ എത്തിയശേഷം അദ്ദേഹം രോഗബാധിതനായി. തനിക്കെതിരായി എല്ലാഭാഗത്തുനിന്നും നേരിട്ട ശക്തിയായ എതിർപ്പുനിമിത്തം അത്യധികം നിരാശനായ വൃദ്ധനായ ആ ദാർശനികൻ വിഷം കഴിച്ചു് ആത്മഹത്യചെയ്തതാണെന്നു പറയപ്പെടുന്നു. ഏതായാലും അദ്ദേഹത്തിന്റെ രോഗം സുഖപ്പെട്ടില്ല. അല്പം മാസങ്ങൾക്കുള്ളിൽ അരിസ്റ്റോട്ടൽ കാലഗതി പ്രാപിച്ചു.

—: സമാപ്തം :—

KOTTAYAM PUBLIC LIBRARY

KOTTAYAM

Cl. No. M08 KUM-A Acc. No. 38153.

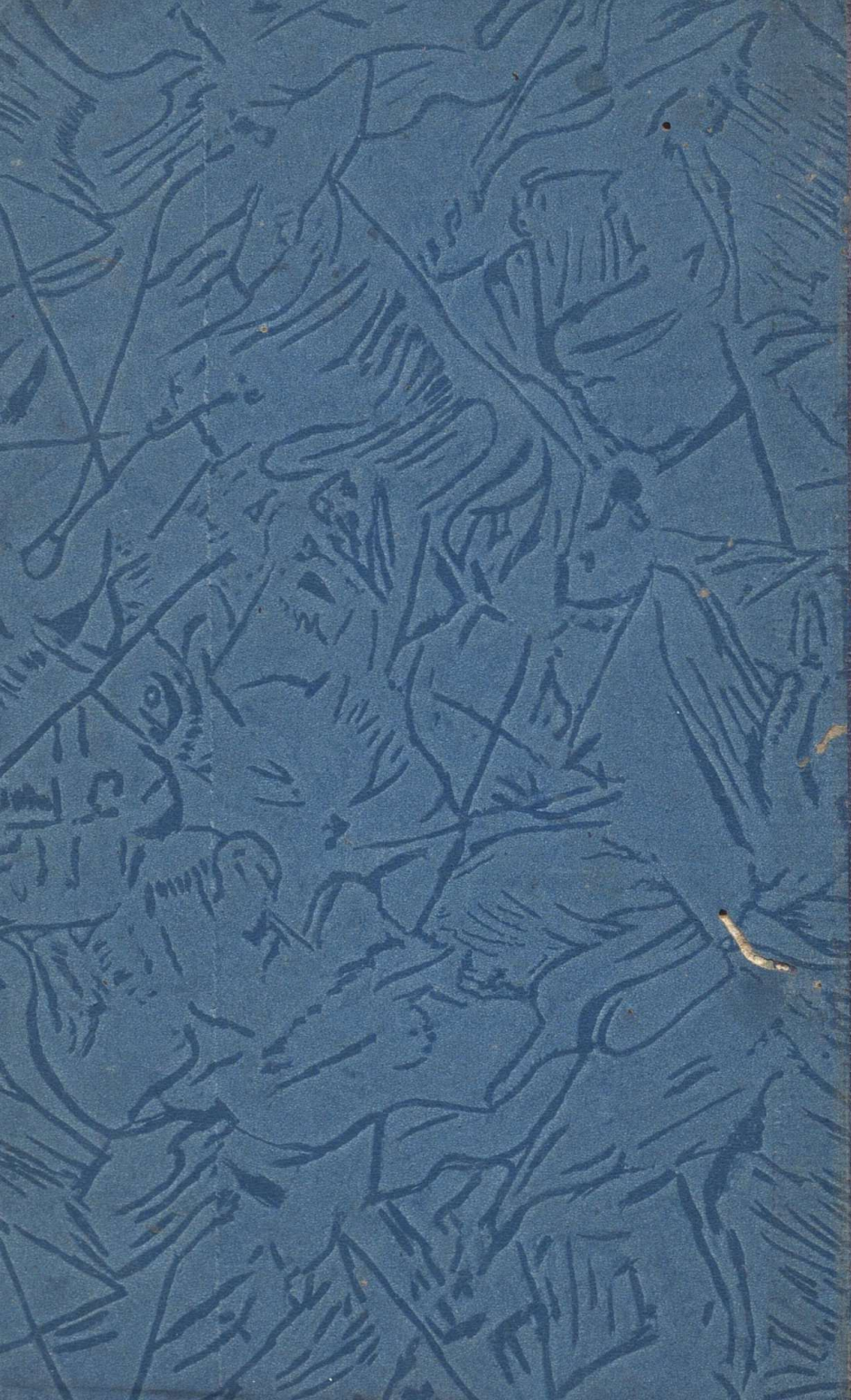
This book should be returned on or before the date last stamped below.

If the book is not returned on due date
a fine of 25 Ps. per day will be charged

M08
KUM-A
38153

ആശാൻ നായർ

അരിഷ്ടോട്ടൽ

KOTTAYAM PUBLIC LIBRARY
Call No. 1308 KUM-A Acc. No. 38153
Author. കുമാരൻനായർ
Title. നവീനചിത്രൻ
നാ

Indic Digital Archive Foundation
gpura.org